

ΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ με Θέμα :

Τράπεζα της Ελλάδος, ποιός ο ρόλος της , πως λειτουργεί,
ποιός ο ρόλος της στην νομισματική ένωση.

Επιβλέπων καθηγητής :

Κωνσταντακοπούλου Κωνσταντίνα

Επιμέλεια :

Τερζής Νικόλαος

Καλαμάτα - Μάιος 2008

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ	7
1.1.ΓΕΝΙΚΑ	7
1.1.1.ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	8
1.1.2.ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	9
1.1.3.ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ	10
1.1.4.ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ	11
1.2.ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ	12
1.2.1.ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ	13
1.2.2.ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	14
1.2.3.ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ	15
1.2.4.ΤΡΟΠΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΩΝ	17
1.2.5.ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	18
1.2.6.ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	18
1.2.7.ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ	20
1.2.8.ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ	20
1.2.9.ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ	21
1.3.ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΤτΕ	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤτΕ	24
2.1.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	24
2.2.ΣΚΟΠΟΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ	25
2.3.ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	26
2.4.Η ΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	27
2.5.ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ	29
2.6.ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ	30
2.7.ΕΠΙΒΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	31
2.7.1.ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	32
2.8.ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ	33
2.9.ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ Η ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ	34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ

ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ _____ 35

3.1.ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ _____ 35

3.1.1.ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ _____ 36

ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ _____ 36

3.1.2.ΤΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΒΑΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ _____ 39

3.1.3.ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ _____ 40

3.1.4.ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ _____ 41

3.2.ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ _____ 43

3.2.1.ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ _____ 43

3.2.2.ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ _____ 45

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΙΟΣ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ _____ 46

4.1.ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ _____ 46

4.2.ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤτΕ _____ 51

4.3.ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ _____ 52

4.4.ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ _____ 55

4.5.ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ _____ 59

4.6.ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ _____ 60

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ _____ 61

5.1.ΣΤΟΧΟΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ _____ 61

5.2.ΤΑ ΜΕΣΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ _____ 61

5.2.1.ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ _____ 62

5.2.2.ΠΑΓΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ _____ 63

5.3.ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ _____ 64

5.4.ΤΑ ΟΡΙΑ ΛΕΚΗΣΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ _____	65
5.5.ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΡΜΗΣ _____	66

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ _____

67

6.1.ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗ _____	67
---	----

6.2.ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ _____	68
---	----

6.3.ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ _____	70
---	----

6.4.ΟΙ ΝΕΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ _____	71
--	----

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΟΝΕ _____	71
--	----

6.5.ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΕΣΚΤ) ΚΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ _____	73
---	----

6.6.ΔΟΜΗ Ε.Κ.Τ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ _____	74
---	----

6.7 ΤΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤτΕ _____	78
---	----

<i>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</i> _____	80
----------------------------------	----

<i>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</i> _____	82
----------------------------------	----

<i>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ</i> _____	86
-------------------------------	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εργασία αυτή αποτελεί κατά κύριο λόγο προσπάθεια παρουσίασης του θεσμού της Τράπεζας της Ελλάδος, ως τον κύριο φορέα άσκησης εξουσιών, εποπτείας, καθώς και πιστωτικής και νομισματικής πολιτικής για το χρηματοπιστωτικό σύστημα. Με βάση νομοθετικές θέσεις και κατευθύνσεις όπως και των γενικότερων εξελίξεων στο χρηματοπιστωτικό χώρο.

Κατ' αυτό τον τρόπο η σύνθεση που επιχειρήθηκε έχει σαν σκοπό να βοηθήσει τον αναγνώστη να έχει ουσιώδη άποψη και να βγάλει τα συμπεράσματά του σχετικά με το ποιος είναι ο ρόλος της Τράπεζα της Ελλάδος, ποια είναι η δομή της, ποιες είναι οι κύριες αρμοδιότητές της και πως επηρεάστηκε η λειτουργία της από τις πρόσφατες εξελίξεις στον ευρωπαϊκό χώρο και της ενοποίησης του τραπεζικού συστήματος. Σε αυτή την ανάλυση λαμβάνονται υπόψη οι κανόνες που διέπουν το καταστατικό της σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της σύμφωνα με τον Ν. 2076/1992 όπως αυτός διαμορφώθηκε κατά τη δεύτερη Κοινοτική Οδηγία.

Διαπιστώνεται, δε, σύμφωνα με την όλη νομοθεσία, σχετικά με την λειτουργία της ΤτΕ και όπως αυτή έχει τροποποιηθεί τα τελευταία χρόνια, ότι παρέχεται απόλυτη διαφάνεια λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Κάτι τέτοιο είναι υπέρ του γενικότερου οικονομικού καλού και των μελλοντικών οικονομικών εξελίξεων μέσα από ένα αμερόληπτο και καλά μελετημένο σύστημα άσκησης εξουσιών από την ΤτΕ, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ), γεγονός που ενισχύει την παραπάνω θέση.

Χαρακτηριστικό αυτής της εργασίας είναι ότι γίνεται ιδιαίτερη περιγραφή του τρόπου λειτουργίας του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η ΤτΕ δεν παρουσιάζεται σαν ανεξάρτητος φορέας του. Ωστε να γίνει πιο κατανοητός ο ρόλος της σε σχέση με τις Εμπορικές Τράπεζες. Έτσι, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να έχουν μια πληρέστερη ενημέρωση επί βασικών θεμάτων που αφορούν τον ευρύτερο τραπεζικό χώρο.

Η κατανομή της ύλης και η εξέταση των διαφόρων θεμάτων χωρίζεται σε έξι κεφάλαια :

Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει γενικά θέματα, όπως ιστορικά στοιχεία καθώς, επίσης, και το θεσμικό πλαίσιο της Τράπεζας της Ελλάδος. Στη συνέχεια γίνεται ιδιαίτερη περιγραφή της Δομής και των Οργάνων της

για να καταλήξουμε στις αρμοδιότητες που πηγάζουν μέσα από την οργάνωσή της.

Στο δεύτερο κεφάλαιο, γίνεται λόγος για μια από τις σημαντικότερες αρμοδιότητες της ΤτΕ, αυτή της Εποπτείας. Διαβάζοντας ο αναγνώστης το κεφάλαιο αυτό, θα έχει λύσει απορίες του όπως για το ποιος είναι ο σκοπός της εποπτείας, ο τρόπος που γίνεται και ποιες μορφές μπορεί να έχει.

Στο επόμενο κεφάλαιο, ο εποπτικός ρόλος της ΤτΕ επεκτείνεται στον έλεγχο της Κεφαλαιακής Επάρκειας και των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα αναλύεται το θεσμικό πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, ποιοι είναι οι πιθανοί κίνδυνοι που λαμβάνονται υπόψη κατά τον έλεγχο, πως υπολογίζονται και τέλος, ποιες οι υποχρεώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι των κινδύνων αυτών.

Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται ζητήματα που αφορούν την ίδρυση και τη λειτουργία πιστωτικών ιδρυμάτων τόσο των ελληνικών όσο και των αλλοδαπών, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει και το ρόλο που παίζει η ΤτΕ στην εφαρμογή του.

Στο πέμπτο κεφάλαιο της εργασίας, μελετάμε την Νομισματική Πολιτική της ΤτΕ πριν την ένταξη της Ελλάδας στη Ζώνη του Ευρώ. Θα εξετάσουμε, δηλαδή, στο τι στοχεύει μια τέτοια πολιτική με βάση τα μέσα άσκησης της, όπως τις πράξεις της ανοικτής αγοράς, των πάγιων διευκολύνσεων και των υποχρεωτικών δεσμεύσεων. Τέλος, γίνεται μια συνολική θεώρηση του συστήματος Ερμής.

Στο έκτο και τελευταίο κεφάλαιο περνάμε στο νέο σκηνικό που έχει διαμορφωθεί σε θέματα άσκησης της νομισματικής πολιτικής, στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, και πως επηρεάζει την ΤτΕ. Θα κάνουμε ιστορική αναδρομή της όλης εξέλιξης της ολοκλήρωσης της οικονομικής και νομισματικής ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, θα αναφερθούμε στη Συνθήκη της Ρώμης και στις νέες οικονομικές και νομισματικές συνθήκες μετά την ολοκλήρωση της ΟΝΕ. Τέλος, θα γίνει αναφορά στον πυρήνα της ΟΝΕ, δηλαδή το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Μετά από την ολοκλήρωση της ανάγνωσης και του τελευταίου κεφαλαίου, ο αναγνώστης έχει τη δυνατότητα να συγκρίνει το πριν και το μετά (την ένταξη) σε θέματα νομισματικής πολιτικής για να έχει μια πιο ξεκάθαρη άποψη.

KYPIO ΘΕΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ

1.1.ΓΕΝΙΚΑ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μια ανώνυμη εταιρεία που ιδρύθηκε το 1927 με το νόμο ¹3424/7-2-1927 και άρχισε να λειτουργεί στις 14 Μαΐου του 1928 με καταστατική έδρα την Αθήνα και υποκαταστήματα σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος έγινε ύστερα από πρόσκληση της Κοινωνίας των Εθνών η οποία έστειλε αντιπροσώπους στη χώρα μας με σκοπό να μελετήσουν τα οικονομικά δεδομένα της τότε εποχής. Η επιτροπή πρότεινε δύο λύσεις για την εξυγίανση των οικονομικής κατάστασης της χώρας και για τη σταθερότητα του νομίσματος: σαν πρώτη λύση, δέχτηκε να αναλάβει τη σύναψη δανείου υπό τη φροντίδα της, ύψους 900.000 λιρών με τον όρο ότι η Εθνική Τράπεζα θα περιορίσει της εργασίες της στον εκδοτικό κύκλο και σαν δεύτερη, να ιδρυθεί ειδική εκδοτική τράπεζα. Από του δύο παραπάνω όρους συμφωνήθηκε ο δεύτερος με σύμβαση μεταξύ της Εθνικής Τράπεζας και του Ελληνικού Δημοσίου με αποτέλεσμα, την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος. Το μετοχικό της κεφάλαιο ανερχόταν σε 400.000.000 δρχ. διαιρεμένο σε 80 χιλ. μετοχές, το οποίο κατέθεσε εξολοκλήρου η Εθνική Τράπεζα η οποία και ανέλαβε τη διάθεση των μετοχών.

Σήμερα η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (Ε.Σ.Κ.Τ.). Από την 1^η Ιανουαρίου του 2001 ανήκει στο Ευρωσύστημα, το οποίο περιλαμβάνει την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις υπόλοιπες Κεντρικές Τράπεζες που ανήκουν στη ζώνη του Ευρώ.

Ωστόσο για να φτάσει στη σημερινή της μορφή, το καταστατικό της έχει υποστεί πολλές τροποποιήσεις, οι οποίες μέχρι το 1998 είχαν κωδικοποιηθεί σε ενιαίο κείμενο. Κυριότερη, βέβαια, υπήρξε η πρόσφατη τροποποίηση του Δεκεμβρίου του ²1997 (νόμος 2548/1997), η οποία

¹σ.110, Βενέτζας Ε,1998, *Δίκαιο Πιστωτικών Ιδρυμάτων*,2^η Έκδοση, Θεσσαλονίκη.

²σ. 231, Αλεξάκης Π,1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα*.

πραγματοποιήθηκε για τη θέσπιση της προσωπικής, οικονομικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας της ΤτΕ. Η τροποποίηση αυτή αποτέλεσε την ένταξη της χώρας στη ζώνη του Ευρώ , σύμφωνα με το ³άρθρο 108 της συνθήκης της Ρώμης και το πρωτόκολλο για το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Η τροποποίηση αυτή περιλαμβάνει και την εξής σημαντική διάταξη για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της ΤτΕ, ότι τα όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους Αλεξιάκης (1999:σελ. 232)«δεν ζητούν ούτε οδηγίες από την Κυβέρνηση ή οργανισμούς».

1.1.1.ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το καθεστώς που διέπει τη λειτουργία της Τράπεζας της Ελλάδος προσδιορίζεται στο Καταστατικό της. Το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος κυρώθηκε με το νόμο ⁴3424/7.12.1927 ΦΕΚ Α' 298 «Περί κυρώσεως της από 27 Οκτωβρίου 1927 συμβάσεως περί παραιτήσεως της Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος από του προνομίου εκδόσεως τραπεζικών γραμματίων και περί συστάσεως νέας Τραπέζης υπό την επωνυμία ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ και του προσαρτώμενου στη σύμβαση καταστατικού της Τραπέζης της Ελλάδος». ⁵Στο άρθρο 1 παρ. β του Νομοθετικού Διατάγματος της 10-11-27 ορίζεται ρητά ότι οι διατάξεις του Καταστατικού έχουν ισχύ διατάξεων νόμου.

Το Καταστατικό της Τράπεζας της Ελλάδος έχει κατά καιρούς υποστεί διάφορες τροποποιήσεις όπως ήδη έχει αναφερθεί. Οι βασικότερες τροποποιήσεις του Καταστατικού επήλθαν με τις από 22 Δεκεμβρίου 1997 και 25 Απριλίου 2000 αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της Τράπεζας της Ελλάδος που κυρώθηκαν αντίστοιχα με τους ⁶Ν.2609/11-5-1998 και ⁷2832/13-6-2000. Με τις τροποποιήσεις αυτές διαμορφώνεται ένα σύγχρονο πλαίσιο λειτουργίας της κεντρικής τράπεζας, το οποίο είναι σύμφωνο με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς και του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

³ σ. 232, Αλεξιάκης Π, 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα.*

⁴ www.bankofgreece.gr/bank/legal_framework.asp

⁵ www.bankofgreece.gr/bank/legal_framework.asp

⁶ σ. 232, Αλεξιάκης Π, 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα.*

⁷ σ.115, Γερμίδης Δ, 1998 *Διεθνής Τραπεζική, Σύγχρονες Τάσεις στην Οργάνωση της Διεθνούς χρηματοδοτήσεως*, εκδ, Παπαζήση, Αθήνα

Το Καταστατικό, όπως ήδη ίσχυε, ορίζει ως πρωταρχικό σκοπό της Τράπεζας της Ελλάδος τη διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών. Επιπλέον, καθορίζει τις βασικές της αρμοδιότητες, κατοχυρώνει την ανεξαρτησία της και προσδιορίζει τις σχέσεις της με τη Βουλή και την Κυβέρνηση. Προβλέπει, επίσης, ότι από της υποκαταστάσεως του ευρώ ως εθνικό νόμισμα, η Τράπεζα της Ελλάδος λειτουργεί ως αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών τόσο κατά την επιδίωξη του πρωταρχικού της σκοπού, όσο και ως προς σειρά βασικών αρμοδιοτήτων της, ενεργώντας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1.1.2.ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι θεσμικά ανεξάρτητο όργανο κυρίως για την άσκηση της νομισματικής πολιτικής. Κατά συνέπεια, τα μέλη των οργάνων της δεν ζητούν, ούτε δέχονται οδηγίες από την κυβέρνηση ή τους δημόσιους οργανισμούς όπως και ο ρόλος της απέναντι στην εκάστοτε κυβέρνηση είναι εισηγητικός, πράγμα που επιτυγχάνεται με δύο τρόπους:

- Την υποβολή εκθέσεων κάθε έτος για τη νομισματική πολιτική.
- Τη συμμετοχή του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Ελλάδος σε συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου.

Πιο συγκεκριμένα, η υποβολή των εκθέσεων γίνεται προς τη Βουλή και το Υπουργικό Συμβούλιο και αφορά τη νομισματική πολιτική του προηγούμενου και του τρέχοντος έτους. Κατά τη διάρκεια του έτους, η Τράπεζα υποβάλλει συμπληρωματική έκθεση για τις νομισματικές εξελίξεις και τη νομισματική πολιτική. Από της ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, η Τράπεζα της Ελλάδος συμβάλλει στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για υποβολή εκθέσεων κατά το άρθρο ⁸109 παράγραφος Β της Συνθήκης της ΕΚ.

⁸http://www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=CALDOC&FILE=961128&LANGUE=EL&TPV=DEF_LASTCHAP=8&SDOCTA=9&TXTLST=1&Type_Doc=RESOL&POS=1

Ο Διοικητής της Τράπεζας, καλούμενος, παρίσταται ενώπιον αρμόδιας επιτροπής της Βουλής προκειμένου να εισηγηθεί και να ενημερώσει επί θεμάτων αρμοδιότητας της ΤτΕ. Επιπρόσθετα, έχει το δικαίωμα να παρίσταται στις συνεδριάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου όταν και εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο και όταν συζητούνται θέματα που σχετίζονται με τους σκοπούς και τις αρμοδιότητες της ΤτΕ.

Τέλος, για κάθε σχέδιο νόμου το οποίο έχει επίδραση στα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα οικονομικά μεγέθη της χώρας ζητείται η γνώμη της με τους δυο παραπάνω τρόπους.

1.1.3.ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι ο κύριος φορέας του κράτους σε επίπεδο συναλλαγών σε χρήμα, επιταγές και συνάλλαγμα και γενικότερα, τραπεζικών συναλλαγών μέσα στο πλαίσιο της εγχώριας οικονομίας, καθώς και με τις οικονομικές συναλλαγές του προς το εξωτερικό.

Ειδικότερα, τηρεί όλα τα αποθέματα του Δημοσίου σε Ευρώ, συμπεριλαμβανομένων και των λογαριασμών των Δημόσιων Επιχειρήσεων και οργανισμών καθώς επίσης και τα αποθέματα σε συνάλλαγμα. Επί του Δημοσίου Χρήματος, η Τράπεζα καταβάλλει τόκο, ενώ το ύψος του επιτοκίου καθορίζεται με σύμβαση και είναι συμβατό κάθε φορά με το γενικότερο οικονομικό κλίμα που επικρατεί και με τους όρους της αγοράς.

Ωστόσο, για την προάσπιση της οικονομικής αρμονίας του τόπου και τη δίκαιη διαχείριση του Δημοσίου Χρήματος μέσα στο οικονομικό κύκλωμα, η Τράπεζα δεν επιτρέπεται να παρέχει ευκολίες στο Δημόσιο και τις Δημόσιες Επιχειρήσεις όπως προεξοφλήσεις, δάνεια, προκαταβολές ή υπερβάσεις πιστώσεων. Επίσης, δεν έχει δικαίωμα να εγγυάται γραμμάτια του Δημοσίου Ταμείου ή άλλων υποχρεώσεων του Δημοσίου.

Για να διασφαλιστεί, τυπικά, η σχέση μεταξύ κράτους και Τράπεζας της Ελλάδος ο εκάστοτε Υπουργός Οικονομικών μπορεί να διορίζει⁹ Επίτροπο του Κράτους. Αυτός έχει δικαίωμα συμμετοχής στις Γενικές Συνελεύσεις και στις συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου, στερείται, όμως δικαιώματος ψήφου. Έχει επίσης κάθε δικαίωμα να απαιτήσει οποιοδήποτε στοιχείο θεωρείται απαραίτητο για να διεκπεραιώσει το έργο

⁹ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β 979/74 και τελευταία ΦΕΚ Β 149/86).

του με απόλυτη εχεμύθεια και υπευθυνότητα, σε ότι αφορά τη χρήση των δικαιωμάτων του και της δικαιοδοσίας που του έχει αναθέσει το Κράτος.

Ο Επίτροπος είναι, στην ουσία, Δημόσιος αξιωματούχος και οι αποδοχές του καταβάλλονται από το Ελληνικό Δημόσιο. Κάνοντας χρήση του αξιώματός του, έχει δικαίωμα να εναντιωθεί σε κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης ή του Γενικού Συμβουλίου που θεωρεί ότι αντιβαίνει του καταστατικού της Τράπεζας ή τους νόμους του κράτους. Εάν και ο Υπουργός Οικονομικών ταυτιστεί με την εναντίωση του Επιτρόπου εντός 2 ημερών, τότε η εναντίωση αυτή παίρνει τη μορφή ανασταλτικού χαρακτήρα (veto). Τελικά, το θέμα αναλαμβάνει να λύσει επιτροπή 3 μελών που συστήνεται κατόπιν προτάσεως του Επιτρόπου του Κράτους. Η επιτροπή έχει χρονικό περιθώριο επτά ημερών από τη σύστασή της για να αποφασίσει. Μέλη της είναι ένας αντιπρόσωπος της κυβέρνησης, ένας αντιπρόσωπος του Γενικού Συμβουλίου και ο πρόεδρος που εκλέγεται με συμφωνία του Δημοσίου και της Τράπεζας. Σε περίπτωση διαφωνίας σύστασης της επιτροπής, τότε την προεδρία αναλαμβάνει ο πρόεδρος του Αρείου Πάγου.

1.1.4.ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΝΟΜΙΑ

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι μια ανώνυμη εταιρεία. Οστόσο, δεν υπάγεται στο ίδιο νομικό καθεστώς των άλλων ανώνυμων εταιρειών, αφού το καταστατικό της προβλέπει ειδικά προνόμια έναντι του νόμου περί ανωνύμων εταιρειών. Πιο συγκεκριμένα, απαλλάσσεται από κάθε φόρο ή τέλος.

¹⁰Οι συμβάσεις δανείων ή παροχής πιστώσεων μεταξύ της Τράπεζας της Ελλάδος και αλλοδαπού νομικού ή φυσικού προσώπου απαλλάσσονται από κάθε τέλος χαρτοσήμου ή εισφορών προς τρίτους (π.χ. Ασφαλιστικά Ταμεία).Επίσης στην πιο πάνω περίπτωση ο τόκος που καταβάλλεται από την Τράπεζα δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος ή οποιοδήποτε άλλο τέλος.

¹⁰Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α 204/92)

1.2.ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΟΜΗ

Πίνακας 1: Οργανόγραμμα Τράπεζας της Ελλάδος

(Πηγή: www.bankofgreece.gr/bank/orchart.asp)

Σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού της και όπως φαίνεται στον πίνακα 1, τα κύρια όργανα της Τράπεζας της Ελλάδος, είναι τα εξής:

- Η Γενική Συνέλευση των μετόχων, η οποία είναι και το ανώτατο όργανο.
- Το Γενικό Συμβούλιο.
- Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές.
- Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής.

Αξίζει όμως να δούμε τη δομή και τις αρμοδιότητες του κάθε οργάνου.

1.2.1.ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της Τράπεζας και εκπροσωπεί το σύνολο των μετόχων. Οι αποφάσεις αυτής, υποχρεώνουν τους μετόχους ως προς τις ενέργειες τους απέναντι στην Τράπεζα, στο σύνολό τους.

Οι γενικές συνελεύσεις συνέρχονται ως εξής:

- α) Η τακτική Γενική Συνέλευση η οποία συνέρχεται μέσα στο έτος.
- β) Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις που συνέρχονται όταν παρίσταται ανάγκη.

Οι τακτικές και έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις, συγκαλούνται από το Γενικό Συμβούλιο. Κατόπιν έγγραφης αιτήσεως των μετόχων, που εκπροσωπούν τουλάχιστον το $\frac{1}{4}$ του μετοχικού κεφαλαίου, το Συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει έκτακτη Γενική Συνέλευση εντός 30 ημερών από τη λήψη της αιτήσεως. Κάθε αίτηση πρέπει να περιέχει τα υποβληθέντα στη Συνέλευση θέματα, και να συνοδεύεται από απολογιστική έκθεση.

Η πρόσκληση της Γενικής Συνελεύσεως ορίζει τον τόπο, την ημέρα, την ώρα και την ημερήσια διάταξη. Τοιχοκολλάται, δε, σε εμφανή θέση του καταστήματος της Τράπεζας και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Επίσης, δημοσιεύεται και σε οποιαδήποτε εφημερίδα αποφασίσει το Γενικό Συμβούλιο. Η πρόσκληση γίνεται είκοσι μια, τουλάχιστον, ημέρες πριν από κάθε Γενική Συνέλευση.

Η ετήσια έκθεση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος παρουσιάζεται στην Τακτική Γενική Συνέλευση, αντίγραφο της ετήσιας εκθέσεως τίθενται στη διάθεση των μετόχων σε όλα τα καταστήματα της Τράπεζας. Προτάσεις για την τροποποίηση του Καταστατικού, εξαιρουμένης της αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου, είναι δυνατόν να συζητώνται και σε έκτακτη Γενική Συνέλευση, η οποία συνέρχεται για τον σκοπό αυτό. Οι αποφάσεις αυτών των προτάσεων υποβάλλονται στην Βουλή από την Κυβέρνηση για κύρωση.

Δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις Γενικές Συνελεύσεις της Τράπεζας έχει ο κάτοχος τουλάχιστον 25 μετοχών, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο ειδικό βιβλίο της Τράπεζας, 3 μήνες πριν τη Γενική Συνέλευση. Ανά 25 μετοχές παρέχεται στον κάθε μέτοχο το δικαίωμα μιας ψήφου. Οι μέτοχοι που έχουν λιγότερες των 25 μετοχών μπορούν να

διορίσουν κοινό αντιπρόσωπο μέτοχο, ο οποίος έχει το δικαίωμα να παραστεί στη Γενική Συνέλευση, εφ' όσον συγκεντρώνει την αντιπροσωπεία τουλάχιστον 25 μετοχών. Σε περίπτωση διασπάσεως των μετοχών, κατόπιν αποφάσεως του Γενικού Συμβουλίου και εγκρίσεως της Κυβερνήσεως, ο απαιτούμενος ανωτέρω ελάχιστος αριθμός μετοχών για την παροχή δικαιώματος συμμετοχής, παραστάσεως και ψήφου στη Γενική Συνέλευση, αναπροσαρμόζεται κάθε φορά αναλόγως με την απόφαση του Γενικού Συμβουλίου.

Στις Γενικές Συνελεύσεις, οι μέτοχοι που δεν μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματα τους ούτε αυτοπροσώπως, ούτε μέσω αντιπροσώπου, είναι οι εξής:

- Οι μη έχοντες Ελληνική υπηκοότητα.
- Όσοι πτώχευσαν κατά την περίοδο περιορισμού των δικαιωμάτων τους.
- Όσοι δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους προς την Τράπεζα ή έχουν γραμμάτια στην Τράπεζα που έχουν διαμαρτυρηθεί και παραμένουν απλήρωτα.
- Όσοι έχουν στερηθεί, προσωρινά ή επ' αόριστον, τα αστικά ή πολιτικά τους δικαιώματα, ύστερα από καταδίκη για εγκληματική πράξη, και η στέρηση αυτή παραμένει σε ισχύ.

Οι υπάλληλοι της Τράπεζας δεν μπορούν να παρίστανται στις Γενικές Συνελεύσεις με την ιδιότητα του αντιπροσώπου μετόχων. Έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν μόνο ως αντιπρόσωποι συγγενών τους, μέχρι τετάρτου βαθμού, ή ως νομίμως διορισμένοι κηδεμόνες ή διαχειριστές.

Ο πρόεδρος των Γενικών Συνελεύσεων εκλέγεται από τη Συνέλευση με τη διαδικασία της ψηφοφορίας και της απόλυτης συμμετοχής όλων των μελών (απαρτία). Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του προέδρου η οποία είναι και η καθοριστική για το τελικό αποτέλεσμα.

1.2.2.ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Η ετήσια Γενική Συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για τα ακόλουθα θέματα:

- Έγκρισης της ετήσιας εκθέσεως.
- Εγκρίσεως του Ισολογισμού κατόπιν εκθέσεως των Ελεγκτών (οι Ελεγκτές υποβάλλουν στους μετόχους έκθεση επί του ετήσιου ισολογισμού)
- Καταβολή χρηματικού ποσού το οποίο έχει αντίκρισμα σε αποθεματικά και άλλα ειδικά κεφάλαια, προσδιορισμού του μερίσματος και εν γένει διαθέσεως των καθαρών κερδών.
- Εκλογή ή ανάκληση των μελών του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και καθορισμού της αμοιβής και των οδοιπορικών τους εξόδων.
- Απαλλαγή του Γενικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών από κάθε προσωπική ευθύνη (η ψηφοφορία που γίνεται, για το σκοπό, αυτό είναι φανερή).
- Προτάσεις περί τροποποίησης του Καταστατικού υποβάλλονται στη Βουλή από την Κυβέρνηση, με εξαίρεση την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.
- Προτάσεις επί παντός άλλου θέματος, που υποβάλλονται στη Συνέλευση από το Γενικό Συμβούλιο.

1.2.3.ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Σύμφωνα με το ¹¹άρθρο 20 του Καταστατικού της Τράπεζας της Ελλάδος το Γενικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη «γενική διαχείριση των υποθέσεων της Τραπέζης». Επίσης, είναι αρμόδιο για τη λήψη αποφάσεων και την άσκηση εξουσιών, μέσα στα όρια του καταστατικού, που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης και είναι υπεύθυνο προς αυτήν.

Από το 1996, η λήψη αποφάσεων και η άσκηση εξουσιών από το Γενικό Συμβούλιο περιορίζεται, επιπλέον, και από τις αρμοδιότητες:

¹¹ www.bankofgreece.gr/publications/pdf/katastatiko.pdf

- Του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.
- Του Διοικητή αναφορικά με την άσκηση νομισματικής πολιτικής και προληπτικής εποπτείας.

Στη σύνθεση του Γενικού Συμβουλίου συμμετέχουν ο Διοικητής, δύο Υποδιοικητές, έξι μέλη του συμβουλίου της Νομισματικής Πολιτικής και έξι σύμβουλοι που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση, εκ των οποίων οι τρεις τουλάχιστον προέρχονται από τους κλάδους της βιομηχανίας, του εμπορίου και της γεωργίας.

Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές διορίζονται για εξαετή θητεία από την εκάστοτε Κυβέρνηση, μετά από πρόταση του Γενικού Συμβουλίου, η οποία κατοχυρώνεται με προεδρικό διάταγμα ¹²(καταστατικό άρθρο 29). Έχουν την υποχρέωση να διαθέτουν όλο το χρόνο της θητείας τους για υποθέσεις της Τράπεζας, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που από τον νόμο αποτελούν μέλη Διοικητικών Συμβουλίων, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Δημοσίων Επιχειρήσεων ή Κρατικών Συμβουλευτικών Σωμάτων.

Τα πρόσωπα αυτά, όπως όλα τα μέλη του Γενικού Συμβουλίου, δύναται να απομακρυνθούν από τη θέση τους από τη Γενική Συνέλευση, μόνο εάν:

- Καταστούν οριστικά ανίκανοι για την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή
- Υποπέσουν σε βαρύ παράπτωμα ¹³(άρθρο 24).

Μεταξύ των άλλων, αξιοσημείωτο είναι ότι ο Διοικητής είναι *ex officio* μέλος του Γενικού Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Μετά την ένταξη της Ελλάδας στη Ζώνη του Ευρώ είναι, επίσης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της ¹⁴(άρθρο 10), σύμφωνα με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

Οι έξι σύμβουλοι εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση με τριετή θητεία. Είναι επανεκλέξιμοι, αν και υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις στη

¹² www.bankofgreece.gr/publications/pdf/katastatiko.pdf

¹³ www.bankofgreece.gr/publications/pdf/katastatiko.pdf

¹⁴ *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, 29/7/92, αριθμ./σ (C 191/68).

διαδικασία της εκλογής τους, οι οποίες ανατρέπουν τις παραπάνω περιπτώσεις. Τούτο συμβαίνει όταν:

- Είναι μέλη της Κυβέρνησης, δημόσιοι υπάλληλοι, υπάλληλοι δημοσίων ιδρυμάτων και επιχειρήσεων.
- Είναι μέλη της Βουλής.
- Είναι σύμβουλοι ή υπάλληλοι άλλων τραπεζών.
- Δεν είναι Έλληνες υπήκοοι.

Ο Διοικητής, οι Υποδιοικητές και οι Σύμβουλοι, αναλαμβάνοντας υπηρεσία, ορκίζονται να τηρούν αυστηρά και πιστά τις διατάξεις του καταστατικού της Τράπεζας, να προάγουν τα συμφέροντά της με σκοπό να αφοσιωθούν τίμια και με ενδελέχεια στη διοίκηση των εργασιών της Τραπεζής. Επιπλέον, ορκίζονται να τηρούν εχεμύθεια. Ο Διοικητής και οι Υποδιοικητές ορκίζονται ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας, ενώ οι Σύμβουλοι ενώπιον του Διοικητή, σε συνεδρίαση του Γενικού Συμβουλίου.

1.2.4. ΤΡΟΠΟΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΩΝ

Ο Διοικητής ή κατά, την απουσία αυτού, ο αναπληρωτής Υποδιοικητής, προεδρεύει στις Συνεδριάσεις του Γενικού Συμβουλίου. Επιπλέον, ενώπιον Δικαστηρίων κάθε βαθμού, η Τράπεζα εκπροσωπείται από τον Διοικητή της.

Ο Διοικητής μπορεί να αναθέσει οποιοδήποτε από τα καθήκοντά του στους Υποδιοικητές. Ο αρχαιότερος Υποδιοικητής της Τράπεζας αναπληρώνει τον Διοικητή κατά την απουσία, του ενώ αν απουσιάζει και ο Υποδιοικητής αναπληρώνεται από τον νεότερο κατά την αρχαιότητα. Η αρχαιότητα μεταξύ των Υποδιοικητών καθορίζεται από το χρονικό σημείο του διορισμού τους. Αν, τέλος όλα τα μέλη της Διοίκησης κωλύονται, τον Διοικητή αναπληρώνει άλλο μέλος του Γενικού Συμβουλίου, που ορίζεται στην αρχή κάθε έτους για τον σκοπό αυτό.

Ο Διοικητής ασκεί, εξ ονόματος του Γενικού Συμβουλίου, διαρκή έλεγχο επί της διαχείρισης του ενεργητικού και των γενικών εργασιών της Τράπεζας. Επιπλέον, λαμβάνει αποφάσεις για οποιαδήποτε θέματα, εκτός από αυτά που διέπονται από κανονισμούς οι οποίοι εκδίδονται από το Γενικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο της Νομισματικής Πολιτικής. Με εξαίρεση τα θέματα που ανατίθενται στο Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής, ο Διοικητής αποφασίζει για όλα τα υπόλοιπα θέματα που εμπίπτουν στα καθήκοντα του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

1.2.5.ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Σε περίπτωση που, ενώ πρόκειται για υπόθεση που απαιτείται απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, παρίσταται ανάγκη λήψης απόφασης, επειγόντως η απόφαση αυτή είναι δυνατόν να ληφθεί από την Εκτελεστική Επιτροπή. Η τελευταία απαρτίζεται από τον Διοικητή, ενός από τους δύο Υποδιοικητές και δύο μελών του Συμβουλίου. Η Επιτροπή προσκαλείται από τον Διοικητή, ενώ, αν απουσιάζει αυτός, από τον αναπληρωτή του Υποδιοικητή.

Η Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία, αν παρίστανται τουλάχιστον τρία μέλη. Στην περίπτωση αυτή, οι αποφάσεις της Επιτροπής είναι ιδανικό να λαμβάνονται ομόφωνα. Οι λαμβανόμενες αποφάσεις καταχωρούνται σε πρακτικά και υποβάλλονται στο Γενικό Συμβούλιο προς επικύρωση, στην αμέσως επόμενη συνεδρίαση του τελευταίου.

1.2.6.ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35Α του καταστατικού, του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, η λειτουργία του άρχισε το Μάρτιο του 1998. Έχει αυξημένες αρμοδιότητες στο πλαίσιο της διοίκησης της Τράπεζας στην Ελλάδα. Ειδικότερα, έχει την ευθύνη χάραξης και άσκησης της νομισματικής πολιτικής, άσκησης της συναλλαγματικής πολιτικής (μέσα στο γενικό πλαίσιο που ορίζεται από την εκάστοτε κυβέρνηση), λειτουργίες των συστημάτων πληρωμών και έκδοσης τραπεζογραμματίων κ.α.

Τη σύνθεση του Συμβουλίου απαρτίζουν ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος ως πρόεδρος, οι υποδιοικητές και άλλα τρία μέλη, που

διορίζονται με προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση του Υπουργικού Συμβουλίου και σύσταση του Διοικητή. Τα μέλη αυτά επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής εμπειρίας, σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα. Εξαιρούνται οι υπάλληλοι του Δημοσίου ή των νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου. Κατ' εξαίρεση, μπορούν να διορισθούν μέλη του Συμβουλίου καθηγητές ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οι οποίοι δικαιούνται να ασκούν συγχρόνως τα καθήκοντα τους στα ιδρύματα αυτά.

Τα μέλη του Συμβουλίου, αναλαμβάνοντας το έργο τους, ορκίζονται να τηρούν αυστηρά τόσο τις Διατάξεις του Καταστατικού της Τράπεζας, όσο και την αρμόζουσα εχεμύθεια σε ό,τι αφορά τις εργασίες της Τράπεζας. Επίσης, ορκίζονται να προάγουν τα συμφέροντα αυτής. Επιπρόσθετα τα μέλη του Συμβουλίου οφείλουν, και μετά την παύση των καθηκόντων τους να μην αποκαλύπτουν πληροφορίες των οποίων έλαβαν γνώση κατά την άσκηση αυτών. Οι πληροφορίες αυτές καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο. Σε αυτό το σημείο σκόπιμο είναι να αναφερθούμε στη θητεία των μελών του Συμβουλίου.

Ο Διοικητής και ο Υποδιοικητής είναι μέλη του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, ως εκ της ιδιοτητάς τους η θητεία τους διαρκεί για όσο χρόνο έχουν την ιδιότητα αυτή. Η θητεία των υπολοίπων μελών είναι επταετής, ωστόσο δύναται να ανανεώνεται. Σε περίπτωση θανάτου ή αποχώρησης, για οποιοδήποτε λόγο κάποιου μέλους εκτός από τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές, κατά τη διάρκεια της θητείας του διορίζεται αντικαταστάτης με ίσα δικαιώματα για όλο το υπόλοιπο της θητείας του θανόντος ή του αποχωρήσαντος με επιπλέον μια ακόμη πλήρη θητεία, αν το υπόλοιπο είναι μικρότερο των δύο ετών.

Η λήψη των αποφάσεων γίνεται ύστερα από ψηφοφορία, αρκεί να παρίστανται τέσσερα τουλάχιστον από τα μέλη του Συμβουλίου, αλλά σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου (Διοικητή). Σε έκτακτες περιπτώσεις όπως θάνατος ή λήξη της θητείας ή αποχώρηση κάποιου μέλους και μέχρι το διορισμό νέων μελών, το Συμβούλιο μπορεί να λειτουργεί με ελλιπή συγκρότηση.

Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής αναλαμβάνει την άσκηση της νομισματικής πολιτικής, όπως είναι αυτονόητο, για το λόγο αυτό το πολύπλοκο έργο του, υλοποιείται και από επιτροπές αποτελούμενες από μέλη και υπαλλήλους της Τράπεζας, καθώς και υπηρεσίες στις οποίες

αναθέτει πολλές φορές τη λήψη αποφάσεων επι ορισμένων θεμάτων, διατηρώντας, όμως πάντα το δικαίωμα να αποφασίζει όποτε είναι αναγκαία και επί των θεμάτων αυτών.

1.2.7.ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

Για την εξασφάλιση ενιαίας κατεύθυνσης, κατά τη λειτουργία των διαφόρων τμημάτων της Τράπεζας, συνίσταται το Συμβούλιο Διευθύνσεως, το οποίο αποτελείται από τον Διοικητή, τους Υποδιοικητές και τους Διευθυντές. Το Συμβούλιο συνέρχεται μια φορά την εβδομάδα, τουλάχιστον. Υποβάλλει, μηνιαίως προς το Γενικό Συμβούλιο, λεπτομερή έκθεση των εργασιών και της κατάστασης της Τράπεζας, κυρίως όσον αφορά τις προεξοφλήσεις και τις πιστώσεις. Επιπλέον, εκφέρει τη γνώμη του για όλα τα θέματα που του παραπέμπει το Γενικό Συμβούλιο.

1.2.8.ΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Η πρώτη Γενική Συνέλευση και κάθε ετήσια Γενική Συνέλευση, εκλέγει τρία κατάλληλα πρόσωπα ως Ελεγκτές καθώς και δύο αναπληρωτές τους. Σύμβουλοι ή υπάλληλοι της Τράπεζας δεν είναι εκλέξιμοι ως Ελεγκτές.

Οι Ελεγκτές εξετάζουν και υποβάλλουν έκθεση επί του Ισολογισμού της Τράπεζας, ο οποίος ισολογισμός υποβάλλεται στην επόμενη ετήσια Γενική Συνέλευση.

Οι Ελεγκτές υποβάλλουν στους μετόχους έκθεση επί του ετήσιου Ισολογισμού, η οποία τους αποστέλλεται έπειτα οι εκθέσεις αυτές διαβιβάζονται στην ετήσια Γενική Συνέλευση. Οι Ελεγκτές έχουν επίσης την αρμοδιότητα να εξετάζουν και τους λογαριασμούς της Τράπεζας για το αν ανταποκρίνονται στην νομοθεσία, τέλος δικαιούνται να συμβουλευούνται λογιστές με έξοδα της Τράπεζας. Σημειώνεται ότι οι ελεγκτές και οι βοηθοί τους υποχρεούνται να τηρούν αυστηρά εχεμύθεια όσον αφορά στις υποθέσεις και στην κατάσταση των λογαριασμών της Τράπεζας.

1.2.9.ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Το προσωπικό της Τράπεζας, διορίζεται με απόφαση του Γενικού Συμβουλίου. Ο αριθμός των υπαλλήλων όλων των βαθμών, καθορίζεται επίσης από το Γενικό Συμβούλιο, ανάλογα με τις ανάγκες που υπάρχουν κάθε φορά. .

Ο διορισμός των υπαλλήλων γίνεται ύστερα από διεξαγωγή διαγωνισμού. Για το βοηθητικό προσωπικό αρκεί μια δοκιμασία, ύστερα από έρευνα και σύγκριση των προσόντων όλων των συνυποψήφιων.

Για ορισμένη χρονική θητεία ή μη, είναι δυνατόν να προσληφθούν τεχνικοί υπάλληλοι ύστερα από απόφαση του Γενικού Συμβουλίου, το οποίο καθορίζει και τις αποδοχές τους. Για τη μονιμοποίηση τέτοιων υπαλλήλων αρκεί μια απόφαση του Γενικού Συμβουλίου κατόπιν εξετάσεων.

Οι Διευθυντές και οι υπάλληλοι της Τράπεζας οφείλουν τα τηρούν εχεμύθεια σε ό,τι αφορά τις συναλλαγές και τις εργασίες της Τράπεζας. Οι Διευθυντές και οι υπάλληλοι της Τράπεζας λαμβάνουν μισθό και σύνταξη, σύμφωνα με τους όρους του Γενικού Συμβουλίου. Όμως οποιαδήποτε αμοιβή δεν είναι δυνατόν να ορίζεται με τη μορφή προμήθειας (ποσοστών) ή συμμετοχής στα κέρδη της Τράπεζας. Τέλος, οι Διευθυντές ή οι υπάλληλοι της Τράπεζας δεν δικαιούνται να ασκούν επιχειρήσεις για δικό τους λογαριασμό. Συναλλαγματικές ή εμπορικά γραμμάτια, υπογεγραμμένα από αυτούς, δεν γίνονται δεκτά από την Τράπεζα για προεξόφληση ή ως εγγύηση για την παροχή πιστώσεως.

1.3.ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΤτΕ

Στο σημείο αυτό, αφού έχουμε επιμερίσει και έχουμε εξετάσει τη δομή και τις αρμοδιότητες του κάθε οργάνου χωριστά κρίνεται σκόπιμο να γίνει μια συνολική θεώρηση των αρμοδιοτήτων της Τράπεζας της Ελλάδος. Είναι μια πληρέστερη εικόνα της Διοίκησης της, καθώς και του συνολικού έργου που επιτελείται μέσω αυτής.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί σε προηγούμενη ενότητα, η Τράπεζα της Ελλάδος είναι ταυτόχρονα νομισματική και εποπτική αρχή. Σύμφωνα με τις

διατάξεις του ¹⁵ άρθρου 2 του καταστατικού, το περιεχόμενο του οποίου έχει τροποποιηθεί σημαντικά με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης στις 22.12.1997 και κυρώθηκε με τον Ν.2609/98, οι βασικές αρμοδιότητες της Τράπεζας της Ελλάδος αφορούν στα ακόλουθα:

(α) Είναι υπεύθυνη σε θέματα νομισματικής πολιτικής συμπεριλαμβανομένης και της πιστωτικής πολιτικής, σύμφωνα πάντα με τις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

(β) Ενεργεί πράξεις σε συνάλλαγμα. Κατέχει, δε, και διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας, καθώς και τα διαθέσιμα του Δημοσίου, σε χρυσό και συνάλλαγμα. Ωστόσο, μετά την ένταξη της χώρας στη Ζώνη του Ευρώ, τμήμα των διαθεσίμων αυτών εκχωρείται και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

(γ) Η Τράπεζα της Ελλάδος ενεργεί και σαν εποπτική αρχή κάτι που θα αναλύσουμε στο επόμενο κεφάλαιο. Ως εποπτική αρχή έχει αρμοδιότητες που αφορούν τόσο τα πιστωτικά, όσο και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα. Ειδικότερα:

- Χορηγεί άδεια λειτουργίας και ασκεί προληπτική εποπτεία σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα, με καταστατική έδρα την Ελλάδα, (με εξαίρεση το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και το ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων), καθώς και στα ελληνικά υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων, με καταστατική έδρα σε τρίτα, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, κράτη.
- Έχει ορισμένες, περιορισμένης έκτασης, αρμοδιότητες για την άσκηση προληπτικής εποπτείας στα ελληνικά υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων, με καταστατική έδρα σε κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Χορηγεί άδεια λειτουργίας και ασκεί προληπτική εποπτεία στις περισσότερες κατηγορίες Χρηματοδοτικών Ιδρυμάτων, με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, όπως οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης, πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, αμοιβαίων εγγυήσεων και διαμεσολάβησης στις διατραπεζικές αγορές, τα ταμεία αντεγγύησης και τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος.

(δ) Έχει την αρμοδιότητα για την προώθηση και την επίβλεψη της ομαλής λειτουργίας των συστημάτων πληρωμών για συναλλαγές μικρής

¹⁵ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α, 101/11.5.98)

και μεγάλης αξίας οι οποίες γίνονται από τις εμπορικές τράπεζες, καθώς και των συστημάτων διαπραγμάτευσης, διακανονισμού και εκκαθάρισης εξωχρηματοπιστηριακών συναλλαγών σε τίτλους και άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, που λειτουργούν στην Ελλάδα.

(ε) Ενεργεί ως ταμίας και εντολοδόχος του Δημοσίου, διενεργώντας διαχείριση ρευστών και λογιστικές υπηρεσίες και έχοντας την αρμοδιότητα για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο ¹⁶άρθρο 45 του Καταστατικού της.

Εκτός από τις αρμοδιότητες που απορρέουν άμεσα από το Καταστατικό της, η Τράπεζα της Ελλάδος, διαδραματίζει έναν ευρύτερο θεσμικό ρόλο στη λειτουργία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Αυτός ο θεσμικός ρόλος καταδεικνύεται από τα ακόλουθα:

(α) Έχει την εξουσία παρέμβασης στη λειτουργία των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα φερεγγυότητας. Συγκεκριμένα, έχει το δικαίωμα:

- Να τους επιβάλλει ένα ή περισσότερα μέτρα αναδιοργάνωσης, όπως αναγκαστική αύξηση κεφαλαίου, απαγόρευση πληρωμής μερισμάτων στους μετόχους τους, περιορισμό των συναλλαγών τους και διορισμό επιτρόπου.
- Να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας ενός πιστωτικού ιδρύματος.

(β) Λειτουργεί ως δανειστής έσχατης προσφυγής (lender of last resort), για όλα τα φερέγγυα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετωπίζουν προβλήματα ρευστότητας, τα οποία θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη βιωσιμοτητά τους.

(γ) Συμμετέχει, μαζί με την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας, στη διοίκηση του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων, που ιδρύθηκε το 1995, ως ένας διεθνώς αποδεκτός μηχανισμός διατήρησης της σταθερότητας στην τραπεζική αγορά και προστασίας του αποταμιευτικού κοινού.

(δ) Η Τράπεζα της Ελλάδος συμμετέχει, μέσω εκπροσώπου της που ορίζεται από τον διοικητή, στη διοίκηση του Αρμοδίου Φορέα για τη συγκέντρωση, αξιολόγηση και διεύρυνση πληροφοριών σχετικά με συναλλαγές που δημιουργούν υποψίες νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

¹⁶ Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α, 238/4.11.94)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤτΕ

2.1.ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με τις διατάξεις του ¹⁷άρθρου 55^Α του Καταστατικού της, όπως ισχύει, και του Ν. 2076/92 που αφορά κυρίως την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα και την αμοιβαία αναγνώριση του καθεστώτος εποπτείας των τραπεζών με έδρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ασκεί την εποπτεία επί των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα περιλαμβανομένων των υποκαταστημάτων τους στην αλλοδαπή, καθώς και επί των υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε τρίτες, εκτός Ε.Ε., χώρες.

Στην έννοια της εποπτείας περιλαμβάνονται ειδικότερα ο ορισμός των ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΠΔ/ΤΕ 2053/92, όπως ισχύει), καθώς και ο έλεγχος της φερεγγυότητας (ΠΔ/ΤΕ 2054/92, όπως ισχύει), της ρευστότητας (υποβολή στοιχείων ρευστότητας), της κεφαλαιακής επάρκειας (ΠΔ/ΤΕ 2397/96), της συγκέντρωσης κινδύνων (ΠΔ/ΤΕ 2246/93, όπως ισχύει) των πιστωτικών ιδρυμάτων. Κατά την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων περί εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να θέτει τόσο γενικούς για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα όσο και ειδικούς κατά πιστωτικό ίδρυμα κανόνες (άρθρο 18, παρ. 1 Ν.2076/92, όπως ισχύει), κάτι που θα δούμε παρακάτω.

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι επίσης, σύμφωνα με το Ν. 2331/95, άρθρο1(παράγρ. στ´) η Αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των διατάξεων του νόμου αυτού που αφορά στην πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες (Σχετ. Εγκύκλιος Διοίκησης 2/18.2.1997).

Σημειώνεται ότι τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε χώρες εκτός Ε.Ε. δεν υπάγονται

¹⁷σ. 193, Δρ. Π.Α. Κιόχος-Δρ. Γ.Δ. Παπανικολάου, 2000, *Χρήμα-Πίστη-Τράπεζες*, 4^η Έκδοση, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

στους ισχύοντες στην Ελλάδα κανόνες που αφορούν στο δείκτη φερεγγυότητας και κεφαλαιακής επάρκειας ως προς τους κινδύνους αγοράς, εφόσον καλύπτονται από προκύπτουσες με βάση τις διατάξεις της Σύμβασης της Βασιλείας κεφαλαιακές απαιτήσεις, οι δε περιορισμοί ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων, είναι ισοδύναμοι με τους προβλεπόμενους στη σχετική Οδηγία της Ε.Ε. ΠΔ/ΤΕ 2461/5.2.2000).

Τα εγκατεστημένα στην Ελλάδα υποκαταστήματα πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν σε άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. υπάγονται στην εποπτεία των αρμόδιων αρχών του κράτους καταγωγής με εξαίρεση τον έλεγχο ρευστότητας ο οποίος ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους καταγωγής (άρθρο 19Ν. 2076/92).

2.2.ΣΚΟΠΟΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Για την πρόληψη της έκθεσης των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε αφερεγγυότητα και τη διασφάλιση της σταθερότητας του πιστωτικού συστήματος, η Τράπεζα της Ελλάδος, ως εποπτεύουσα αρχή τους, έχει διαμορφώσει ένα αναλυτικό κανονιστικό πλαίσιο. Οι διατάξεις του αποσκοπούν κυρίως:

- Στον περιορισμό της ευαισθησίας των πιστωτικών ιδρυμάτων στους χρηματοπιστωτικής και λειτουργικής φύσης κινδύνους στους οποίους εκτίθενται στο πλαίσιο της δραστηριότητάς τους και την ενίσχυση της ικανότητάς τους να απορροφούν ζημιές σε περίπτωση επέλευσης αυτών των κινδύνων.
- Στην αναβάθμιση των μεθόδων που χρησιμοποιούν για τη διαχείριση των εν λόγω κινδύνων.
- Στην ενίσχυση των μηχανισμών εσωτερικού ελέγχου και παρακολούθησης των κινδύνων.

Όπως αναφέρεται, πάντως, χαρακτηριστικά στο άρθρο 8 (παρ. 3) του νόμου 2458/1997, στόχος της προληπτικής τραπεζικής εποπτείας δεν είναι μόνο η διατήρηση της σταθερότητας και αποτελεσματικότητας του πιστωτικού συστήματος αλλά και η διασφάλιση της διαφάνειας των διαδικασιών και των όρων των συναλλαγών των πιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και των άλλων ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών φορέων που υπόκεινται στον έλεγχο της.

2.3.ΕΙΔΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

A. Έλεγχος φερεγγυότητας

Το κέντρο βάρους του εποπτικού ενδιαφέροντος της Τράπεζας της Ελλάδος είναι εντοπισμένο στον έλεγχο της φερεγγυότητας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων, ο οποίος καλύπτει τους ακόλουθους τρεις τομείς:

- Τον έλεγχο της κεφαλαιακής τους επάρκειας, η οποία υπολογίζεται με βάση συγκεκριμένες μεθόδους.
- Τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών τους ανοιγμάτων, ώστε να αποφεύγεται η υπερβολική συγκέντρωση κινδύνων σε μεμονωμένους πελάτες ή ομάδες συνδεδεμένων πελατών.
- Τον έλεγχο των μεθόδων που χρησιμοποιούν για τη διαχείριση των κινδύνων στους οποίους εκτίθενται.

B. Έλεγχος ρευστότητας

Τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα (ελληνικά και αλλοδαπά, κοινοτικά και μη κοινοτικά) είναι υποχρεωμένα να υποβάλλουν σε τριμηνιαία βάση στοιχεία από τα οποία διαπιστώνεται το άνοιγμα αναχρηματοδότησης που υφίσταται σε διάφορες χρονικές ζώνες. Επισημαίνεται σχετικά ότι στο θέμα αυτό υπάρχει κοινοτική εναρμόνιση, αλλά η Τράπεζα της Ελλάδος ακολουθεί τη συνήθη διεθνή πρακτική για τον εντοπισμό του κινδύνου ρευστότητας στον οποίο εκτίθενται τα πιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ομώνυμη ΠΔ./ΤΕ 2156/10.12.92.

Γ. Έλεγχος της επάρκειας των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου

Στο πλαίσιο της προληπτικής εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, η Τράπεζα της Ελλάδος, ελέγχει, επίσης την επάρκεια της διοικητικής και λογιστικής τους οργάνωσης, καθώς και το πρόσφορο των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου που χρησιμοποιούν, σύμφωνα με τις διατάξεις της ΠΔ./ΤΕ 2438/6.8.1998. Με Την πράξη αυτή καθορίζονται:

- Οι στόχοι, οι βασικές αρχές και τα κριτήρια που πρέπει να διέπουν γενικά τη λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Οι βασικές αρχές και τα κριτήρια σχετικά με την οργανωτική δομή, τις λειτουργικές διαδικασίες, τον έλεγχο των κινδύνων, τα λογιστικά συστήματα και τα συστήματα πληροφορικής των πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου, της διοίκησης, της ειδικής Επιτροπής Ελέγχου και της μονάδας εσωτερικής επιθεώρησης των πιστωτικών ιδρυμάτων σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Δ. Παρακολούθηση της συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων με τους κανόνες του εποπτικού πλαισίου

Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης των πιστωτικών ιδρυμάτων προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν κατ' εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων πραγματοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους από την Τράπεζα της Ελλάδος:

- Καταρχήν, τα πιστωτικά ιδρύματα υποχρεώνονται να της υποβάλλουν περιοδικά τα στοιχεία που ορίζονται στις οικείες διοικητικές διατάξεις κατά τις εκεί προβλεπόμενες ημερομηνίες.
- Πραγματοποιεί επίσης τακτικούς ελέγχους για τη διαπίστωση της ακρίβειας των υποβαλλόμενων στοιχείων και της ορθής τήρησης από τα πιστωτικά ιδρύματα των απαραίτητων διαδικασιών και βιβλίων.
- Τέλος, δικαιούται να αναθέτει σε εξωτερικούς ελεγκτές τη διενέργεια εκτάκτων ελέγχων αναφορικά με εξειδικευμένα θέματα.

2.4. Η ΕΚΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Α. Προληπτική εποπτεία ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει την αρμοδιότητα να ασκεί προληπτική εποπτεία επί όλων των πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα στην Ελλάδα, στα οποία έχει χορηγήσει άδεια λειτουργίας (νόμος 2548/1997,

άρθρο 8). Η προληπτική εποπτεία καλύπτει, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, τον έλεγχο τόσο της φερεγγυότητας, όσο και της ρευστότητας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων (νόμος 2076/1992, άρθρο 18).

Κατ' εφαρμογή της αρχής άσκησης της προληπτικής εποπτείας από τις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής που καθιερώθηκε με τη Δεύτερη Τραπεζική Οδηγία, ο έλεγχος της φερεγγυότητας και ρευστότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων που ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος καλύπτει και τα υποκαταστήματα των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε τρίτες, μη κοινοτικές χώρες, ανεξάρτητα από την εξουσία των εποπτικών αρχών στις εν λόγω χώρες υποδοχής να ασκούν παράλληλα τον ίδιο έλεγχο.

Κατ' εξαίρεση, πάντως, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει το δικαίωμα να εκχωρήσει την αρμοδιότητά της για έλεγχο της κεφαλαιακής επάρκειας των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων στις αρμόδιες αρχές άλλου κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αν συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Το πιστωτικό ίδρυμα είναι η θυγατρική επιχείρηση άλλου πιστωτικού ιδρύματος, η καταστατική έδρα του οποίου είναι εγκαταστημένη στο εν λόγω άλλο κράτος-μέλος
- Οι αρμόδιες αρχές στις οποίες εκχωρείται η αρμοδιότητα ασκούν εποπτεία στη μητρική επιχείρηση σε ενοποιημένη βάση.

Β. Προληπτική εποπτεία των υποκαταστημάτων κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων

Για τον έλεγχο της φερεγγυότητας των υποκαταστημάτων που έχουν εγκαταστήσει στην Ελλάδα κοινοτικά πιστωτικά ιδρύματα αρμόδιες είναι οι αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής τους. Αντίθετα, ο έλεγχος ρευστότητας των υποκαταστημάτων κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων ασκείται από την Τράπεζα της Ελλάδος σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής (νόμος 2076/1992, άρθρο 19, παράγραφος 1). Για την άσκηση της εποπτικής τους αρμοδιότητας, οι αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής δικαιούνται να προβαίνουν, μετά από σχετική ενημέρωση της Τράπεζας της Ελλάδος, σε

επιτόπιο έλεγχο για επαλήθευση της ακρίβειας των στοιχείων και πληροφοριών που τους υποβάλλουν τα πιστωτικά ιδρύματα (άρθρο 20).

Γ.Προληπτική εποπτεία των υποκαταστημάτων μη κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων στη Ελλάδα

Η Τράπεζα της Ελλάδος ασκεί επίσης τόσο τον έλεγχο τόσο της φερεγγυότητας όσο και της ρευστότητας των υποκαταστημάτων των μη κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων που είναι εγκατεστημένα στη Ελλάδα.

2.5.ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ

Με το Προεδρικό Διάταγμα 267/12.7.1995 «*σχετικά με την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων σε ενοποιημένη βάση*» πραγματοποιήθηκε η ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία τα των διατάξεων της ομώνυμης κοινοτικής Οδηγίας 92/30 ΕΟΚ. Οι διατάξεις του αποτελούν τη νομική βάση για την ενοποιημένη εποπτεία των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων και αφορούν μόνο σε «τραπεζικούς ομίλους», δηλαδή σε ομίλους στους οποίους συμμετέχει τουλάχιστον ένα πιστωτικό ίδρυμα.

Οι ρυθμίσεις σχετικά με το είδος και την έκταση της ενοποίησης, καθώς και τις προϋποθέσεις απαλλαγής μιας επιχείρησης από την υπαγωγή στην ενοποιημένη εποπτεία, διαμορφώνονται ανάλογα με το είδος της επιχείρησης που είναι μητρική εταιρεία του ομίλου ή έχει συμμετοχή μειοψηφίας σε άλλες επιχειρήσεις του χρηματοοικονομικού τομέα. Διάκριση γίνεται ανάμεσα σε τέσσερις κατηγορίες τραπεζικών ομίλων:

(α) Στην πρώτη κατηγορία, μητρική επιχείρηση είναι ένα πιστωτικό ίδρυμα και θυγατρικές της επιχείρησης άλλα πιστωτικά ή/και χρηματοδοτικά ιδρύματα. Για τις ανάγκες των διατάξεων του Π.Δ., στην έννοια του «πιστωτικού ιδρύματος» εμπίπτουν όχι μόνο τα πιστωτικά ιδρύματα, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 2 (στοιχείο 1) του νόμου 2076/1992 (ορισμός που χρησιμοποιείται στον παρόντα τόμο), αλλά και όλες οι ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις που πληρούν τον εν λόγω ορισμό και έχουν λάβει άδεια λειτουργίας σε τρίτη, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρα.

(β) Στη δεύτερη κατηγορία τραπεζικών ομίλων ένα πιστωτικό ίδρυμα έχει συμμετοχή μειοψηφίας σε άλλα πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα. Ως συμμετοχή θεωρείται η κατοχή, κατά άμεσο ή έμμεσο τρόπο, του 20% τουλάχιστον των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου των παραπάνω χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων.

(γ) Στην τρίτη κατηγορία, επικεφαλής του τραπεζικού ομίλου είναι μια «χρηματοδοτική εταιρεία», δηλαδή ένα χρηματοδοτικό ίδρυμα, του οποίου οι θυγατρικές επιχειρήσεις είναι αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο πιστωτικά ή χρηματοδοτικά ιδρύματα, μία όμως, τουλάχιστον θυγατρική είναι πιστωτικό ίδρυμα.

(δ) Στην τελευταία κατηγορία ομίλων που ρυθμίζεται στο Π.Δ. 267/95, μητρική επιχείρηση του τραπεζικού ομίλου είναι μια μικτή εταιρεία. Μικτή εταιρεία καλείται μια μητρική επιχείρηση, η οποία δεν είναι ούτε χρηματοδοτικό ούτε πιστωτικό ίδρυμα, μεταξύ δε των θυγατρικών της συγκαταλέγεται ένα τουλάχιστον πιστωτικό ίδρυμα. Στην έννοια της μικτής εταιρείας υπάγονται, μεταξύ άλλων, και όσες ασφαλιστικές εταιρείες έχουν συμμετοχές πλειοψηφίας σε πιστωτικά ιδρύματα.

Για κάθε μία από αυτές τις κατηγορίες ομίλων το κανονιστικό πλαίσιο περιέχει διατάξεις αναφορικά με τα ακόλουθα θέματα:

- Την αρμοδιότητα της Τράπεζας της Ελλάδος για να ασκεί ενοποιημένη εποπτεία
- Τους τομείς τους οποίους καλύπτει η ενοποίηση
- Τη μορφή που οφείλει να λαμβάνει η ενοποίηση
- Τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες είναι δυνατή η απαλλαγή ενός πιστωτικού ιδρύματος από την υπαγωγή του στην ενοποιημένη εποπτεία

2.6.ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται, στο πλαίσιο της ασκούμενης, προληπτικής εποπτείας των εποπτικών ιδρυμάτων να λαμβάνει τα εξής μέτρα:

(α) Να διορίζει Επίτροπο, κατά τις διατάξεις του Α.Ν. 1665/1951, όταν το πιστωτικό ίδρυμα:

- δεν μπορεί ή αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφάλαιά του,
- παρακωλύει με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχο ή
- παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

(β) Να παρατείνει το χρόνο εκπλήρωσης ορισμένων ή του συνόλου των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων του πιστωτικού ιδρύματος, όταν αυτό παρουσιάζει σημαντικά μειωμένη ρευστότητα με πιθανολογούμενη ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων (άρθρο 22 Ν.2076/92, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 33, παρ. 4 Ν.2937/2001). Η παράταση ορίζεται με Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μηνών, που μπορεί να ανανεωθεί για ένα ακόμη μήνα. Με την ίδια Πράξη και για το αυτό χρονικό διάστημα διορίζεται, εφόσον δεν έχει ήδη διοριστεί, Επίτροπος, ο οποίος έχει τις εξουσίες που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 8 του α.ν. 1665/1951.

2.7.ΕΠΙΒΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Κατά την άσκηση της εποπτικής αρμοδιότητας, η Τράπεζα επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις προς όλων των υποκειμένων σε εποπτεία προσώπων, των νομίμων εκπροσώπων τους και όσων ασκούν διοίκηση για παραβάσεις των σχετικών με τις αρμοδιότητες της Τράπεζας διατάξεων.

Η Τράπεζα επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις στα πιστωτικά ιδρύματα όταν, κατά την κρίση της, παραβιάζουν με την άσκηση των δραστηριοτήτων τους ή παρακωλύουν τον έλεγχο που ορίζει ο νόμος.

Επίσης επιβάλλει:

- Άτοκη κατάθεση στην Τράπεζα της Ελλάδος ποσού μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) επί του ποσού της παράβασης ή, αν το ποσό της παράβασης δεν μπορεί να προσδιοριστεί, μέχρι 9 εκατ. € και είναι διάρκειας μέχρι ενός έτους.
- Πρόστιμο υπέρ του Ελληνικού Δημοσίου υπολογιζόμενο είτε ως ποσοστό μέχρι σαράντα τοις εκατό (40%) επί του ποσού της παράβασης είτε ως εφάπαξ ποσό μέχρι 900 χιλιάδων € και σε περίπτωση υποτροπής μέχρι 1,5 εκατ. €.

Τα όρια της άτοκης κατάθεσης του προστίμου είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζονται με Πράξη του Διοικητή. Για τις παραβάσεις αυτές η Τράπεζα μπορεί επίσης να θεσπίζει και άλλες διοικητικές κυρώσεις και να προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής αυτών. Οι προαναφερθέντες κυρώσεις είναι δυνατόν να επιβάλλονται και σωρευτικά. Οι εν λόγω αρμοδιότητες της Τράπεζας ασκούνται με πράξεις του Διοικητή ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων.

2.7.1.ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η Τράπεζα, μέσω του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής, θεσπίζει πλαίσιο διοικητικών κυρώσεων και προσδιορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής τους, κατά των προσώπων που παραβιάζουν διατάξεις σχετικές με τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Νομισματικής Πολιτικής.

Οι κυρώσεις αυτές συνίστανται ιδίως σε:

(α) Χρηματική ποινή, που υπολογίζεται ως τόκος επί του ποσού της παράβασης για τη χρονική διάρκεια αυτής και με επιτόκιο μεγαλύτερο από το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι πέντε (5) εκατοστιαίες μονάδες. Σε περίπτωση υποτροπής, το επιτόκιο αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τα ισχύοντα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών.

(β) Αναστολή της δυνατότητας συμμετοχής σε πράξεις που συνδέονται με την άσκηση νομισματικής πολιτικής.

(γ) Επιβολή περιορισμών στην πρόσβαση στο μηχανισμό οριακής χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων από την Τράπεζα της Ελλάδος, αναστολή της δυνατότητας πρόσβασης στην οριακή χρηματοδότηση, αναστολή ή αποκλεισμό από την πρόσβαση στο μηχανισμό παροχής ενδοημερήσιας χρηματοδότησης από την Τράπεζα, προσωρινή ή οριστική αποβολή από τέτοια συστήματα.

Οι παραπάνω κυρώσεις επιβάλλονται σωρευτικά ή διαζευκτικά, με πράξη του Διοικητή ή των εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων. Οι εν

λόγω αρμοδιότητες της Τράπεζας ισχύουν στην έκταση που δεν προβλέπεται αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις. Ασκούνται δε σύμφωνα με τους σχετικούς κανόνες που ισχύουν κάθε φορά στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών. Το Συμβούλιο Νομισματικής Πολιτικής εκδίδει τις αναγκαίες πράξεις για την εφαρμογή των κανόνων αυτών στην Ελληνική έννομη τάξη.

2.8.ΑΡΣΗ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα, τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή άλλοι συμμετέχοντες στις αγορές οφείλουν να παρέχουν στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχεία και πληροφορίες που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Την ίδια υποχρέωση υπέχουν και οι δημόσιες υπηρεσίες.

Η υποχρέωση παροχής στοιχείων περιλαμβάνει και τα απαιτούμενα στοιχεία για την κατάρτιση του ισοζυγίου πληρωμών και των χρηματοοικονομικών λογαριασμών των επί μέρους τομέων της οικονομίας, καθώς και για τον υπολογισμό της διεθνούς επενδυτικής θέσης της χώρας. Ειδικότερα, τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα οφείλουν, για την εκπλήρωση της παραπάνω υποχρέωσης τους, σε περίπτωση διενέργειας μέσω αυτών, συναλλαγών προσώπων εγκατεστημένων στην ημεδαπή με πρόσωπα εγκατεστημένων στην αλλοδαπή, να λαμβάνουν από τους εγκατεστημένους στην ημεδαπή συναλλασσόμενους, τα στοιχεία που η Τράπεζα της Ελλάδος καθορίζει.

Η Τράπεζα της Ελλάδος ορίζει τα στοιχεία και τις πληροφορίες που οφείλουν να της παρέχουν οι υπόχρεοι σχετικά με τις συναλλαγές τους με πρόσωπα εγκατεστημένα στην ημεδαπή ή την αλλοδαπή όπως και τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις τους, καθώς και τον τρόπο, το χρόνο τη διαδικασία παροχής αυτών και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Οι πληροφορίες και τα στοιχεία αυτά απαγορεύεται να γνωστοποιούνται σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο και σε οποιαδήποτε δημόσια αρχή, εκτός από τις περιπτώσεις που εξαιρούνται από την ισχύουσα νομοθεσία. Η απαγόρευση αυτή δεν περιλαμβάνει την

ανακοίνωση με συγκεντρωτική μορφή των πιο πάνω στοιχείων και πληροφοριών, εφόσον δεν προκύπτει η ταυτότητα των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

Η παραβίαση του τραπεζικού απορρήτου συνεπάγεται τις κυρώσεις που επιβάλλει το άρθρο 371 του Ποινικού Κώδικα. Κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού, τιμωρείται οποιοδήποτε πρόσωπο κοινοποιήσει τα στοιχεία που έχουν υποβληθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος με οποιονδήποτε τρόπο. Σε περίπτωση παραβίασης του εν λόγω άρθρου, η Τράπεζα με πράξη του Διοικητή ή εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων, μπορεί να επιβάλλει τις αρμόζουσες κυρώσεις.

2.9.ΕΛΕΓΧΟΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ Η ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος, στο πλαίσιο της εποπτείας, πέραν των ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της και σύμφωνα πάντα με το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών, δικαιούται να διενεργεί έλεγχο βιβλίων και στοιχείων σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν οποιαδήποτε επιχείρηση, εφόσον υπάρχουν, κατά την κρίση της, ενδείξεις παραβάσεων κατά την άσκηση οποιασδήποτε δραστηριότητας σχετικής με τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες της.

Οι παρεχόμενες, κατά αυτόν τον τρόπο, πληροφορίες στα όργανα της Τράπεζας απαγορεύεται να γνωστοποιούνται. Σε περίπτωση παραβίασης αυτού, τα όργανα επωμίζονται τις ανάλογες κυρώσεις.

Τα φυσικά πρόσωπα, καθώς και οι νόμιμοι εκπρόσωποι και οι διοικούντες των νομικών προσώπων, τιμωρούνται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών, αν αρνηθούν ή παρακαλύσουν τον έλεγχο, κατόπιν εγκλήσεως της Τράπεζας της Ελλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΕΛΕΓΧΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

3.1.ΕΛΕΓΧΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΗ ΕΠΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς της για την άσκηση προληπτικής εποπτείας, η Τράπεζα της Ελλάδος ελέγχει την κεφαλαιακή επάρκεια των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων για καλυψη τους έναντι των χρηματοπιστωτικής φύσης κινδύνων, στους οποίους εκτίθενται, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων τους. Από την υποχρέωση διακράτησης επαρκών ιδίων κεφαλαίων για κάλυψη έναντι των εν λόγω κινδύνων, εξαιρούνται μόνο η ίδια η Τράπεζα της Ελλάδος, το Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο και το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων ¹⁷(νόμος 2396/1996, άρθρο 3, παρ.1).

Έλεγχοι κεφαλαιακής επάρκειας ασκούνται από την Τράπεζα της Ελλάδος ήδη από το 1988, σύμφωνα με τις διατάξεις των ¹⁸ΠΔ/ΤΕ 1312 και 1313 της 9.6.88. Σήμερα, όμως, το περιεχόμενο των σχετικών κανόνων έχει διαμορφωθεί μετά την ενσωμάτωση των σχετικών κοινοτικών Οδηγιών. Συγκεκριμένα:

(α) «¹⁹Η οδηγία 89/647/ΕΟΚ σχετικά με τον συντελεστή φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων, η οποία αφορά στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των πιστωτικών ιδρυμάτων για κάλυψη έναντι πιστωτικού κινδύνου, ενσωματώθηκε με την ΠΔ/ΤΕ

¹⁷ σ. 32, Παλάζης Γ.,2000, *Εταιρεία Λήψης και Διαβίβασης Εντολών Ε.Α.Δ.Ε*, Εκδ. Σακκούλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

¹⁸ σ. 33, Παλάζης Γ.,2000, *Εταιρεία Λήψης Διαβίβασης Εντολών Ε.Α.Δ.Ε*, Εκδ. Σακκούλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη.

¹⁹ www.bankofgreece.gr/announcements/text_release.asp?releid=718

2054/18.3.92, η οποία έχει συμπληρωθεί και τροποποιηθεί με τις ακόλουθες πράξεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος»:

- Την ΠΔ/ΤΕ 2349/15.2.95, με την οποία ενσωματώθηκε η Οδηγία 94/7/ΕΟΚ.
- Την ΠΔ/ΤΕ 2387/6.5.96, με την οποία ενσωματώθηκε η Οδηγία 95/15/ΕΟΚ.
- Την ΠΔ/ΤΕ 2409/27.3.97, με την οποία ενσωματώθηκαν οι διατάξεις των Οδηγιών 95/67/ΕΟΚ και 96/10/ΕΟΚ.

(β) Η οδηγία 89/299/ΕΟΚ, «σχετικά με τα ίδια κεφάλαια των πιστωτικών ιδρυμάτων», ενσωματώθηκε με την ΠΔ/ΤΕ 2053/18.3.92. Στην εν λόγω πράξη, η οποία έχει συμπληρωθεί με την ΠΔ/ΤΕ 2228/30.6.93, προσδιορίζεται το περιεχόμενο των ιδίων κεφαλαίων με τα οποία τα πιστωτικά ιδρύματα δικαιούνται να εκπληρώνουν της κεφαλαιακές τους απαιτήσεις.

(γ) Η Οδηγία 93/6/ΕΟΚ, «για την επάρκεια των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων επενδύσεων και των πιστωτικών ιδρυμάτων ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με τον νόμο 2396/1996 για τις επενδυτικές υπηρεσίες στον τομέα των κινητών αξιών, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και των πιστωτικών ιδρυμάτων και άυλες μετοχές. Οι διατάξεις του νόμου που αφορούν στον έλεγχο της κεφαλαιακής επάρκειας των πιστωτικών ιδρυμάτων για κάλυψη έναντι των καλούμενων «κινδύνων αγοράς» εξειδικεύτηκαν με την ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.96.»

3.1.1.ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΝ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

Από το 1992, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει υποβάλλει τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα στην υποχρέωση διακράτησης επαρκών ιδίων κεφαλαίων. Σκοπός της διακράτησης είναι η κάλυψη έναντι πιστωτικού κινδύνου από στοιχεία ενεργητικού και εκτός ισολογισμού σύμφωνα με τις διατάξεις της ²⁰ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.92. Ο υπολογισμός του συντελεστή φερεγγυότητας, ο οποίος αποτελεί δείκτη μέτρησης του βαθμού κάλυψης

²⁰ www.bankofgreece.gr/announcements/text_release.asp?releid=718

από τα ίδια τα κεφάλαια, των κινδύνων που ενυπάρχουν στο ενεργητικό κάθε πιστωτικού ιδρύματος, οφείλει να πραγματοποιείται:

- Κατά κανόνα μεν, δύο φορές το χρόνο.
- Σε συχνότερα, δε, χρονικά διαστήματα, εφόσον το ζητήσει η Τράπεζα της Ελλάδος

²¹Από τον Ιανουάριο του 1997, όταν τέθηκαν σε εφαρμογή οι διατάξεις του νόμου 2396/1996 και της ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.96, το ποσό των ιδίων κεφαλαίων που οφείλουν να διακρατούν τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα προκύπτει από το άθροισμα περισσότερων κονδυλίων. Ειδικότερα:

Η πρώτη κεφαλαιακή απαίτηση επιβάλλεται για κάλυψη έναντι του πιστωτικού κινδύνου. Η απαίτηση, όμως, αυτή υπολογίζεται σε ένα μικρότερο χαρτοφυλάκιο στοιχείων σε σχέση με εκείνο που ίσχυε μέχρι την έναρξη εφαρμογής των διατάξεων του νόμου 2396/1996, και συγκεκριμένα με βάση τον συνολικό κύκλο εργασιών των πιστωτικών ιδρυμάτων (δηλαδή των στοιχείων ενεργητικού και εκτός ισολογισμού).

Μία δεύτερη απαίτηση επιβάλλεται για κάλυψη έναντι του κινδύνου θέσης, με βάση στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών τους, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 35 του νόμου 2396/1996 και το Παράρτημα Ι της ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.96.

Μια τρίτη απαίτηση επιβάλλεται για κάλυψη έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου, με βάση το σύνολο των δραστηριοτήτων τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 του νόμου 2396/1996 και του Παραρτήματος Ι της ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.96.

Μία τέταρτη απαίτηση επιβάλλεται για κάλυψη έναντι κινδύνου διακανονισμού με βάση συγκεκριμένα ανοίγματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών τους, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 36^Α του νόμου 2396/1996 και του Παραρτήματος Ι της ΠΔ/ΤΕ.2397/7.11.96. Πρόκειται για μια ειδική μορφή πιστωτικού κινδύνου, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις έναντι του οποίου υπολογίζονται με εξειδικευμένη μεθοδολογία.

Μία πέμπτη απαίτηση επιβάλλεται για κάλυψη έναντι του κινδύνου ο οποίος απορρέει από την υπέρβαση στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (και μόνο σε αυτό) των τιθέμενων ορίων στα μεγάλα χρηματοδοτικά τους ανοίγματα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 33 του νόμου 2396/1996 και στο Παράρτημα Ι της ΠΔ/Τ 2397/7.11.96.

²¹σσ. 87/88, Γκόρτσος Χ.Β, 2000, *Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επάρκειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδ Αντ. Σακκούλα, Αθηνά-Κομοτηνή.

Τέλος, η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να επιβάλλει επικουρικά στα πιστωτικά ιδρύματα μια έκτη απαίτηση, η οποία αφορά σε τυχόν συναλλαγές που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ούτε του νόμου 2396/1996, ούτε των ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.92 και ΠΔ/ΤΕ 2396/7.11.96.»

Αν ένα πιστωτικό ίδρυμα δεν ανταποκρίνεται στις προαναφερθείσες απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας, η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να:

- του ζητήσει να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για ταχεία επανόρθωση
- του επιβάλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στο ²²άρθρο 22 του νόμου 2076/1992.

Ειδική ρύθμιση καθιερώθηκε για όσα πιστωτικά ιδρύματα έχουν «μικρό» χαρτοφυλάκιο συναλλαγών, με αποτέλεσμα να μην ικανοποιείται καμία από τις προϋποθέσεις της ²³παραγράφου 5 του άρθρου 3 του νόμου 2396/1996. Τα εν λόγω πιστωτικά ιδρύματα υπόκεινται σε δύο μόνο κεφαλαιακές απαιτήσεις, και ειδικότερα:

- Υπόκεινται σχετικά με τον συντελεστή φερεγγυότητας ως προς το σύνολο των στοιχείων ενεργητικού και των στοιχείων εκτός ισολογισμού, τα οποία παρατίθενται στα ²⁴Παραρτήματα I και II της εν λόγω πράξης.
- Υπάγονται στις ²⁵διατάξεις του νόμου 2396/1996 και της ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.96 αποκλειστικά και μόνο για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης αναφορικά με την κάλυψη έναντι του κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών. Μόνο σε όσα πιστωτικά ιδρύματα έχουν «μεγάλο» χαρτοφυλάκιο συναλλαγών.

Επομένως, οι διατάξεις αναφορικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη έναντι του κινδύνου συναλλαγματικών ισοτιμιών εφαρμόζονται σε όλα τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, ανεξάρτητα από το μέγεθος χαρτοφυλακίου συναλλαγών (με την εξαίρεση, βέβαια, της Τράπεζας της Ελλάδος, της ΕΤΒΑ, του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, τα οποία δεν εμπίπτουν στη ρυθμιστική εμβέλεια των κανόνων κεφαλαιακής επάρκειας). Αντίθετα,

²² www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C7.asp

²³ σ. 90, Γκόρτσος Χ.Β, 2000, *Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επάρκειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδ Αντ. Σακκούλα, Αθηνά-Κομοτηνή.

²⁴ σ. 90, Γκόρτσος Χ.Β, 2000, *Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επάρκειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδ Αντ. Σακκούλα, Αθηνά-Κομοτηνή.

²⁵ σ. 90, Γκόρτσος Χ.Β, 2000, *Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επάρκειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδ Αντ. Σακκούλα, Αθηνά-Κομοτηνή.

κεφαλαιακές απαιτήσεις για κάλυψη έναντι των κινδύνων θέσης, διακανονισμού, αντισυμβαλλομένου και υπέρβασης των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων επιβάλλονται

3.1.2.ΤΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΒΑΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις που καθορίζονται στο ²⁶ νόμο 2396/1996 αναφορικά με την κάλυψη των πιστωτικών ιδρυμάτων έναντι των κινδύνων θέσης, διακανονισμού και αντισυμβαλλομένου υπολογίζονται στη βάση του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Οι θέσεις που περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τον υπολογισμό αυτών των κεφαλαιακών απαιτήσεων είναι οι ακόλουθες: Αλεξιάκης (1999:σελ. 297) *«θέσεις σε τίτλους και άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, τα οποία κατέχονται για λόγους διαπραγμάτευσης και υπόκεινται κυρίως σε κινδύνους αγοράς, και ανοίγματα που έχουν σχέση προς ορισμένες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που παρέχονται σε πελάτες»*. Ειδικότερα:

- Οι κατά κυριότητα κατεχόμενες θέσεις σε χρηματοπιστωτικά μέσα που κατέχονται με σκοπό την επαναπώληση.
- Οι κατά κυριότητα κατεχόμενες θέσεις σε χρηματοπιστωτικά μέσα που έχουν ληφθεί προκειμένου το πιστωτικό ίδρυμα να επωφεληθεί βραχυπρόθεσμα από υπάρχουσες ή/και αναμενόμενες διαφορές μεταξύ των τιμών αγοράς και πώλησής τους ή από άλλες διακυμάνσεις τιμών ή επιτοκίων.
- Θέσεις σε χρηματοπιστωτικά μέσα που προέρχονται από αγοραπωλησίες για ίδιο λογαριασμό (matched principal broking) σε αγοραίες τιμές.
- Θέσεις σε χρηματοπιστωτικά μέσα που χρησιμοποιούνται για την κάλυψη άλλων στοιχείων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών.

Ο καθορισμός των στοιχείων του χαρτοφυλακίου συναλλαγών πραγματοποιείται από τα ίδια τα πιστωτικά ιδρύματα, με δική τους ευθύνη. Πρέπει, όμως, να ακολουθούν διαχρονικά συνεπή πρακτική και να

²⁶σ. 297, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα.

λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές διευκρινίσεις και οδηγίες που προέρχονται στο ²⁷Παράρτημα Ι της ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.1996.

3.1.3.ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

Σε ό,τι αφορά τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για πιστωτικό κίνδυνο, κατά κανόνα τα πιστωτικά ιδρύματα οφείλουν να υπολογίζουν το συντελεστή φερεγγυότητας σε ατομική βάση. Ο υπολογισμός πραγματοποιείται, επίσης, και σε ενοποιημένη βάση, αν ένα πιστωτικό ίδρυμα είναι μητρική επιχείρηση άλλου πιστωτικού ιδρύματος ή θυγατρική επιχείρηση ενός χρηματοδοτικού ιδρύματος, ενώ η Γενική Επιθεώρηση Τραπεζών, δικαιούται να ζητά τον υπολογισμό και σε ενοποιημένη βάση ²⁸(ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.92.)

Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για κάλυψη έναντι των κινδύνων αγοράς πραγματοποιείται, κατά κανόνα επίσης, σε ατομική βάση. Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει το δικαίωμα, πάντως, να εξαιρεί ένα πιστωτικό ίδρυμα από την υποχρέωση υπολογισμού των κεφαλαιακών του απαιτήσεων σε ατομική βάση, αν αυτό:

- Υπόκειται σε ενοποιημένη εποπτεία ως μητρική επιχείρηση.
- Υπόκειται στην εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, είναι θυγατρική επιχείρηση μιας χρηματοδοτικής εταιρείας συμμετοχών και περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη εποπτεία της εν λόγω μητρικής επιχείρησης.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να ζητήσει, επίσης, από ένα πιστωτικό ίδρυμα τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεών του σε ενοποιημένη βάση, εφόσον συντρέχουν οι ακόλουθες προϋποθέσεις ²⁹(ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.1996, άρθρο 3):

- Είναι μητρική επιχείρηση ενός άλλου πιστωτικού ιδρύματος, μιας ΕΠΕΥ (Εταιρία Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών) ή ενός χρηματοδοτικού ιδρύματος.
- Κατέχει, άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον 20% των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου μιας ΕΠΕΥ.
- Είναι θυγατρική επιχείρηση μιας χρηματοδοτικής εταιρείας συμμετοχών.

²⁷ σ. 298, Αλεξάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα.

²⁸ σ. 299, Αλεξάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα.

²⁹ σ. 299, Αλεξάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα.

3.1.4.ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ³⁰2396/1996 και της ΠΔ/ΤΕ ³¹2397/7.11.96, τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα υποχρεώνονται να υποβάλλουν ή να αναφέρουν στην Τράπεζα της Ελλάδος:

- Όλα τα απαραίτητα στοιχεία και τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκτίμηση της συμμόρφωσής τους με τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας.
- Τουλάχιστον ανά εξάμηνο, όσα επιπλέον στοιχεία καθορίζει η ίδια.
- Οποιαδήποτε περίπτωση όπου οι αντισυμβαλλόμενοι τους σε συμφωνίες αγοράς και επαναπώλησης, πώλησης και επαναγοράς, δανειοδοσίας τίτλων ή δανειοληψίας τίτλων δεν εκπληρώνουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Υποχρεώνονται, επίσης, να διαθέτουν μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, καθώς και διοικητικές και λογιστικές διαδικασίες, που θα καθιστούν εφικτό εκ μέρους της Τράπεζας της Ελλάδος τον έλεγχο της συμμόρφωσής τους προς τις απαιτήσεις κεφαλαιακής επάρκειας.

Επιπλέον, έχουν την υποχρέωση να διαθέτουν αξιόπιστα και αποτελεσματικά συστήματα διοικητικής πληροφόρησης. Με αυτόν τον τρόπο είναι σε θέση να υπολογίζουν σε κάθε στιγμή και με εύλογη ακρίβεια, αφενός μεν την οικονομική τους κατάσταση και αφετέρου την έκθεσή τους στον κίνδυνο από τη μεταβολή του επιπέδου των ονομαστικών επιτοκίων.

Τέλος, πρέπει να διαθέτουν συστήματα για την παρακολούθηση και τον έλεγχο του κινδύνου εισοδήματος επιτοκίου για το σύνολο των δραστηριοτήτων τους, ώστε να υπολογίζουν τη συνολική επίπτωση επί των αποτελεσμάτων τους από ενδεχόμενη μετατόπιση της καμπύλης επιτοκίων, κατά νόμισμα.

³⁰ σ. 92, Γκόρτσος Χ.Β, 2000, *Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επάρκειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδ Αντ. Σακκούλα, Αθηνά-Κομοτηνή.

³¹ σ. 92, Γκόρτσος Χ.Β, 2000, *Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επάρκειας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, Εκδ Αντ. Σακκούλα, Αθηνά-Κομοτηνή.

3.2.ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο έλεγχος των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων πραγματοποιείται, κατά βάση, σύμφωνα με τις διατάξεις της ομώνυμης ³²ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93. Με την πράξη αυτή, έχουν επιβληθεί στα πιστωτικά ιδρύματα δύο υποχρεώσεις, αφενός να γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τα μεγάλα χρηματοδοτικά τους ανοίγματα και αφετέρου να φροντίζουν, ώστε τόσο κάθε μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα προς έναν πελάτη ή μία ομάδα συνδεδεμένων πελατών, όσο και το σύνολο αυτών των ανοιγμάτων, να μην υπερβαίνει τα καθοριζόμενα ανώτατα όρια.

Οι υποχρεώσεις της γνωστοποίησης των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων και της τήρησης των τιθέμενων ορίων εφαρμόζονται:

- Σε μη ενοποιημένη βάση στις περιπτώσεις όπου το πιστωτικό ίδρυμα δεν είναι μητρική ή θυγατρική επιχείρηση και
- Σε ενοποιημένη βάση στις λοιπές περιπτώσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που υπόκεινται σε ενοποιημένη εποπτεία.

Στην παρούσα φάση θα αναλύσουμε τρεις έννοιες οι οποίες σχετίζονται με την όλη διαδικασία όπως, το χρηματοδοτικό άνοιγμα, το μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα και την ομάδα συνδεδεμένων πελατών.

Ως ³³ «χρηματοδοτικό άνοιγμα» ορίζονται τα στοιχεία ενεργητικού, καθώς και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία που αναφέρονται στα ³⁴παραρτήματα I και III της ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.1992 σχετικά με το συντελεστή φερεγγυότητας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα στοιχεία αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά 100% χωρίς να υπολογίζονται οι συντελεστές στάθμισης κινδύνου που αναφέρονται στις διατάξεις της ΠΔ/ΤΕ 2054/18.3.92. Εξάλλου, οι θέσεις σε παράγωγα μέσα επί επιτοκίων και τιμών συναλλάγματος υπολογίζονται σύμφωνα με τις μεθόδους του παραρτήματος II της εν λόγω ΠΔ/ΤΕ χωρίς την εφαρμογή των συντελεστών στάθμισης αντισυμβαλλομένου, που προβλέπονται στο εν

³²σ. 241, Ψυχομάνης Σ., 1996, *To Factoring*, Εκδ. Σακκούλα, Αθήνα.

³³σ. 316, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

³⁴ www.bankofgreece.gr/announcements/files/2000.4.6pdte.doc

λόγω παράρτημα. Αντίθετα, στα χρηματοδοτικά ανοίγματα δεν συνοπολογίζονται:

- Τα ανοίγματα που προκύπτουν κατά τον συνήθη διακανονισμό πράξεων συναλλάγματος και για χρονικό διάστημα μέχρι και 48 ωρών, μετά τον συμφωνημένο χρόνο πληρωμής.
- Τα ανοίγματα που προκύπτουν κατά τον διακανονισμό αγοραπωλησίας τίτλων και για χρονικό διάστημα μέχρι και 5 εργάσιμες ημέρες μετά την ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε το πρώτο, χρονικά, σκέλος της συναλλαγής.

Το χρηματοδοτικό άνοιγμα ενός πιστωτικού ιδρύματος προς ένα πελάτη ή μια ομάδα συνδεδεμένων πελατών θεωρείται «μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα», όταν το ύψος του είναι ίσο ή μεγαλύτερο του 10% των ιδίων κεφαλαίων του.

Τέλος, η έννοια της «ομάδας συνδεδεμένων πελατών» καλύπτει δύο περιπτώσεις. Αφ' ενός, όταν δύο ή περισσότερα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) αντιπροσωπεύουν ενιαίο κίνδυνο καθόσον το ένα ελέγχει άμεσα ή έμμεσα το άλλο ή τα άλλα και αφ' ετέρου όταν δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα θεωρούνται ότι αποτελούν ενιαίο κίνδυνο, αν και δεν υπάρχει μεταξύ τους σχέση ελέγχου διότι συνδέονται κατά τρόπο ώστε να είναι πιθανό ότι εάν το ένα από αυτά αντιμετωπίσει χρηματοοικονομικά προβλήματα, το άλλο, ή όλα τα άλλα, θα αντιμετωπίσουν δυσκολίες εξόφλησης των υποχρεώσεών τους έναντι των πιστωτικών ιδρυμάτων (περιλαμβανομένων και όλων των περιπτώσεων επιχειρήσεων που ελέγχονται από το ίδιο φυσικό ή νομικό πρόσωπο).

3.2.1.ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ

A.Υποχρέωση γνωστοποίησης

Τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν δύο υποχρεώσεις γνωστοποίησης ανοιγμάτων στην Τράπεζα της Ελλάδος³⁵ (ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93, Κεφάλαιο Γ).Καταρχήν, μέσα σε διάστημα είκοσι ημερών από τη λήξη κάθε ημερολογιακού εξαμήνου, οφείλουν να της γνωστοποιούν τα μεγάλα

³⁵σ. 246, Ψυχομάνης Σ., 1996, *To Factoring*, Εκδ. Σακκούλα, Αθηνά.

χρηματοδοτικά τους ανοίγματα, που υφίστανται στο τέλος του εξαμήνου. Επιπλέον, υποχρεώνονται να της γνωστοποιούν μέσα σε διάστημα δέκα (10) ημερών:

- Κάθε νέο μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα.
- Κάθε αύξηση υφιστάμενου μεγάλου χρηματοδοτικού ανοίγματος, κατά ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% τουλάχιστον του ανοίγματος που είχε γνωστοποιηθεί στην Τράπεζα της Ελλάδος με την τελευταία σχετική γνωστοποίηση.

Από την υποχρέωση γνωστοποίησης εξαιρούνται μόνο τα ανοίγματα που αναφέρονται στην ³⁶παρ. Ι (1-13) ΤΟΥ Κεφαλαίου Ε της ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93.

Β.Απαγόρευση υπέρβασης των ανώτατων ορίων

Στο ³⁷Κεφάλαιο Δ της ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93 καθιερώνονται δύο ανώτατα όρια των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, για τα οποία υφίστανται απαγόρευση υπέρβασης. Καταρχήν, κάθε μεγάλο χρηματοδοτικό άνοιγμα πιστωτικών ιδρυμάτων απαγορεύεται να υπερβαίνει το ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 25% των ιδίων κεφαλαίων τους. Ειδικά τα χρηματοδοτικά ανοίγματα των πιστωτικών ιδρυμάτων προς σύνολο των μητρικών και θυγατρικών τους επιχειρήσεων δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν συνολικά το ποσό που αντιστοιχεί σε ποσοστό 20% των ιδίων κεφαλαίων κάθε πιστωτικού ιδρύματος.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει το δικαίωμα να εξαιρέσει τα πιστωτικά ιδρύματα από την υποχρέωση τήρησης του προαναφερθέντος ορίου. Καθορίζει ειδική διαδικασία και μέτρα ελέγχου της συγκέντρωσης κινδύνων που προκύπτουν, ενημερώνοντας της Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Τραπεζική Συμβουλευτική Επιτροπή για το περιεχόμενο των εν λόγω μέτρων και διαδικασιών.

Επιπλέον, το άθροισμα των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων κάθε πιστωτικού ιδρύματος δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 800% των ιδίων κεφαλαίων του. Για τον υπολογισμό των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων που υπάγονται στα ως άνω όρια, λαμβάνονται υπόψη οι εξαιρέσεις του ³⁸Κεφαλαίου Ε της ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93.

³⁶σ. 247, Ψυχομάνης Σ., 1996, *To Factoring*, Εκδ. Σακκούλα, Αθηνά.

³⁷σ. 247, Ψυχομάνης Σ., 1996, *To Factoring*, Εκδ. Σακκούλα, Αθηνά.

³⁸σ. 317, Αλεξάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

3.2.2.ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΜΕΓΑΛΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΩΝ ΑΝΟΙΓΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Με το νόμο ³⁹2396/1996 και την ΠΔ/ΤΕ 2397/7.11.96 συμπληρώθηκε το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την παρακολούθηση και τον έλεγχο των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, με την καθιέρωση ρυθμίσεων σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων τα οποία προκύπτουν στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Επιπλέον, προβλέπεται ότι ένα πιστωτικό ίδρυμα μπορεί, με την άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων σε ένα πελάτη ή ομάδα συνδεδεμένων πελατών που τίθενται στην ΠΔ/ΤΕ 2246/16.9.93, εφόσον πληρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

(α) Η υπέρβαση προκύπτει αποκλειστικά και μόνο από στοιχεία του χαρτοφυλακίου συναλλαγών. Συνεπώς, τα εκτός χαρτοφυλακίου συναλλαγών μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα δεν επιτρέπεται να υπερβαίνουν τα ανώτατα όρια που τίθενται στην ως άνω Πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος.

(β) Η υπέρβαση του ανοίγματος στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών καλύπτεται με πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση, ο υπολογισμός της οποίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ίδιο το νόμο.

(γ) Το άνοιγμα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών για ένα συγκεκριμένο πελάτη ή την ομάδα συγκεκριμένων πελατών δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει:

- Το 500% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος, σε περίπτωση που δεν έχουν παρέλθει περισσότερες από δέκα ημέρες από την πραγματοποίηση της υπέρβασης.
- Το 600% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος, αν έχουν παρέλθει περισσότερες από δέκα ημέρες από την πραγματοποίηση της υπέρβασης.

³⁹σ. 317, Αλεξιάκης Π. , 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΠΟΙΟΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

4.1. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Α. Ίδρυση ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων

Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι αρμόδια για την παροχή άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων, η οποία διέπεται κυρίως από το ⁴⁰Ν. 2076/92. Με τον νόμο αυτό ενσωματώθηκε στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία η 2^η Τραπεζική Οδηγία (2000/12/ΕΟΚ), όπως επίσης και από το Νόμο ⁴¹1665/1951. Σύμφωνα με την παραπάνω νομοθεσία, ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα επιτρέπεται να συσταθούν και να λειτουργούν μόνο με τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας. Κατ' εξαίρεση αποτρέπεται να συσταθούν με τη μορφή αμιγούς πιστωτικού συνεταιρισμού του Ν. 1667/86 (άρθρο 5, παρ. 1 Ν.2076) η επιχείρηση, η δραστηριότητα της οποίας, συνίσταται στην αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιτρεπτών κεφαλαίων από το κοινό και στη χορήγηση πιστώσεων για λογαριασμό της.

Η κατ'επάγγελμα αποδοχή καταθέσεων χρημάτων ή άλλων επιτρεπτών κεφαλαίων από το κοινό απαγορεύεται σε πρόσωπα ή σε επιχειρήσεις που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα ενώ η αντίστοιχη απαγόρευση της κατ'επάγγελμα χορήγησης δανείων ήρθε με την ψήφιση του ⁴²Ν. 2937/2001 και η σχετική δραστηριότητα υπήχθη σε καθεστώς της Τράπεζας της Ελλάδος. Οι όροι για τη χορήγηση της σχετικής άδειας καθορίζονται με πράξη του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος. Σε περίπτωση άσκησης της πιο πάνω δραστηριότητας χωρίς την απαιτούμενη

⁴⁰σ. 266, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

⁴¹ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C2.asp#C2.I

⁴² www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C2.asp#C2.I

άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις (φυλάκιση, χρηματική ποινή).

Στο πλαίσιο του καθεστώτος αυτού και σύμφωνα με το ⁴³N. 2076/92 (άρθρο 5,6,7 και 17) οι βασικές προϋποθέσεις για να θεωρηθεί ότι ένα πιστωτικό ίδρυμα λειτουργεί και ασκεί καθ' όλα νόμιμα τη δραστηριότητα του, είναι οι ακόλουθες:

- Καταβολή ελάχιστου αρχικού κεφαλαίου το οποίο ανέρχεται τουλάχιστον στο ποσό των 18.000.000 Ευρώ.
- Ύπαρξη και γνωστοποίηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος, δύο τουλάχιστον έμπειρων και αξιόπιστων προσώπων, που θα είναι υπεύθυνα για τον καθορισμό του προσανατολισμού της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος και θα κατοικούν στην Ελλάδα. Σημειώνεται ότι ένα τουλάχιστον από τα ως άνω πρόσωπα θα συμμετέχει ως μέλος στο Δ.Σ. του πιστωτικού ιδρύματος.
- Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας των μετόχων, φυσικών ή νομικών προσώπων, που θα κατέχουν ειδική συμμετοχή στο πιστωτικό ίδρυμα καθώς και το ποσοστό της συμμετοχής. Ως ειδική συμμετοχή νοείται η άμεση ή έμμεση κατοχή τουλάχιστον του 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου του πιστωτικού ιδρύματος ⁴⁴(άρθρο 2 Ν. 2076/92). Περί μετόχων νομικών προσώπων η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να ζητήσει επιπρόσθετα γνωστοποίηση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που άμεσα ελέγχουν τα νομικά πρόσωπα.
- Υποβολή αίτησης στην Τράπεζα της Ελλάδος, συνοδευμένη από συγκεκριμένο πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας σχετικά με το είδος, την έκταση των εργασιών και το χρονοδιάγραμμα επίτευξης των στόχων του πιστωτικού ιδρύματος, καθώς και το πλαίσιο της διοικητικής και λογιστικής οργάνωσης και των διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.
- Υποβολή δήλωσης για την προέλευση των χρηματικών πόρων των μετοχών ⁴⁵(Ν. 1668/ άρθρο 27).
- Τέλος, κατά τη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας της Ελλάδος, κατάθεση εγγυητικής επιστολής ίση με το μετοχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος κατά την ίδρυσή του, η οποία να προέρχεται από

⁴³www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C2.asp#C2.I

⁴⁴www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C2.asp#C2.I

⁴⁵σ. 309, Ι. Βενέτζας Ε. , 1998, *Δίκαιο Πιστωτικών Ιδρυμάτων*, 2^η Έκδοση, Θεσσαλονίκη.

αναγνωρισμένο πιστωτικό ίδρυμα όπου επιστρέφεται μετά την κατάθεση του μετοχικού κεφαλαίου στην Τράπεζα της Ελλάδος ή την κοινοποίηση τυχόν απόρριψης σχετικά με τη χορήγηση άδειας.

Αφού επιτευχθούν όλα τα παραπάνω η Τράπεζα της Ελλάδος αξιολογεί, ανάλογα, και αν όλα είναι σύμφωνα με το νόμο χορηγείται η άδεια λειτουργίας προς το πιστωτικό ίδρυμα. Η άδεια λειτουργίας έχει για τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα (με την εξαίρεση της ΕΤΒΑ, του Ταχυδρομικού Ταμιευτηρίου και του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων) την ισχύ κοινοτικού διαβατηρίου. Κατά συνέπεια, η παροχή των υπηρεσιών από ένα πιστωτικό ίδρυμα είτε σε διασυνοριακή βάση, είτε μέσω της εγκατάστασης υποκαταστήματος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν προϋποθέτει άδεια των αρμόδιων εποπτικών αρχών του εν λόγω κράτους-μέλους αλλά παρέχεται ελεύθερα.

Β.Περίπτωση συγχώνευσης πιστωτικών ιδρυμάτων

Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 16 του Ν. 2515/25.7.97, όπως το άρθρο αυτό συμπληρώθηκε με το άρθρο 12 του Ν. 2744/25.10.99 και από τις διατάξεις των άρθρων 68-80 του κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει, εφόσον δεν αντίκεινται στο άρθρο 16 του Ν. 2515/97, όπως ισχύει. Η συγχώνευση των πιστωτικών ιδρυμάτων πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση (με την οποία εξομοιώνεται και η εξαγορά) είτε με σύσταση νέας εταιρείας κατά τους ορισμούς του ⁴⁶ άρθρου 68 του κ.ν. 2190/1920.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης εκδίδει την εγκριτική απόφαση της συγχώνευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιρειών, αφού έχει προηγηθεί η έγκριση της συγχώνευσης από την Τράπεζα της Ελλάδος. Τα πιστωτικά ιδρύματα που συγχωνεύονται γνωστοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος τις περί συγχωνεύσεως αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων τους συνοδευμένες:

- Από το σχέδιο σύμβασης συγχωνεύσεως και τις κατά περίπτωση προβλεπόμενες επ' αυτού εκθέσεις.
- Από το πρόγραμμα επιχειρηματικής δραστηριότητας για το είδος και την έκταση των εργασιών, καθώς και για τη διοικητική και λογιστική

⁴⁶ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C2.asp#C2.I

οργάνωση και τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος που προέρχεται από τη συγχώνευση.

Η Τράπεζα της Ελλάδος, εντός δύο μηνών από την υποβολή όλων των ανωτέρω στοιχείων ή εντός έξι μηνών εγκρίνει τη συγχώνευση ή την αρνείται με αιτιολογημένη απόφασή της, εάν, λόγω της συγχώνευσης :

- Καθίσταται ανεπαρκής η διοικητική ή και η λογιστική οργάνωση ή οι διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος, που προέρχεται από τη συγχώνευση.
- Δεν πληρούνται ως προς το πιστωτικό αυτό ίδρυμα οι αρχές και οι κανόνες που διέπουν την εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και ιδίως οι κανόνες που ισχύουν ως προς τη συγκέντρωση κινδύνων ή την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Γ.Περίπτωση ειδικής συμμετοχής πιστωτικού ιδρύματος σε άλλες επιχειρήσεις

Αναφορικά με τις ειδικές συμμετοχές των πιστωτικών ιδρυμάτων σε άλλες επιχειρήσεις έχουν καθιερωθεί οι ακόλουθοι κανόνες ⁴⁷(νόμος 2076/1992, άρθρο 16). Καταρχήν, τίθενται δύο γενικοί ποσοτικοί περιορισμοί :

- Απαγορεύεται η κατοχή ειδικής συμμετοχής σε επιχείρηση μεγαλύτερης του 15% των ιδίων κεφαλαίων του κατέχοντος πιστωτικού ιδρύματος.
- Το σύνολο των ειδικών συμμετοχών σε επιχειρήσεις δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 60% των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος.

Κατά τον υπολογισμό των παραπάνω ορίων δεν συμπεριλαμβάνονται όσες μετοχές ή μερίδια:

- Κατέχονται από το πιστωτικό ίδρυμα κατά τη διάρκεια χρηματοδοτικής ενίσχυσης ή στήριξης που αποσκοπεί στην εξυγίανση ή στη διάσωση μιας επιχείρησης, για χρονικό διάστημα ενός έτους, με ευχέρεια παράτασης ενός ακόμη έτους με απόφαση της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Κατέχονται λόγω παροχής υπηρεσιών αναδόχου τίτλων και για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες από την ημερομηνία λήξης της περιόδου διάθεσης των τίτλων.

⁴⁷σ. 102, Πατρινός Δ., 1999, *Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοοικονομική Πολιτική*, εκδ. Σακούλα, Αθήνα.

- Κατέχονται στο όνομα του πιστωτικού ιδρύματος, αλλά για λογαριασμό τρίτου.
- Δεν αποτελούν πάγια χρηματοπιστωτικά στοιχεία κατά την έννοια της ⁴⁸παρ. 5 του άρθρου 42 του κ.ν. 2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει.

Η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιτρέπει την υπέρβαση των παραπάνω ορίων μόνο για εξαιρετικές περιπτώσεις και μέχρι χρονικού διαστήματος 12 μηνών. Στην περίπτωση αυτή, η Τράπεζα της Ελλάδος απαιτεί είτε την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων του πιστωτικού ιδρύματος, είτε τη λήψη άλλων μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος. Η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται, επιπλέον, να καθορίζει ανώτατο όριο για το σύνολο των συμμετοχών (ειδικών και μη) που πραγματοποιούν τα πιστωτικά ιδρύματα σε σχέση με τα ίδια κεφαλαία τους.

Κατ' εξαίρεση, δεν υπόκεινται στους προαναφερθέντες ποσοτικούς περιορισμούς οι ειδικές συμμετοχές των πιστωτικών ιδρυμάτων σε:

- Άλλα πιστωτικά ιδρύματα
- Χρηματοδοτικά ιδρύματα
- Ασφαλιστικές εταιρείες
- Εταιρείες διαχείρισης υπηρεσιών πληροφορικής

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει το δικαίωμα, πάντως, να υποβάλλει την πραγματοποίηση αυτών των ειδικών συμμετοχών σε προηγούμενη έγκριση της.

Δ.Περίπτωση συμμετοχών φυσικών και νομικών προσώπων σε πιστωτικά ιδρύματα

Το ⁴⁹άρθρο 17 του νόμου 2076/1992 αναφέρεται διεξοδικά στο θέμα της ειδικής συμμετοχής (φυσικών και νομικών) προσώπων στο μετοχικό κεφάλαιο ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Ειδικότερα προβλέπεται ότι:

- Αν ένα πρόσωπο προτίθεται να αποκτήσει ειδική συμμετοχή στο ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα ή να αυξήσει ήδη υφιστάμενη συμμετοχή, οφείλει να ενημερώσει την Τράπεζα της Ελλάδος και να της γνωστοποιήσει το ακριβές ύψος της.

⁴⁸σ. 103, Πατρinός Δ., 1999, *Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοοικονομική Πολιτική*, εκδ. Σακούλα, Αθήνα.

⁴⁹σ 102, Πατρinός Δ., 1999, *Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοοικονομική Πολιτική*, εκδ. Σακούλα, Αθήνα.

- Αν από την απόκτηση ή την αύξηση της ήδη υφιστάμενης ειδικής συμμετοχής, το ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα πρόκειται να καταστεί θυγατρική επιχείρηση μιας μη κοινοτικής επιχείρησης, η Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεώνεται να κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την απόφασή της για έγκριση ή απόρριψη αυτής της συμμετοχής.

Συμπερασματικά, σε αυτό το σημείο μπορούμε να πούμε ότι η έννοια της ειδικής συμμετοχής, η οποία συμπεριλαμβάνεται στο νόμο ⁵⁰2076/92, θέτει συγκεκριμένους περιορισμούς, όπως αναλύσαμε παραπάνω για την αποφυγή δημιουργίας αδιαφανών ιδιοκτησιακών σχέσεων.

4.2.ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΕΝΟΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤτΕ

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει το δικαίωμα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και για να προασπίσει τα συμφέροντα του πιστωτικού συστήματος, να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας ⁵¹(άρθρο 8 Ν. 2076/92) ενός πιστωτικού ιδρύματος στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν κάνει χρήση της άδειας μέσα σε διάστημα δώδεκα μηνών από τη χορήγηση της, εκτός και αν η άδεια παρέχει μεγαλύτερη προθεσμία.
- Όταν έχει πάψει να ασκεί τη δραστηριότητα του για χρονική περίοδο μεγαλύτερη των έξι μηνών.
- Όταν η άδεια λειτουργίας έχει χορηγηθεί με βάση ψευδείς, ανακριβείς ή παραπλανητικές δηλώσεις.
- Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν διαθέτει επαρκή ίδια κεφάλαια και δεν προσφέρει πλέον την εγγύηση ότι δύναται να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του έναντι των πιστωτών του και ιδιαίτερα, δεν διασφαλίζει τα εισπρακτέα κεφάλαια που του εμπιστεύτηκαν.
- Όταν το πιστωτικό ίδρυμα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους, σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας.
- Όταν δεν μπορεί να αρνείται να αυξήσει τα ίδια κεφαλαία του.
- Όταν παρακωλύει με οποιονδήποτε τρόπο τον έλεγχο.

⁵⁰ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C5.asp

⁵¹ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C7.asp

- Όταν παραβαίνει διατάξεις νόμων, αποφάσεων ή κανονισμών των νομισματικών αρχών.

4.3.ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Α.Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων εντός Ε.Ε

Αναφέρθηκε σε προηγούμενη ενότητα ότι η χορήγηση άδειας σε ένα πιστωτικό ίδρυμα αποτελεί κοινοτικό διαβατήριο εγκατάστασης υποκαταστημάτων ή παροχής υπηρεσιών σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε. ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη Συνθήκη για τον ΕΟΧ, αφού οι δραστηριότητες του περιλαμβάνονται στον κατάλογο του άρθρου ⁵²24 του Ν. 2076/92 και καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα ⁵³(αρθ. 10 Ν. 2076/92). Με βάση τα παραπάνω δεν απαιτείται η υποβολή αίτησης προς τις αρμόδιες εποπτικές αρχές του κράτους μέλους υποδοχής για τη χορήγηση από αυτές άδειας εγκατάστασης. Αρκεί η υποβολή έγγραφης γνωστοποίησης προς την Τράπεζα της Ελλάδος στην οποία πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με:

- Το κράτος-μέλος υποδοχής
- Την ακριβή διεύθυνση και τα ονόματα των διευθυντικών στελεχών
- Το πρόγραμμα δραστηριοτήτων με περιγραφή της οργανωτικής του δομής και του είδους των υπηρεσιών που προτίθεται να παρέχει στο κράτος-μέλος υποδοχής.

Μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ημερομηνία που θα λάβει γνώση των παραπάνω πληροφοριών, η Τράπεζα της Ελλάδος οφείλει να προβεί σε μία από τις ακόλουθες ενέργειες:

(α) Κοινοποιεί ανεπιφύλακτα τις εν λόγω πληροφορίες στις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους υποδοχής, ενημερώνοντας σχετικά το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα. Επίσης, αν το πιστωτικό ίδρυμα προτίθεται να παρέχει στο κράτος-μέλος υποδοχής και επενδυτικές υπηρεσίες, η Τράπεζα της

⁵² www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C4.asp

⁵³ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C4.asp

Ελλάδος οφείλει επιπλέον να κοινοποιήσει στις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους υποδοχής τα πλήρη στοιχεία με το ισχύον στην Ελλάδα σύστημα αποζημίωσης. Το σύστημα αυτό καλύπτει τους επενδυτές και πελάτες του υποκαταστήματος, καθώς και τις συναλλαγές και τους όρους λειτουργίας του.

(β) Προβαίνει στην προαναφερθείσα κοινοποίηση, περιορίζοντας, όμως, τις δραστηριότητες του πιστωτικού ιδρύματος στο κράτος-μέλος υποδοχής.

(γ) Γνωστοποιεί στο πιστωτικό ίδρυμα τους λόγους για τους οποίους αρνείται να προβεί στην κοινοποίηση των πληροφοριών στις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους υποδοχής, γεγονός που συνεπάγεται την απαγόρευση της εγκατάστασης του πιστωτικού ιδρύματος στο κράτος-μέλος υποδοχής.

Στις δύο πρώτες περιπτώσεις, το υποκατάστημα του ελληνικού πιστωτικού ιδρύματος μπορεί να αρχίσει τις εργασίες στο κράτος-μέλος υποδοχής δύο μήνες μετά την ανακοίνωση από την Τράπεζα της Ελλάδος στις εγχώριες εποπτικές αρχές της μόλις προαναφερθείσας κοινοποίησης του πιστωτικού ιδρύματος. Η δίμηνη αυτή προθεσμία τίθεται, ώστε οι αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους υποδοχής να είναι σε θέση να προετοιμαστούν για την εποπτεία του υποκαταστήματος.

Οφείλει, πάντως, να σημειωθεί ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση περιορίζονται αποκλειστικά και μόνο:

- Στις υπηρεσίες που καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας της Τράπεζας της Ελλάδος.
- Σε κατάλογο υπηρεσιών που απολαμβάνουν αμοιβαία αναγνώριση.

Συνεπώς, αν ένα πιστωτικό ίδρυμα επιθυμεί να παρέχει στο κράτος-μέλος υποδοχής υπηρεσίες, οι οποίες είτε δεν αναφέρονται στο ⁵⁴άρθρο 24 του νόμου 2076/1992, είτε δεν καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας της εποπτικής του αρχής, απαιτείται η χορήγηση άδειας λειτουργίας από τις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους.

]

⁵⁴ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C4.asp

Β.Παροχή υπηρεσιών ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων εντός Ε.Ε

Τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα έχουν, επίσης, το δικαίωμα να παρέχουν ελεύθερα τις υπηρεσίες τους (εφόσον, βέβαια, αυτές καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας της Τράπεζας της Ελλάδος και περιλαμβάνονται στον κατάλογο του ⁵⁵άρθρου 24 στην επικράτεια άλλων κρατών-μελών χωρίς την εγκατάσταση εκεί φυσικής παρουσίας, χωρίς πάλι να απαιτείται άδεια των αρμοδίων εποπτικών αρχών του κράτους-μέλους υποδοχής. Η μόνη διαδικαστικής φύσης προϋπόθεση, που τίθεται για την έναρξη της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών από ένα πιστωτικό ίδρυμα, είναι η έγγραφη γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος των υπηρεσιών που πρόκειται να παρασχεθούν για πρώτη φορά στη χώρα υποδοχής.

Η γνωστοποίηση αυτή κοινοποιείται στη συνέχεια από την Τράπεζα της Ελλάδος στις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους υποδοχής, μέσα σε διάστημα ενός μηνός αφότου παραληφθεί. Το πιστωτικό ίδρυμα έχει το δικαίωμα να αρχίσει να παρέχει τις υπηρεσίες του στο κράτος-μέλος υποδοχής από την ημερομηνία που η γνωστοποίηση θα κοινοποιηθεί στις αρμόδιες του κράτους-μέλους υποδοχής.

Γ.Ίδρυση υποκαταστημάτων ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων εκτός Ε.Ε

Οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου σχετικά με την ελευθερία εγκατάστασης και την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση που η χώρα υποδοχής δεν είναι κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή δεν έχει κυρώσει τη Σύμβαση για την ΕΟΧ. Στην παραπάνω περίπτωση, όλη διαδικασία υπόκειται στο ρυθμιστικό πλαίσιο που ισχύει στη χώρα εγκατάστασης του υποκαταστήματος ή της παροχής υπηρεσιών.

Κάτι τέτοιο προϋποθέτει γνωστοποίηση προς την Τράπεζα της Ελλάδος, υποβάλλοντας τις ίδιες ακριβώς πληροφορίες που απαιτούνται στην περίπτωση εγκατάστασης ή παροχής υπηρεσιών σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. Στην περίπτωση αυτή, η Τράπεζα της Ελλάδος ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τις γενικής φύσης δυσκολίες που συναντούν τα πιστωτικά ιδρύματα κατά την εγκατάστασή τους ή την άσκηση τραπεζικών δραστηριοτήτων σε Τρίτη χώρα.

⁵⁵ σ. 275, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

Δ.Παροχή υπηρεσιών ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων εκτός Ε.Ε

Ένα ελληνικό πιστωτικό ίδρυμα που επιθυμεί να παράσχει διασυνοριακά για πρώτη φορά τις υπηρεσίες του σε μια Τρίτη, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρα, οφείλει να γνωστοποιήσει την πρόθεση του στην Τράπεζα της Ελλάδος. Υποβάλλοντας τις ίδιες ακριβώς πληροφορίες που απαιτούνται και στην περίπτωση της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών σε άλλο κράτος-μέλος. Στην περίπτωση αυτή, όμως, η Τράπεζα της Ελλάδος έχει το δικαίωμα να απαγορεύσει την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, εφ' όσον κρίνει ότι θίγονται τα συμφέροντα των επενδυτών.

4.4.ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Α.Εγκατάσταση στην Ελλάδα υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε

Οι διατάξεις που διέπουν την εγκατάσταση υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων, που έχουν την έδρα τους σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο(ΕΟΧ) βρίσκονται σε απόλυτη αντιστοιχία με τις προαναφερθείσες που διέπουν την εγκατάσταση των ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. Κατά συνέπεια, δεν απαιτείται η χορήγηση άδειας λειτουργίας από την Τράπεζα της Ελλάδος, εφόσον οι δραστηριότητες που προτίθενται να ασκήσουν καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας που έχουν λάβει από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής και εποπτεύονται από αυτές, με βάση τις αντίστοιχες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως προσαρμόστηκαν στο άρθρο ⁵⁶11 παρ. 3 του Ν. 2076/92.

Οι μόνες διαδικαστικές φύσης προϋποθέσεις που πρέπει να ικανοποιούνται είναι οι ακόλουθες:

- Το πιστωτικό ίδρυμα να υπόκειται σε προληπτική εποπτεία των αρμοδίων αρχών του κράτους-μέλους καταγωγής.

⁵⁶σ. 276, Αλεξιάκης Π. ,1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

- Οι αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής να κοινοποιούν στην Τράπεζα της Ελλάδος:
 - (α) Το περιεχόμενο γνωστοποίησης που τους έχει υποβάλλει το ενδιαφερόμενο πιστωτικό ίδρυμα (επωνυμίες, διεύθυνση, ονόματα).
 - (β) Στοιχεία σχετικά με τους όρους λειτουργίας του συστήματος εγγύησης καταθέσεων στο οποίο συμμετέχει.
 - (γ) Εφόσον παρέχονται και επενδυτικές υπηρεσίες πληροφορίες σχετικά με το σύστημα αποζημίωσης επενδυτών στο οποίο συμμετέχει.

Συνεπώς, αν οι εν λόγω αρμόδιες αρχές αμφιβάλλουν για τη σκοπιμότητα της εγκατάστασης ενός υποκαταστήματος στην Ελλάδα, θα αρνηθούν να προβούν σε κοινοποίηση.

Η λειτουργία του υποκαταστήματος του κοινοτικού πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα αρχίζει με την παρέλευση δύο μηνών αφότου οι αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής αποστείλουν στην Τράπεζα της Ελλάδος την προαναφερθείσα κοινοποίηση, ώστε η Τράπεζα της Ελλάδος:

- Να έχει χρόνο για την οργάνωση της εποπτείας του υποκαταστήματος.
- Να γνωστοποιήσει στο πιστωτικό ίδρυμα, αν το κρίνει απαραίτητο, τις προϋποθέσεις κάτω από τις οποίες πρέπει να ασκούνται στην Ελλάδα οι δραστηριότητες του υποκαταστήματος.

Β. Παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα σε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε

Κοινοτικά πιστωτικά ιδρύματα δικαιούνται επίσης, να παρέχουν σε διασυνοριακή βάση τις υπηρεσίες τους στην Ελλάδα χωρίς να απαιτείται, ούτε σε αυτήν την περίπτωση, άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος. Μοναδική διαδικαστική προϋπόθεση αποτελεί η κοινοποίηση ανακοίνωσης από τις αρμόδιες αρχές του κράτους-μέλους καταγωγής προς την Τράπεζα της Ελλάδος, όπου αναφέρεται το πρόγραμμα των δραστηριοτήτων που προτίθεται να παρέχει το πιστωτικό ίδρυμα στην Ελλάδα.

Το Πιστωτικό ίδρυμα υποχρεούται, πάντως:

- Να υποβάλει στην Τράπεζα της Ελλάδος όλα τα απαραίτητα στοιχεία και τις αναγκαίες πληροφορίες για την εκ μέρους της άσκησης αποτελεσματικού ελέγχου.

- Να γνωστοποιήσει, τόσο στην Τράπεζα της Ελλάδος όσο και στις αρμόδιες εποπτικές αρχές του κράτους μέλους καταγωγής του, οποιαδήποτε μεταβολή επέρχεται στο πρόγραμμα των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα.

Γ.Εγκατάσταση στην Ελλάδα υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα σε κράτος εκτός Ε.Ε

Η ίδρυση υποκαταστήματος στην Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος που εδρεύει σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που δεν έχει κυρώσει τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), διέπεται από τις διατάξεις του ⁵⁷Ν. 2076/92 (άρθρο 12) και της ΠΔ/ΤΕ 2461/15.4.2000 και γίνεται με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας ως προς την ίδρυση, υπό τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

- Υποβολή αίτησης του πιστωτικού ιδρύματος στην Τράπεζα της Ελλάδος.
- Ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο ύψους ευρώ 9.000000, το οποίο επέχει θέση ιδίων κεφαλαίων. Εάν πρόκειται για ίδρυση περισσότερων από 4 υποκαταστημάτων απαιτούνται πρόσθετα κεφάλαια μέχρι τη συμπλήρωση του ελάχιστου ορίου αρχικού μετοχικού κεφαλαίου που ισχύει για τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους στην Ελλάδα ⁵⁸ (ευρώ 18.000.000, ΠΔ/ΤΕ 2184/17.3.93).
- Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της επωνυμίας του πιστωτικού ιδρύματος και της διεύθυνσης του υποκαταστήματος στη χώρα υποδοχής.
- Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος στοιχείων (βιογραφικό σημείωμα, αποσπάσμα ποινικού μητρώου και δύο συστατικών επιστολών) για δύο υπεύθυνα πρόσωπα που θα έχουν την ευθύνη της διεύθυνσης του Υποκαταστήματος, θα κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα και θα διαθέτουν επαρκή επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία.
- Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος προγράμματος δραστηριοτήτων στο οποίο θα αναγράφονται, μεταξύ άλλων, το είδος των εργασιών τις οποίες σχεδιάζει να ασκήσει το υποκατάστημα, οι οποίες πρέπει να

⁵⁷σ. 278, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

⁵⁸σ. 278, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας του πιστωτικού ιδρύματος στη χώρα καταγωγής, και η οργανωτική δομή.

- Ανακοίνωση στην Τράπεζα της Ελλάδος πληροφοριών ως προς το σύστημα εγγύησης καταθέσεων στη χώρα καταγωγής, εφόσον το σύστημα αυτό καλύπτει και τις καταθέσεις στο υποκατάστημα στην Ελλάδα.
- Γνωστοποίηση από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής των ιδίων κεφαλαίων και του συντελεστή κεφαλαιακής επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος.
- Υποβολή στην Τράπεζα της Ελλάδος της έγγραφης συναίνεσης της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας καταγωγής του πιστωτικού ιδρύματος για την επέκτασή του στην Ελλάδα. Το πιστωτικό ίδρυμα υποβάλλει τυχόν πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες που θα ζητηθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος, προκειμένου αυτή να διαμορφώσει σαφή εικόνα για τη δραστηριότητα του (π.χ., ως προς την οικονομική του ευρωστία, την κεφαλαιακή του επάρκεια έναντι του πιστωτικού κινδύνου και των κινδύνων αγοράς, την τήρηση ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα κ.λπ.).
- Το καθεστώς λειτουργίας του εν λόγω υποκαταστήματος δεν μπορεί να είναι σε καμία περίπτωση ευνοϊκότερο από το αντίστοιχο των υποκαταστημάτων κοινοτικών πιστωτικών ιδρυμάτων που ασκούν δραστηριότητα στην Ελλάδα.
- Τέλος, το πιστωτικό ίδρυμα αναλαμβάνει την υποχρέωση να υποβάλλει όσα πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες που τυχόν του ζητηθούν από την Τράπεζα της Ελλάδος προκειμένου να διαμορφώσει σαφή εικόνα για την δραστηριότητά του.

Η Τράπεζα της Ελλάδος έχει δικαίωμα να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας του υποκαταστήματος ενός μη κοινοτικού πιστωτικού ιδρύματος, όταν έχει ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος από τις αρχές του χώρου καταγωγής του.

Δ.Παροχή υπηρεσιών στην Ελλάδα πιστωτικών ιδρυμάτων με καταστατική έδρα σε κράτος εκτός Ε.Ε

Ο νόμος ⁵⁹2076/1992 δεν αναφέρεται καθόλου στο θέμα της διανοσυνοριακής παροχής υπηρεσιών στην Ελλάδα από μη κοινοτικά πιστωτικά ιδρύματα. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζονται διμερείς συμφωνίες, και διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας για τις Συναλλαγές στον Τομέα των Υπηρεσιών, εφόσον η χώρα καταγωγής του πιστωτικού ιδρύματος είναι μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

4.5.ΓΡΑΦΕΙΑ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ

Για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε Τρίτη χώρα απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος. Υποβάλλεται αίτημα από αλλοδαπό πιστωτικό ίδρυμα, με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας και με πληροφορίες για τον Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία).

Η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας πιστωτικού ιδρύματος με έδρα σε χώρες της Ε.Ε. δεν υπάγεται στις διατάξεις περί αμοιβαίας αναγνώρισης του ⁶⁰Ν. 2076/92. Για την εγκαταστασή του στην Ελλάδα ισχύει κατ' αρχήν η ίδια ως άνω διαδικασία, με ανάλογη προσαρμογή, καθώς αναγνωρίζεται το γεγονός της εποπτείας από εποπτική αρχή της Ε.Ε.

Απαιτούμενα στοιχεία για την ίδρυση Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα από τράπεζα με έδρα σε Τρίτη χώρα είναι:

- Αίτηση της Τράπεζας με ειδική αναφορά στο σκοπό της ίδρυσης και της λειτουργίας του Γραφείου Αντιπροσωπείας, και πληροφορίες σχετικά με τον Διευθυντή του Γραφείου (ταυτότητα, εμπειρία).
- Ένα απόσπασμα από τα πρακτικά του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας αναφορικά με την τοποθέτηση του Διευθυντή στο Γραφείο Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.
- Πιστοποιητικό από τις εποπτεύουσες αρχές της χώρας, που εδρεύει και υπόκειται στην εποπτεία τους, ότι η Τράπεζα λειτουργεί χωρίς προβλήματα καθώς και εάν αυτό απαιτείται από τη νομοθεσία της

⁵⁹ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C3.asp

⁶⁰ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C3.asp

χωράς, ότι δεν έχουν αντίρρηση για το άνοιγμα αυτού του Γραφείου Αντιπροσωπείας στην Ελλάδα.

- Δήλωση της Τράπεζας πως η ίδρυση του Γραφείου Αντιπροσωπείας είναι σύμφωνη με το Καταστατικό της και με τους νόμους της χώρας καταγωγής.
- Συνοπτικό Βιογραφικό σημείωμα, απόσπασμα Ποινικού Μητρώου Τύπου Α και πιστοποιητικό μη πτώχευσης για τον Διευθυντή του Γραφείου.

Όλα τα πιστοποιητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από νομίμως εξουσιοδοτημένα πρόσωπα, να έχουν επισήμως επικυρωθεί και μεταφρασθεί.

4.6. ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΑΔΕΙΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Η Τράπεζα της Ελλάδος δύναται να ανακαλέσει ⁶¹(άρθρο 12 παρ. 3 Ν. 2076/92) την άδεια λειτουργίας υποκαταστήματος πιστωτικού ιδρύματος χώρας εκτός της Ε.Ε. Αυτό συμβαίνει όταν το εν λόγω υποκατάστημα δεν εκπληρώνει πλέον τους όρους σύμφωνα με τους οποίους χορηγήθηκε η άδεια λειτουργίας. Όταν, επίσης, συντρέχει οποιοσδήποτε από τους όρους που αναφέρονται στην ενότητα 4.2., ιδιαίτερα όταν έχει ανακληθεί η άδεια του πιστωτικού ιδρύματος από τις αρχές της χώρας έδρας του.

Τέλος, στην περίπτωση που το πιστωτικό ίδρυμα, με έδρα σε χώρα της Ε.Ε. που διαθέτει υποκατάστημα στην Ελλάδα ή παρέχει υπηρεσίες στο έδαφός της, δεν τηρεί τις διατάξεις του ⁶²Ν. 2076/92 απαιτεί την εκ μέρους του συμμόρφωση σε αυτές. Στην περίπτωση, δε, μη συμμόρφωσης λαμβάνονται αποτρεπτικά μέτρα σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο ⁶³άρθρο 22 του Ν. 2076/92 η οποία περιλαμβάνει την ενημέρωση της αρμόδιας αρχής της χώρας καταγωγής και σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τη λήψη μέτρων πριν την ενημέρωση της εν λόγω αρχής.

⁶¹ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C7.asp

⁶² www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C7.asp

⁶³ www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-C7.asp

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ

5.1.ΣΤΟΧΟΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Καταστατικού της, η νομισματική πολιτική που ασκούσε η Τράπεζα της Ελλάδος στόχευε:

- Κατά κύριο λόγο στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών της Δραχμής.
- Συμπληρωματικά, στη στήριξη της γενικής οικονομικής πολιτικής της Κυβέρνησης,

Ο ενδιάμεσος στόχος που χρησιμοποιούσε η Τράπεζα της Ελλάδος κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών για την επίτευξη του βασικού της στόχου ήταν η εξέλιξη της νομισματικής ανάπτυξης με την ευρεία έννοια δείκτης Μ3 (βλ. σχετ. παράρτημα, σελ.100). Από το 1998 όμως, η Τράπεζα της Ελλάδος είχε αρχίσει να αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στη διατήρηση της σχετικής σταθερότητας της ισοτιμίας της δραχμής έναντι των νομισμάτων των μελών της Ευρωπαϊκής ένωσης και από το 1999 έναντι του ευρώ. Παρακολουθούσε, επίσης, την εξέλιξη του δείκτη Μ4(βλ. σχετ. παράρτημα, σελ.99), ενός δείκτη συνολικής ρευστότητας της ελληνικής οικονομίας, ο οποίος περιλαμβάνει το δείκτη Μ3, και τις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα σε έντοκα γραμμάτια με διάρκεια ως ένα έτος.

5.2.ΤΑ ΜΕΣΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Για την επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων, η Τράπεζα της Ελλάδος χρησιμοποιούσε ένα μείγμα εργαλείων πολιτικής, τα οποία έχουν καθιερωθεί με πράξεις του διοικητή της και επιβεβαιώθηκαν με τις

διατάξεις του ⁶⁴άρθρου 7 του νόμου 2548/1997. στα εν λόγω μέτρα περιλαμβάνονται:

- Η διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς.
- Η παροχή διευκολύνσεων δανεισμού και αποδοχής καταθέσεων, προς και από τα πιστωτικά ιδρύματα.
- Η επιβολή, στα πιστωτικά ιδρύματα, της υποχρέωσης για διακράτηση δεσμευμένου τμήματος των καταθεσών τους.

Οφείλει να επισημανθεί, ότι στο πλαίσιο της προετοιμασίας της Κεντρικής Τράπεζας για πλήρη συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών, η διαμόρφωση του περιεχομένου των μέσων πολιτικής που εφαρμόζε, είχε προσαρμοστεί ήδη στο περιεχόμενο των αντίστοιχων μέσων που χρησιμοποιούνται για την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής.

5.2.1. ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Με τη διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς (open market operation) επιδιώκεται ο επηρεασμός των επιτοκίων, ο έλεγχος της ρευστότητας στην αγορά και η σηματοδότηση της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής. Οι συναλλαγές αυτές διενεργούνται με πρωτοβουλία της Κεντρικής Τράπεζας και αποτελούν το βασικό μέσο άσκησης νομισματικής πολιτικής στις σύγχρονες οικονομίες.

Παρά ορισμένους περιορισμούς οι οποίοι επηρέαζαν τη ρευστότητα της αγοράς, η διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς είχε αναχθεί (μετά την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, η νομισματική πολιτική, ασκείται εξ ολοκλήρου από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) και στην Ελλάδα στον βασικό μηχανισμό ελέγχου των νομισματικών μεγεθών. Αυτές οι συναλλαγές διενεργούνται:

- Με στόχο τον επηρεασμό των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων
- Κατά κανόνα με ελληνικές εμπορικές τράπεζες.
- Επί ομολόγων.
- Κυρίως, ως συμφωνίες επαναγοράς (repos) ή συμφωνίες αγοράς με υποχρέωση επαναπώλησης (reverse repos), αλλά και ως απευθείας συναλλαγές σε ορισμένες περιπτώσεις.

⁶⁴σ. 374, Αλεξιάκης Π., 1999, *Τραπεζικό Περιβάλλον*, Τόμος Β,ΕΑΠ, Πάτρα.

Η Τράπεζα της Ελλάδος παρενέβαινε, επίσης, όταν το έκρινε αναγκαίο απευθείας στη διατραπεζική αγορά για τη ρύθμιση της ρευστότητας. Μολονότι όλα τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν πρόσβαση στην αγορά αυτή, η Τράπεζα της Ελλάδος διενεργούσε τις παρεμβάσεις της κυρίως μέσω των εμπορικών τραπεζών. Εξαιρεση αποτελεί ο αριθμός παρεμβάσεων μέσω ειδικών πιστωτικών οργανισμών, στους οποίους η Τράπεζα της Ελλάδος εξακολουθεί να επιβάλλει περιορισμούς, ως προς τον διατραπεζικό δανεισμό.

5.2.2. ΠΑΓΙΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ

Το τρίτο βασικό μέσο άσκησης νομισματικής πολιτικής ήταν η χορήγηση πάγιων διευκολύνσεων, είτε για τη χορήγηση στα πιστωτικά ιδρύματα ρευστότητας στη διάρκεια της ημέρας ή για την απορρόφηση της υπερβάλλουσας ρευστότητάς τους. Στόχος των πάγιων διευκολύνσεων είναι η σηματοδότηση της γενικής κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής και η διαμόρφωση μιας ζώνης, μέσα στην οποία επιτρέπεται να κινούνται τα επιτόκια χρηματοδότησης των πιστωτικών ιδρυμάτων κατά τη διάρκεια των μη εργάσιμων ωρών (επιτόκια overnight) σε κανονικές συνθήκες.

Με στόχο την παροχή και απορρόφηση του ημερήσιου πλεονάσματος ρευστότητας της Τράπεζας της Ελλάδος παρέχονταν σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούσαν στην Ελλάδα (με την εξαίρεση του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων):

- Δύο διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης.
- Μια διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων.

Α. Διευκολύνσεις οριακής χρηματοδότησης

Οι υπηρεσίες δανεισμού οι οποίες παρέχονταν από την Τράπεζα της Ελλάδος, ήταν μια διευκόλυνση υπερανάλληψης, και μια διευκόλυνση δανεισμού έναντι ενεχύρου τίτλων. Ο έλεγχος της νομισματικής βάσης γίνονταν με την παρακολούθηση του επιπέδου των επιτοκίων δανεισμού, δηλαδή του επιτοκίου υπερανάλληψης και του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης. Τα επιτόκια αυτά, συνεπώς, υπαγόταν σε συνεχείς

μεταβολές, ώστε να ανταποκρίνονταν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς.

Τα πιστωτικά ιδρύματα που αντιμετώπιζαν προβλήματα ρευστότητας μπορούσαν να κάνουν χρήση της δυνατότητας υπερανάλιψης, με χρέωση του τρεχούμενου λογαριασμού που τηρούσαν στην Τράπεζα της Ελλάδος. Με στόχο την αποθάρρυνση της συχνής προσφυγής των πιστωτικών ιδρυμάτων σε αυτή τη χρηματοδότηση, τα επιτόκια υπερανάλιψης διατηρούνταν σε σχετικά υψηλά επίπεδα, ενώ ταυτόχρονα υπήρχε και ένα ποσοτικό όριο δανεισμού, ανάλογα με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων τους.

Η Τράπεζα της Ελλάδος παρείχε, επίσης, ρευστότητα στα πιστωτικά ιδρύματα έναντι ενεχύρου σε έντοκα γραμμάτια και ομόλογα του χαρτοφυλακίου τους, κάτω από συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

Β.Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων

Από τον Μάρτιο του 1997, η Τράπεζα της Ελλάδος παρείχε τη δυνατότητα απορρόφησης του χρηματικού πλεονάσματος των εμπορικών τραπεζών, μέσω μιας μόνιμης υπηρεσίας καταθέσεων. Τα πιστωτικά ιδρύματα που έκαναν χρήση αυτής της υπηρεσίας μπορούσαν να καταθέσουν το ημερήσιο πλεόνασμα ρευστοτητάς, τους σε δραχμές, σε δύο κλιμάκια:

- Το συνολικό ποσό των καταθέσεων, στο πρώτο κλιμάκιο, δεν επιτρεπόταν να υπερβαίνει τα 300.000.000 δραχμές (το όριο αυτό μπορούσε να τροποποιηθεί με απόφαση του διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδος). Επιπλέον, κάθε πιστωτικό ίδρυμα είχε όριο καταθέσεων ανάλογα με το μερίδιο αγοράς που κάλυπταν οι συναλλαγές τους.
- Στο δεύτερο κλιμάκιο, αντίθετα, δεν υπήρχαν περιορισμοί, αλλά το επιτόκιο καταθέσεων ήταν σημαντικά χαμηλότερο από το επιτόκιο του πρώτου.

5.3.ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

Η επιβολή υποχρεωτικών δεσμεύσεων χρησιμοποιείτο από την Τράπεζα της Ελλάδος μόνο ως μέσο σταθεροποίησης των επιτοκίων και νομισματικού ελέγχου και όχι για προληπτικούς λόγους. Ο συντελεστής

υποχρεωτικών δεσμεύσεων προς καταθέσεις, ο οποίος, από τον Ιούνιο του 1996, διατηρείται στο συγκριτικά υψηλό ποσοστό του 12% , τηρείται υποχρεωτικά από όλα τα πιστωτικά ιδρύματα με καταστατική έδρα στην Ελλάδα. Εξαιρέση αποτελούν το Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο και οι συνεταιρικές τράπεζες. Η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος υποχρεώνεται να τηρεί χαμηλότερο συντελεστή.

Ο παρονομαστής του συντελεστή δεσμεύσεων αποτελείτο από το σύνολο των τραπεζικών καταθέσεων σε δραχμές και συνάλλαγμα, Ελλήνων κατοίκων και μη. Από το 1991, η σχετική υποχρέωση ενεργοποιείτο την τελευταία εργάσιμη μέρα κάθε μήνα και οι δεσμεύσεις υπολογίζονταν επί του μέσου όρου των προαναφερθέντων στοιχείων του προηγούμενου μήνα.

Το ποσό των δεσμεύσεων τηρείτο στην Τράπεζα της Ελλάδος και η αποδοσή του ήταν χαμηλότερη των αποδόσεων της αγοράς, καθώς το 50% παρέμενε άτοκο και το υπόλοιπο εκτοκίζόταν με χαμηλότερο επιτόκιο από τα επιτόκια της αγοράς (6,25% από το τέλος του 1997).

5.4.ΤΑ ΟΡΙΑ ΑΣΚΗΣΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σύμφωνα με τη διάταξη του ⁶⁵άρθρου 43 (παρ. 2) του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση διατηρούσαν τις εξουσίες τους στην άσκηση νομισματικής πολιτικής, μέσα στο πλαίσιο λειτουργίας του Γενικού Συμβουλίου. Βέβαια, η αυτονομία στην άσκηση της νομισματικής πολιτικής οριοθετείται από την ανάγκη εκπλήρωσης κριτηρίων οικονομικής σύγκλισης. Τα κριτήρια αυτά αφορούν τη νομισματική σταθερότητα και την εξέλιξη του επιπέδου των μακροχρόνιων επιτοκίων.

Παράλληλα, τα κράτη-μέλη με παρέκκλιση διατηρούσαν αυτονομία στην άσκηση και της συναλλαγματικής τους πολιτικής, ενώ συνέχιζαν να κατέχουν και να διαχειρίζονται ελεύθερα τα συναλλαγματικά τους διαθέσιμα. Η εν λόγω αυτονομία δεν είναι πάντως απεριόριστη, καθώς τα

⁶⁵ Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 29/7/92, αριθμ.(C 191/77)

κράτη-μέλη με παρέκκλιση όφειλαν να αντιμετωπίζουν τη συναλλαγματική τους πολιτική ως πρόβλημα κοινού ενδιαφέροντος, όπως όφειλαν να πράττουν όλα τα κράτη-μέλη και κατά τη διάρκεια του δεύτερου σταδίου της ΟΝΕ.

5.5. ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΡΜΗΣ

Το σύστημα ΕΡΜΗΣ (από το αγγλικό ακρωνύμιο HERMES, Hellenic Realtime Money Transfer Express System) αποτελεί την ελληνική συνιστώσα του πανευρωπαϊκού συστήματος TARGET. Πρόκειται για ένα αυτοματοποιημένο σύστημα διακανονισμού, σε συνεχή χρόνο, που λειτουργεί κάτω από την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος από την 1η Ιανουαρίου 1999, όταν δηλαδή ξεκίνησε το τρίτο στάδιο της ΟΝΕ. Το σύστημα ΕΡΜΗΣ διακανονίζει εντολές πληρωμής, είτε υποχρεωτικά είτε προαιρετικά:

Υποχρεωτική είναι η διεκπεραίωση των ακόλουθων κατηγοριών συναλλαγών:

- Συναλλαγές στις οποίες συμβαλλόμενος είναι η Τράπεζα της Ελλάδος
- Πράξεις στη διατραπεζική αγορά χρήματος.
- Αποτελέσματα των διαφόρων συστημάτων συμψηφισμού συστημάτων που λειτουργούν στη χώρα (π.χ. Γραφείο Συμψηφισμού, ΔΙΑΣ, σύστημα συμψηφισμού άυλων τίτλων).

Προαιρετικά, επιτρέπονταν να διεκπεραιώνονται μέσω αυτού του συστήματος εντολές μεγάλου σχετικά ύψους της πελατείας των τραπεζών. Για όσο διάστημα η Ελλάδα δεν συμμετείχε στη Ζώνη του Ευρώ, το ΕΡΜΗΣ αποτελείτο από δύο τμήματα.

Το πρώτο τμήμα του, που τέθηκε σε εφαρμογή τον Νοέμβριο του 1999, είχε σχεδιαστεί για να λειτουργεί μόνο σε τοπικό επίπεδο και μόνο για εντολές σε δραχμές (το εθνικό «ΕΡΜΗΣ»). Από τότε που η χώρα μας εντάχθηκε στη Ζώνη του Ευρώ, το σύστημα αυτό χρησιμοποιείται για τον διακανονισμό εντολών, τόσο εγχώριων, όσο και διασυνοριακών, σε ευρώ.

Το δεύτερο τμήμα του συστήματος ΕΡΜΗΣ είχε αναπτυχθεί για να συνδεθεί με το TARGET, για όσο διάστημα η Ελλάδα ήταν κράτος-μέλος με παρέκκλιση (το σύστημα Ευρώ-ΕΡΜΗΣ τέθηκε σε λειτουργία την 1η Ιανουαρίου 1999). Με τα ίδια βασικά χαρακτηριστικά με εκείνα του εθνικού ΕΡΜΗΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Η ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΖΩΝΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩ ΚΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ

6.1. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗ

Τα κράτη-μέλη χρειάστηκαν κάποιο χρόνο για να καταργήσουν όλους τους εμπορικούς φραγμούς που υπήρχαν μεταξύ τους και να μεταβάλλουν την «κοινή αγορά» τους σε μια πραγματική ενιαία αγορά στην οποία τα αγαθά, οι υπηρεσίες, τα πρόσωπα και τα κεφάλαια μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα. Η ενιαία αγορά ολοκληρώθηκε επίσημα στα τέλη του 1992.

Μετά το άνοιγμα της μεγάλης αγοράς, την 1η Ιανουαρίου 1993 το ⁶⁶άρθρο 2 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ε.Κ. είχε πλήρως επιτευχθεί. Το άρθρο 2 καθόριζε το στόχο να προάγει την αρμονική ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων στο σύνολο της κοινότητας, τη συνεχή και ισόρροπη επέκταση της οικονομίας, την αυξημένη σταθερότητα, την επιταχυνόμενη ανύψωση του βιοτικού επιπέδου και σχέσεις περισσότερο στενού δεσμού μεταξύ των κρατών που η εσωτερική αγορά συνενώνει.

Οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών αποφάσισαν, ως επόμενο βήμα τους, τη δημιουργία κοινού νομίσματος. Έτσι λοιπόν το 1992, η Ε.Ε. αποφάσισε τη δημιουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), με τη θέσπιση ενός ενιαίου ευρωπαϊκού νομίσματος του EURO (ΕΥΡΩ). Μια απόφαση η οποία πέρασε από ορισμένα στάδια για να είναι πραγματικότητα σήμερα.

⁶⁶σ. 84, Προβόπουλος Γ., 1996, *Το Νέο Ευρωπαϊκό Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

6.2.ΤΑ ΤΡΙΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Πρώτο Στάδιο: 1 Ιουλίου 1990 έως 31 Δεκεμβρίου 1993

Τον Ιούνιο του 1989 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των αρχηγών των κρατών-μελών που πραγματοποιήθηκε στη Μαδρίτη όρισε την 1η Ιανουαρίου 1990 ως ημερομηνία έναρξης της πρώτης φάσης της ΟΝΕ. Η ημερομηνία αυτή τηρήθηκε.

Με την έναρξη του πρώτου σταδίου:

- Άρθηκαν, εκτός ελαχίστων εξαιρέσεων, όλοι οι περιορισμοί στην κυκλοφορία του χρήματος και των κεφαλαίων, μεταξύ των κρατών-μελών.
- Ο συντονισμός και η κοινή εποπτεία της οικονομικής πολιτικής των κρατών-μελών εντατικοποιήθηκε.
- Ενισχύθηκε η συνεργασία των εκδοτικών (κεντρικών) τραπεζών στην επιτροπή των προέδρων των κεντρικών τραπεζών.

Στη διάρκεια του πρώτου σταδίου τα κράτη-μέλη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να υποβάλλουν «προγράμματα σύγκλισης». Σκοπός τους είναι να προσεγγίσουν και να βελτιώσουν τις οικονομικές τους επιδόσεις, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο καθορισμός σταθερών ισοτιμιών μεταξύ των νομισμάτων τους.

Δεύτερο Στάδιο: 1η Ιανουαρίου 1994 – 31η Δεκεμβρίου 1998

Η συνθήκη του Μάαστριχτ (που υπεγράφη στις 7-2-1992 στο Μάαστριχτ) κατέστησε οριστική την πορεία προς ένα ⁶⁷ «ενιαίο νόμισμα». Το δεύτερο στάδιο της ΟΝΕ άρχισε να πραγματοποιείται από την 1η Ιανουαρίου 1994, παρά τις νομισματικές κρίσεις του 1992 και 1993 και τη μεγάλη οικονομική ύφεση που έπληξε τα νομίσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ασφαλώς, και τις εθνικές οικονομίες των χωρών-μελών της Ε.Ε.

Στην αρχή του δεύτερου σταδίου, όπως απαιτείται βάση της Συνθήκης του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται η είσοδος

⁶⁷σ. 87, Προβόπουλος Γ., 1996, *Το Νέο Ευρωπαϊκό Χρηματοοικονομικό Περιβάλλον*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

όλων των κοινοτικών νομισμάτων στο Μηχανισμό Συναλλαγματικών Ισοτιμιών. Επιπλέον οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών της Ε.Ε. ίδρυσαν το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) που λειτουργεί στη Φρανκφούρτη.

Το ΕΝΙ είναι ο πρόδρομος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και η αποστολή του συνίσταται:

- Στην ενδυνάμωση του συντονισμού των νομισματικών πολιτικών
- Στην προώθηση του ρόλου του ECU
- Στην προετοιμασία της εγκαθίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Οι κυβερνήσεις προβαίνουν σε εντατικές προετοιμασίες για το τρίτο στάδιο. Οι χώρες με υψηλό πληθωρισμό και χρέος πρέπει να υιοθετήσουν πολιτικές με σκοπό να φθάσουν στα επίπεδα των περισσότερο σταθερών οικονομιών της Ε.Ε. Όλες οι κυβερνήσεις είχαν δεσμευθεί στο δεύτερο στάδιο, να αποφύγουν τα υπερβολικά ελλείμματα στους εθνικούς προϋπολογισμούς τους και. Όλα τα κράτη-μέλη όφειλαν να προβούν στην οριστική κατάργηση των όποιων περιορισμών διατηρούσαν ακόμη στην κίνηση κεφαλαίων.

Λόγω της ύφεσης και των νομισματικών αναταραχών κατά την περίοδο 1992-1993, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν ήταν σε θέση να εφαρμόσει την πρώτη επιλογή στη Συνθήκη του Μάαστριχτ για είσοδο στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ, την 1η Ιανουαρίου 1997. Για την τήρηση της προθεσμίας αυτής έπρεπε η πλειονότητα των κρατών-μελών της Ε.Ε. να πληροί τα αυστηρά οικονομικά και δημοσιονομικά κριτήρια που ορίστηκαν για τη συμμετοχή στην ΟΝΕ, πράγμα που δεν επιτεύχθηκε.

Ωστόσο, οι ηγέτες της Ε.Ε. επιβεβαίωσαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Μαδρίτης, τον Δεκέμβριο του 1995, τη δεύτερη επιλογή που προβλέπεται στη Συνθήκη του Μαάστριχτ: σύμφωνα με αυτή, το τελευταίο στάδιο της ΟΝΕ θα ξεκινούσε την 1η Ιανουαρίου 1999, ακόμη και αν τα κριτήρια συμμετοχής πληρούνταν μόνο από μια μειονότητα κρατών-μελών. Στην ίδια ημερομηνία θα ξεκινούσε και η χρησιμοποίηση του εν λόγω νομίσματος, του EURO (ΕΥΡΩ).

Στην πραγματικότητα, τα πρώτα στάδια της ΟΝΕ δεν περιλαμβάνουν μεγάλες καινοτομίες στον τομέα της οικονομικής πολιτικής ή της διαχείρισης των νομισμάτων. Οι μεγάλες αλλαγές έρχονται με τρίτο και τελικό στάδιο.

Η τελική απόφαση για το ποιες χώρες πληρούν τα κριτήρια συμμετοχής στο τρίτο στάδιο λαμβάνεται εντός του 1998. Πράγματι, το 1998, οι υπουργοί οικονομικών των δεκαπέντε χωρών-μελών θα καθόριζαν, βάσει εκθέσεων της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος (ΕΝΙ), ένα κατάλογο με τα κράτη-μέλη που πληρούσαν τις προϋποθέσεις, οι οποίες θα τους επέτρεπαν να υιοθετήσουν το ενιαίο νόμισμα.

Τα εν λόγω κριτήρια για τη συμμετοχή των κρατών-μελών στην ΟΝΕ ήταν και παραμένουν αυστηρά. Τα κριτήρια αυτά περιλαμβάνονται στη Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση και αφορούν:

- Τη σταθερότητα των τιμών (πληθωρισμό).
- Τα δημόσια οικονομικά.
- Τις συναλλαγματικές ισοτιμίες (σταθερότητα των τιμών συναλλάγματος).
- Τα επιτόκια.

Παράλληλα με την έναρξη του τρίτου σταδίου συστάθηκε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Η ΕΚΤ άρχισε να λειτουργεί τουλάχιστον έξι μήνες πριν από την έναρξη ισχύος του ενιαίου νομίσματος. Δεν έχει καμία εξάρτηση από τις κυβερνήσεις και διαχειρίζεται τη νομισματική πολιτική όλων των κρατών-μελών που πέρασαν το κατώφλι του τρίτου σταδίου.

6.3.ΟΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Α.Συνολική θεώρηση

Σύμφωνα με όσα έχουν ήδη λεχθεί, με την έναρξη του τρίτου σταδίου της ΟΝΕ την 1η Ιανουαρίου 1999 το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) κατέστη αρμόδιο για τη χάραξη και άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής στη Ζώνη του Ευρώ. Αποκλειστικός στόχος του ΕΣΚΤ, κατά την άσκηση αυτής της αρμοδιότητας είναι η διασφάλιση της σταθερότητας των τιμών στη Ζώνη του Ευρώ. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) έχει μάλιστα ορίσει με απόφασή της ως σταθερότητα τιμών, Προβόπουλος

(1996:σελ 93) «την ετήσια αύξηση του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή για την περιοχή του Ευρώ με ρυθμό χαμηλότερο του 2%».

Όπως έχει, επίσης, αναφερθεί, για την επίτευξη του στόχου της νομισματικής σταθερότητας, η ΕΚΤ και οι εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών της Ζώνης του Ευρώ, έχουν στη διάθεσή τους όλα τα πρόσφατα μέσα για την άσκηση της ενιαίας νομισματικής πολιτικής. Σύμφωνα, μάλιστα, με τις διατάξεις του ⁶⁸Κεφαλαίου IV του Καταστατικού του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (το Καταστατικό), τα διαθέσιμα μέσα άσκησης αυτής της νομισματικής πολιτικής είναι τα ακόλουθα:

- Η διενέργεια πράξεων ανοικτής αγοράς.
- Η παροχή πάγιων διευκολύνσεων σε πιστωτικά ιδρύματα και άλλους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς φορείς που λειτουργούν στη Ζώνη του Ευρώ.
- Η επιβολή ευρώ δεσμεύσεων επί των καταθέσεων σε πιστωτικά ιδρύματα και σε άλλους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς φορείς που λειτουργούν στη Ζώνη του Ευρώ.

Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ δικαιούται να αποφασίζει τη χρησιμοποίηση και άλλων μέσων νομισματικής πολιτικής, εφόσον κρίνει ότι αυτά εξυπηρετούν το στόχο της διατήρησης της νομισματικής σταθερότητας στη Ζώνη του Ευρώ. Αν, όμως, με τα εν λόγω μέσα επιβάλλονται υποχρεώσεις σε τρίτους, η εμβέλεια των μεθόδων αυτών πρέπει να καθορίζεται σε Κανονισμό του Συμβουλίου Ecofin.

6.4.ΟΙ ΝΕΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΟΝΕ

Η ολοκλήρωση της ΟΝΕ σήμαινε την έναρξη άσκησης της νομισματικής πολιτικής σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και την αλλαγή του καθεστώτος λειτουργίας των Κεντρικών Τραπεζών, συνεπώς και της Τράπεζας της Ελλάδος. Πλέον, τον κύριο ρόλο άσκησης της έχει η ΕΚΤ μέσα σε ένα σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (το οποίο θα αναλύσουμε σε επόμενη ενότητα), χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα και έχοντας ως γνώμονα τα παρακάτω:

⁶⁸ Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 29/7/92, αριθμ.(C 191/72).

- Στον σαφή ορισμό της σταθερότητας τιμών.
- Στη στρατηγική των δύο πυλώνων για τη σταθερότητα του επιπέδου των τιμών.

Όπως κάθε τράπεζα, έτσι και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, προσπαθώντας να αναλύσει καλύτερα τις οικονομικές και νομισματικές συνθήκες, επικεντρώνεται στην ονομαζόμενη πολιτική των δυο πυλώνων.

Ο πρώτος πυλώνας είναι αυτός της οικονομικής ανάλυσης, ο οποίος εξετάζει την πραγματική δραστηριότητα της οικονομίας σε βραχυχρόνιο περιβάλλον. Επηρεάζεται κυρίως από τις δυνάμεις προσφοράς και ζήτησης των αγαθών. Για να επιτύχει το σκοπό της η ΕΚΤ εξετάζει το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, τις συνθήκες εργασίας και τη δημοσιονομική πολιτική.

Ο δεύτερος πυλώνας, αυτός της νομισματικής ανάλυσης, επικεντρώνεται στη μακροχρόνια σχέση μεταξύ χρήματος και τιμών. Στο χώρο της νομισματικής πολιτικής, ο ρόλος της κεντρικής τράπεζας έγκειται στο να ρυθμίζει την προσφορά χρήματος, πράγμα που είναι πολύ σημαντικό για την οικονομία, αφού σύμφωνα με τη νομισματική θεωρία περισσότερη από την απαιτούμενη κυκλοφορία χρήματος οδηγεί αναπόφευκτα σε πληθωρισμό. Η αλλαγή, από την κεντρική τράπεζα, των επιτοκίων με τα οποία χρηματοδοτεί τις εμπορικές τράπεζες και η αλλαγή όλων των άλλων επιτοκίων, συντελεί στην αύξηση ή μείωση της ποσότητας του κυκλοφορόντος χρήματος.

Τα μέσα που χρησιμοποιεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για τη διεξαγωγή της νομισματικής πολιτικής και την πραγματοποίηση των στόχων της, είναι τα εξής:

- Οι πράξεις ανοιχτής αγοράς (Open market operations), με τις οποίες η ΕΚΤ μπορεί να συναλλάσσεται στις χρηματαγορές αγοράζοντας και πουλώντας, είτε με οριστικές πράξεις, είτε με σύμφωνο επαναγοράς (repurchase agreement) τίτλους σε κοινοτικά ή μη νομίσματα.
- Τα υποχρεωτικά ελάχιστα αποθεματικά (minimum reserve requirements) και τέλος η προεξοφλητική πολιτική (discount policy).

Η ΕΚΤ ορίζει τη νομισματική πολιτική για μια οικονομική ένωση που οι εισαγωγές και οι εξαγωγές της αγγίζουν το 40% της παγκόσμιας διακίνησης αγαθών. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, ένα ενιαίο τραπεζικό σύστημα που θα διαχειρίζεται αποτελεσματικά την πολιτική αυτή.

6.5.ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ (ΕΣΚΤ) ΚΑΙ Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ) δημιουργήθηκε για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά όλες τις νέες νομισματικές συνθήκες στο πλαίσιο της ΟΝΕ. Σημείο αναφοράς της ίδρυσής της ήταν η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Πλέον η λειτουργία του ΕΣΚΤ διασφαλίζεται μέσω του Καταστατικού του καθώς και του Καταστατικού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

Αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών της Ε.Ε. Συνεπώς, η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Ευρωσυστήματος. Παρόλο που η Κεντρική Τράπεζα της χώρας μας, έχει χωριστή νομική προσωπικότητα, διαμορφωμένη στο πλαίσιο του ελληνικού δικαίου υπόκειται στις κανονιστικές πράξεις της ΕΚΤ. Μαζί με τις άλλες εθνικές Κεντρικές Τράπεζες, ως λειτουργικό όργανο του ΕΣΚΤ, διεκπεραιώνει μέρος των αναγκαίων λειτουργικών καθηκόντων για την εφαρμογή της ενιαίας νομισματικής πολιτικής, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της ΕΚΤ.

Επιπλέον, η Τράπεζα της Ελλάδος, όπως και οι υπόλοιπες Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες του συστήματος, είναι υπεύθυνη σε αρκετά μεγάλο βαθμό για τη συλλογή στατιστικών στοιχείων σχετικά με τα οικονομικά μεγέθη της χώρας, καθώς και για την έκδοση και διαχείριση των τραπεζογραμματίων. Η Τράπεζα της Ελλάδος είναι ο τελικός αποδεκτής μαζί με τις υπόλοιπες Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες για να εκπληρώνει τα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος.

Το κύριο καθήκον του Ευρωσυστήματος είναι η εκτέλεση όλων των μέτρων που εγκρίνει το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ. Για παράδειγμα, οι μεταβολές των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ (του επιτοκίου οριακής χρηματοδότησης, του επιτοκίου καταθέσεων και του ελάχιστου επιτοκίου προσφοράς για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης). Εφαρμόζονται από την εκτελεστική επιτροπή (π.χ. η εβδομαδιαία κατανομή της ρευστότητας, όσον αφορά στις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης).

Ένα άλλο βασικό καθήκον του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών είναι η διενέργεια πράξεων συναλλάγματος, και η τήρηση και η διαχείριση των επίσημων συναλλαγματικών διαθεσίμων των χωρών της ζώνης του Ευρώ. Για την εκτέλεση αυτού του καθήκοντος, οι

Εθνικές Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών, συνεπώς και η ΤτΕ, μεταβίβασαν στην ΕΚΤ συναλλαγματικά διαθέσιμα συνολικού ύψους 40 δισεκατομμυρίων Ευρώ περίπου (85% σε συνάλλαγμα και 15% σε χρυσό). Τα υπόλοιπα των αποθεμάτων που δεν μεταβιβάστηκαν διαχειρίζονται οι εν λόγω Κεντρικές Τράπεζες χωριστά, και οποιαδήποτε συναλλαγή τους προϋποθέτει την έγκριση της ΕΚΤ.

Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε στο σημείο αυτό, ότι την κύρια ευθύνη της νομισματικής πολιτικής έχει πλέον η ΕΚΤ. Τελικοί αποδέκτες είναι οι Κεντρικές Τράπεζες των κρατών-μελών, μέσα σε ένα σύστημα ενιαίας συνεργασίας και διαχείρισης των οικονομικών μεγεθών. Για το λόγο αυτό, πολλές από τις προηγούμενες βασικές αρμοδιότητες της Ελλάδος έχουν παραχωρηθεί στην ΕΚΤ με κύριο στόχο την οικονομική πρόοδο και την ευημερία των πολιτών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο.

6.6.ΔΟΜΗ Ε.Κ.Τ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Σκόπιμο λοιπόν κρίνεται να αναφερθούμε παρακάτω στην ΕΚΤ για να έχουμε μια πληρέστερη αντίληψη των παραπάνω και για να εξάγουμε ασφαλέστερα συμπεράσματα για το ρόλο της ΤτΕ μετά την ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ.

Α.Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ απαρτίζεται από όλα τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ και τους διοικητές όλων των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) των κρατών μελών της Ε.Ε. που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Το Καταστατικό του ΕΣΚΤ ορίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ πρέπει να συνεδριάζει τουλάχιστον δέκα φορές το χρόνο. Οι ημερομηνίες των συνεδριάσεων καθορίζονται από το ίδιο το Διοικητικό Συμβούλιο κατόπιν πρότασης του Προέδρου. Επί του παρόντος, το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει δύο φορές το μήνα, συνήθως κάθε πρώτη και τρίτη Πέμπτη του μήνα. Τα θέματα νομισματικής πολιτικής συζητούνται συνήθως μόνο κατά την πρώτη συνεδρίαση του μήνα. Οι συνεδριάσεις μπορούν επίσης να πραγματοποιηθούν μέσω τηλεσύσκεψης, εκτός αν τουλάχιστον τρεις διοικητές προβάλουν αντίθετη γνώμη.

Ο πρόεδρος του Συμβουλίου της ΕΕ και ένα μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής μπορούν να παρακολουθούν τις συνεδριάσεις, αλλά μόνο τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν δικαίωμα ψήφου. Κάθε μέλος έχει μία ψήφο και το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει με απλή πλειοψηφία, εκτός αν ορίζει διαφορετικά στο Καταστατικό του ΕΣΚΤ. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Αν και οι εργασίες των συνεδριάσεων είναι μυστικές, το Διοικητικό Συμβούλιο δημοσιοποιεί το αποτέλεσμα των συζητήσεών του, συνήθως με συνέντευξη Τύπου, η οποία πραγματοποιείται μετά τη συνεδρίαση του μήνα.

Β.Τα καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το Καταστατικό του ΕΣΚΤ αναθέτουν στο Διοικητικό Συμβούλιο την αρμοδιότητα να λαμβάνει τις κυριότερες και στρατηγικώς σημαντικότερες αποφάσεις για το Ευρωσύστημα.

Τα κυριότερα καθήκοντα του Διοικητικού Συμβουλίου είναι:

- Να καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές και να λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την εκπλήρωση των καθηκόντων του Ευρωσυστήματος.
- Να διαμορφώνει τη νομισματική πολιτική της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένων, όπου χρειάζεται, αποφάσεων σχετικά με τον καθορισμό των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ και την προσφορά διαθεσίμων στο Ευρωσύστημα, καθώς και να χαράζει τις απαραίτητες κατευθυντήριες γραμμές για την εκτέλεσή τους.

Κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη νομισματική πολιτική, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν ενεργούν ως εκπρόσωποι των χωρών τους αλλά ως πλήρως ανεξάρτητα πρόσωπα.

Γ.Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΕΚΤ και τέσσερα ακόμη μέλη, τα οποία επιλέγονται μεταξύ προσώπων αναγνωρισμένου κύρους και επαγγελματικής πείρας σε νομισματικά ή τραπεζικά θέματα. Όλα τα μέλη διορίζονται με κοινή συμφωνία των κυβερνήσεων των συμμετεχόντων κρατών-μελών σε

επίπεδο αρχηγών κρατών ή κυβερνήσεων, βάσει σύστασης του Συμβουλίου της ΕΕ το οποίο προηγουμένως διαβουλεύεται με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ.

Η Εκτελεστική Επιτροπή συνεδριάζει συνήθως κάθε Τρίτη. Κάθε μέλος που παρίσταται αυτοπροσώπως έχει δικαίωμα μίας ψήφου. Γενικά, η Εκτελεστική Επιτροπή αποφασίζει με απλή πλειοψηφία. Σε περίπτωση ισοψηφίας, υπερισχύει η ψήφος των δύο τρίτων των μελών της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος της ΕΚΤ, ή σε περίπτωση απουσίας του ο Αντιπρόεδρος, προεδρεύει των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου, του Γενικού Συμβουλίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΕΚΤ. Αυτός, εκπροσωπεί την ΕΚΤ προς τα έξω και παρουσιάζει την ετήσια έκθεσή της στο Συμβούλιο της ΕΕ και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Επιπλέον, ο Πρόεδρος καλείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου της ΕΕ που αφορούν τους στόχους και τα καθήκοντα του Ευρωσυστήματος. Επίσης καλείται να συμμετέχει στις συνεδριάσεις της Ομάδας Ευρώ, της άτυπης αυτής ομάδας των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών της ζώνης του Ευρώ.

Δ.Τα κύρια καθήκοντα της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι:

- Να προετοιμάζει τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Να θέτει σε εφαρμογή τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του Ευρώ, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές και τις αποφάσεις που θεσπίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο, δίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις απαραίτητες οδηγίες στις ΕθνΚΤ.
- Να εκτελεί τις καθημερινές εργασίες της ΕΚΤ.
- Να ασκεί ορισμένες εξουσίες που της έχει εκχωρήσει το Διοικητικό Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων των κανονιστικών αρμοδιοτήτων.

Ε.Γενικό Συμβούλιο

Το Γενικό Συμβούλιο θεωρείται ⁶⁹ «μεταβατικό όργανο», δεδομένου ότι ανέλαβε την εκτέλεση καθηκόντων του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Ιδρύματος τα οποία πρέπει να ασκούνται από την ΕΚΤ κατά το Τρίτο

⁶⁹ σ. 115, Τσιμισέλης Μ., 2000, *Εξέλιξη και Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Τόμος Β, ΕΑΠ, Πάτρα

Στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ), καθώς ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ δεν έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

Το Γενικό Συμβούλιο είναι, κατά κύριο λόγο αρμόδιο για την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο που έχουν σημειώσει προς τη σύγκλιση τα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν έχουν υιοθετήσει ακόμη το ευρώ. Είναι, επίσης, αρμόδιο για την παροχή συμβουλών σχετικά με τις προετοιμασίες που απαιτούνται για τον αμετάκλητο καθορισμό των συναλλαγματικών ισοτιμιών των εν λόγω κρατών-μελών. Το Γενικό Συμβούλιο συμβάλλει στις συμβουλευτικές λειτουργίες της ΕΚΤ, καθώς και στη συλλογή στατιστικών στοιχείων.

ΣΤ.Οι επιτροπές της ΕΚΤ

Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, τα όργανα λήψης αποφάσεων της ΕΚΤ υποστηρίζονται από τις επιτροπές του ΕΣΚΤ, οι οποίες διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στη συνεργασία εντός του ΕΣΚΤ. Οι επιτροπές αυτές απαρτίζονται από εμπειρογνώμονες της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών (ΕθνΚΤ) του Ευρωσυστήματος και, εφόσον είναι αναγκαίο, άλλων αρμόδιων οργάνων, όπως οι εθνικές εποπτικές αρχές στην περίπτωση της Επιτροπής Τραπεζικής Εποπτείας. Οι Εθν.ΚΤ των κρατών-μελών της ΕΕ, τα οποία δεν έχουν ακόμη υιοθετήσει το ευρώ, έχουν ορίσει εκπροσώπους, οι οποίοι συμμετέχουν στις συνεδριάσεις των επιτροπών του ΕΣΚΤ, οπότε αυτές ασχολούνται με θέματα που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του Γενικού Συμβουλίου. Τα καθήκοντα κάθε επιτροπής καθορίζονται από το Διοικητικό Συμβούλιο στο οποίο λογοδοτούν μέσω της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Επί του παρόντος, οι επιτροπές διαμορφώνονται ως εξής:

- Επιτροπή Λογιστικής και Νομισματικού Εισοδήματος
- Επιτροπή Τραπεζικής Εποπτείας
- Επιτροπή Τραπεζογραμματίων
- Επιτροπή Εξωτερικών Επικοινωνιών

- Επιτροπή Πληροφορικής
- Επιτροπή Εσωτερικής Επιθεώρησης
- Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων
- Επιτροπή Νομικών Θεμάτων
- Επιτροπή Πράξεων Αγοράς
- Επιτροπή Νομισματικής Πολιτικής
- Επιτροπή Συστημάτων Πληρωμών και Διακανονισμού
- Επιτροπή Στατιστικής

Το 1998, το Διοικητικό Συμβούλιο ίδρυσε επίσης την Επιτροπή Προϋπολογισμού που απαρτίζεται από τους εκπροσώπους της ΕΚΤ και των ΕθνΚΤ του Ευρωσυστήματος, η Οττοία συνδράμει το Διοικητικό Συμβούλιο σε θέματα που αφορούν στον προϋπολογισμό της ΕΚΤ.

6.7.ΤΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤτΕ

Ως εδώ έχουμε διαμορφώσει μια άποψη για το πώς λειτουργεί η Οικονομική και Νομισματική Ένωση, και φυσικά είναι γενικά αποδεκτό ότι το τραπεζικό σύστημα, και κατά συνέπεια οι λειτουργίες της ΤτΕ έχουν διαμορφωθεί κατά τέτοιο τρόπο ώστε να εξυπηρετούν αποτελεσματικά τις τραπεζικές λειτουργίες σε ενοποιημένη κλίμακα στο πλαίσιο της ΕΕ. Όμως πως έγινε όλη αυτή η μετάβαση και τη ρόλο έπαιξε η ΤτΕ;

Η νομισματική πολιτική είχε να αντιμετωπίσει σημαντικές προκλήσεις το 2000. Ειδικότερα, το πρώτο εξάμηνο επικεντρώθηκε στην ικανοποίηση του κριτηρίου σύγκλισης για τον πληθωρισμό, καθώς, και των κριτηρίων για τη σταθερότητα της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής και τα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Μετά τη λήψη της απόφασης για την

ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του Ευρώ, η νομισματική πολιτική αποσκοπούσε στο να διασφαλίσει την ομαλή μετάβαση στο Ευρώ και να συγκρατήσει τις εξωγενείς πληθωριστικές πιέσεις από την άνοδο της τιμής του πετρελαίου και την ανατίμησή του δολαρίου.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εφάρμοσε πολιτική βραδείας μείωσης των επιτοκίων της προς τα αντίστοιχα επιτόκια της ΕΚΤ. Η πλήρης σύγκλιση προς αυτά ήταν απαραίτητο να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του έτους, σε συνδυασμό με κατάλληλη πολιτική παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος και χρήματος, ώστε και η τρέχουσα ισοτιμία της δραχμής να συγκλίνει ομαλά προς την ισοτιμία μετατροπής της σε ευρώ. Η σύγκλιση της ισοτιμίας της δραχμής έναντι του ευρώ αποτέλεσε μία από τις κύριες επιδιώξεις της νομισματικής πολιτικής.

Προς το τέλος του 1999 και τους πρώτους μήνες του 2000, ασκήθηκαν περιορισμένης έκτασης και διάρκειας πιέσεις στην αγορά συναλλάγματος, οι οποίες αντανακλούσαν κυρίως αβεβαιότητες ως προς την έγκαιρη ικανοποίηση από την Ελλάδα του κριτηρίου της Συνθήκης για τον πληθωρισμό και, μεταγενέστερα, ως προς το αν η κεντρική ισοτιμία της δραχμής έναντι του ευρώ θα ήταν η ισοτιμία μετατροπής στο τέλος του έτους.

Η απόφαση του Συμβουλίου ECOFIN στα μέσα Ιουνίου ότι ο συντελεστής μετατροπής θα ήταν η κεντρική ισοτιμία, σταθεροποίησε τις προσδοκίες και συνέβαλε στη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος, που διατηρήθηκε μέχρι το τέλος του έτους. Οι παρεμβάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος στην αγορά συναλλάγματος σε όλη τη διάρκεια του 2000, οι οποίες στο μεγαλύτερο μέρος τους αφορούσαν πωλήσεις συναλλάγματος, απέβλεπαν στη διασφάλιση της ομαλής σύγκλισης της συναλλαγματικής ισοτιμίας, αλλά και στον περιορισμό των διακυμάνσεών της.

Η νομισματική πολιτική, μολονότι ασκήθηκε το 2000 σε ένα ιδιαίτερα αντίξοο περιβάλλον, πέτυχε τις βασικές της επιδιώξεις. Με τη σχετικά βραδεία και προσεκτική μείωση των επιτοκίων της Τράπεζας της Ελλάδος εξασφαλίστηκε η σύγκλιση της ισοτιμίας και των επιτοκίων με τρόπο που περιόρισε τις πληθωριστικές πιέσεις που ασκούσαν εξωγενείς, κυρίως, παράγοντες και επηρέασε ευνοϊκά τις πληθωριστικές προσδοκίες. Εξάλλου, στην ομαλή σύγκλιση της τρέχουσας ισοτιμίας της δραχμής προς την ισοτιμία μετατροπής της σε ευρώ συνέβαλλαν και οι παρεμβάσεις της Τράπεζας στις αγορές συναλλάγματος και χρήματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος αποτέλεσε, ανεπιφύλακτα, ένα αναγκαίο γεγονός που σημάδεψε την εξέλιξη του τραπεζικού χώρου, και κατά συνέπεια επηρέασε σε μεγάλο βαθμό έως σήμερα, την οικονομία του τόπου. Στις μέρες μας, η ΤτΕ αποτελεί καθοριστικό παράγοντα του γενικότερου οικονομικού κυκλώματος καθώς οι στρατηγικές της πολιτικής της, τα μέτρα που λαμβάνει και ο τρόπος λειτουργίας της δεν μπορούν από τη μια να αφήσουν, σε καμία περίπτωση, αδιάφορους τους οικονομικούς, εμπορικούς, επενδυτικούς και βιομηχανικούς κύκλους και από την άλλη τους απλούς καταναλωτές και δανειολήπτες.

Γενικά θα μπορούσαμε να πούμε ότι το τραπεζικό μας σύστημα είναι ασφαλές, σε αυτό συμβάλλει φυσικά και η Τράπεζα της Ελλάδος. Πιο συγκεκριμένα, η αρμοδιότητα της εποπτείας, που αναλύσαμε διεξοδικά, θωρακίζει σημαντικά το τραπεζικό σύστημα από εξωγενής κινδύνους, σε μια περίοδο όπου επικρατεί ύφεση στην παγκόσμια οικονομία, ανοδικές τάσεις τιμών του πετρελαίου και γενικά, οικονομική αβεβαιότητα, φαινόμενα που εύκολα οδηγούν σε παράνομες κερδοσκοπικές δραστηριότητες (π.χ. ξέπλυμα χρήματος), ή άλλες όπως ανεξέλεγκτος δανεισμός.

Όσον αφορά τώρα τη στρατηγική της νομισματικής πολιτικής μετά την ένταξη της Ελλάδας στη Ζώνη του Ευρώ, αυτή καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα στα πλαίσια του ΕΣΚΤ και η ΤτΕ μόνο έμμεσα και οριακά μπορεί να την επηρεάσει. Ειδικότερα, δεν έχει την δυνατότητα παρέμβασης για τον καθορισμό των επιτοκίων, ούτε την δυνατότητα ποσοτικών περιορισμών, κάτι που ίσως να ελλοχεύει κινδύνους ρευστότητας της οικονομίας αφού δεν μπορεί να προσαρμόσει τα δεδομένα αυτά με βάση τις εγχώριες πληθωριστικές πιέσεις και την γενικότερη οικονομική κατάσταση σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, το ευρωσύστημα παρέχει το αίσθημα της σταθερότητας και διασφαλίζεται κατά ένα μέρος από το γεγονός ότι η Τράπεζα της Ελλάδος αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, παρατηρούμε ότι η ΤτΕ ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της διασφαλίζοντας την οικονομική σταθερότητα, ως ένα μεγάλο βαθμό κρίνεται επιτυχημένη στο ρόλο της, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η πολιτική της και ο ρόλος της ή ο τρόπος λειτουργίας της θα είναι για

πάντα αποτελεσματικά, καθώς τα οικονομικά δεδομένα συνεχώς μεταβάλλονται και η επιτυχής πορεία της εξαρτάται από την ικανότητά της να προσαρμόζεται άμεσα με αυτά δεδομένα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλεξιάκης Π., 1999, **Τραπεζικό Περιβάλλον**, Πάτρα, Τόμος Β, ΕΑΠ
- Βενέτζας Ε. 1998, **Δίκαιο Πιστωτικών Ιδρυμάτων**, Θεσσαλονίκη, 2^η Έκδοση, Ελληνικά Γράμματα
- Γ. Κωνσταντίνου, 17-2-2000, Οικονομικός Ταχυδρόμος, Μύθοι και Ριζικές Αλλαγές μετά την ΟΝΕ, **Οικονομικός Ταχυδρόμος**, τεύχος Φ.Τ. (2389), σελ.21
- Γερμίδης Δ., 1998, **Διεθνής Τραπεζική, Σύγχρονες Τάσεις στην Οργάνωση της Διεθνούς Χρηματοδοτήσεως**, Αθήνα, εκδ. Παπαζήση
- Γκόρτσος Χ.Β., 2000, **Το Δίκαιο της Κεφαλαιακής Επαρκειίας των Πιστωτικών Ιδρυμάτων**, Αθήνα-Κομοτηνή, κ. Αντ. Σακούλα
- Δρ. Π.Α. Κιόχος-Δρ. Γ.Δ. Παπανικολάου, 2000, **Χρήμα-Πιστη-Τραπεζες**, Αθήνα, 4^η Έκδοση, Ελληνικά Γράμματα
- **Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Β 979/74 και τελευταία ΦΕΚ Β 149/86).**
- **Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α/ 204/92)**
- **Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ Α, 238/4.11.94)**
- **Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 29/7/92, αριθμ./σ (C 191/68)**

- **Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 29/7/92,**
αρίθμ./σ (C 191/77)
- **Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, 29/7/92,**
αρίθμ./σ (C 191/72)
- **Θωμαδάκης Σ.-Ξανθάκης Μ.,1990, Αγορές Χρήματος και Κεφαλαίου,**
Αθήνα, Ένωση Ελληνικών Τραπεζών, Εκδ. Αντ. Σακούλα
- **Κοριλάς Παν. 1997, Εισαγωγή στη Νομισματική Θεωρία, Αθήνα, εκδ.**
Επιχείρηση
- **N. Νικολάου,29-4-2000, Η νέα Νομοθεσία για την Κεφαλαιακή Επάρκεια**
των Τραπεζών, **Βήμα**, Αρ. Φυλλου 12919, σελ. Α 09
- **Παλάζης Γ., 2000, Εταιρία Λύσης και Διαβίβασης Εντολών Ε.Λ.ΔΕ,**
Αθηνά-Θεσσαλονίκη, Εκδ.Σακκούλα
- **PhD. Παναγιωτόπουλος Δ.,1997, Η Νομισματική Πολιτική στη Ελλάδα,**
Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα
- **Πανάγος Β.1999, Ευρωπαϊκή Οικονομική, Θεσσαλονίκη, εκδ.**
Παρατηρητής
- **Πατρινός Δ.1999, Χρήμα-Τράπεζες και Χρηματοοικονομική Πολιτική,**
Αθήνα, εκδ. Σακούλα
- **Προβόπουλος Γ.1996, Το Νέο Ευρωπαϊκό Χρηματοοικονομικό**
Περιβάλλον, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
- **Τράπεζα της Ελλάδος, Οκτ. 2005, Νομισματική Πολιτική, Αθήνα,**
Ενδιάμεση Έκθεση

- Τσιμισέλης Μ. 2000, **Εξέλιξη και Θεσμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, Πάτρα, Τόμος Β, ΕΑΠ
- Ψυχομάνης Σ.. 1996, **To Factoring** Αθήνα , Εκδ. Σακκούλα
- www.bankofgreece.gr/announcements/text_release.asp?relid=718
- www.bankofgreece.gr/announcements/files/2000.4.6pdte.doc
- www.bankofgreece.gr/bank/intro.asp
- www.bankofgreece.gr/epopteia/
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c2.asp#C2.I
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c3.asp
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c4.asp
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c5.asp
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c6.asp
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c7.asp
- www.bankofgreece.gr/epopteia/epopteia-c2.asp#c2.I

- www.bankofgreece.gr/bank/legal_framework.asp
- www.bankofgreece.gr/bank/orgchart.asp
- www.bankofgreece.gr/publications/pdf/katastatiko.pdf
- www.ecb.int/pup/pdf/other/prudentialsupcbrole_el.pdf
- www.europarl.europa.eu/pv2/pv2?PRG=CALDOC&FILE=961128&LANGUE=EL&TPV=DEF&LASTCHAP=8&SDOCTA=9&TXTLST=1&Type_Doc=RESOL&POS=1
- www.morax.gr/article_show.php?article-id=891
- www.presspoint.gr/release.asp?id=121657

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Νομισματικές Εξελίξεις: ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2000

Περαιτέρω επιβράδυνση σημείωσε το Δεκέμβριο του 2000 ο δωδεκάμηνος ρυθμός του δείκτη ρευστότητας M4N που παρακολουθεί η Τράπεζα της Ελλάδος. Συγκεκριμένα, ο δείκτης αυτός (που περιλαμβάνει το νόμισμα σε κυκλοφορία, τις ιδιωτικές καταθέσεις σε δραχμές και συνάλλαγμα, καθώς και τις τοποθετήσεις των ιδιωτών σε γερσ, τραπεζικά ομόλογα, μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαθεσίμων και τίτλους του Δημοσίου με διάρκεια έως και ένα έτος) αυξήθηκε με τους ακόλουθους ρυθμούς:

12μηνος ρυθμός μεταβολής (%)	Οκτώβριος 2000	Νοέμβριος 2000	Δεκέμβριος 2000	Μέσος ρυθμός Οκτωβρίου - Δεκεμβρίου 20
M4N	13,5% (1)	12,6% (1)	10,4% (1)	12,2% (1)

Ο μέσος δωδεκάμηνος ρυθμός ανόδου του M4N στο τρίμηνο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου 2000 περιορίστηκε σε 12,2% από 12,7% στην αμέσως προηγούμενη περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου 2000. Η επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης του M4N το Δεκέμβριο του 2000 σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα συνδέεται εν μέρει με τη μείωση του δραχμικού ισοτίμου των καταθέσεων σε συνάλλαγμα (εξ αιτίας κυρίως της υποτίμησης του δολαρίου κατά το Δεκέμβριο του 2000) αλλά και με το σημαντικά υψηλότερο επίπεδο του M4N το Δεκέμβριο του 1999 σε σχέση με το Νοέμβριο του 1999. Υπενθυμίζεται ότι η ενδεικτική πρόβλεψη για το ρυθμό αύξησης του M4N μεταξύ αρχής και τέλους του 2000 ήταν 5-7%.

Όσον αφορά την εξέλιξη των βασικών μεγεθών που συνιστούν το M4N, το νόμισμα σε κυκλοφορία αυξήθηκε το Δεκέμβριο του 2000 πολύ λιγότερο από ό,τι τον αντίστοιχο μήνα του 1999 (416 δισεκ. δρχ. έναντι αύξησης 606 δισεκ. δρχ.). Σημειώνεται ότι η αντιμετώπιση προβλημάτων που ενδεχομένως θα προέκυπταν στη λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων κατά τη μετάβαση στο έτος 2000 είχε οδηγήσει σε αυξημένη διακράτηση τραπεζογραμματίων το Δεκέμβριο του 1999. Για το λόγο αυτό ο δωδεκάμηνος ρυθμός μεταβολής ήταν αρνητικός το Δεκέμβριο του 2000 (-1,1%, Νοέμβριος 2000: 7,7%). Οι καταθέσεις των ιδιωτών (σε δραχμές και συνάλλαγμα) αυξήθηκαν κατά 1002 δισεκ. δρχ. ενώ επιβραδύνθηκε ο δωδεκάμηνος ρυθμός αύξησής τους (Δεκέμβριος 2000: 6,8%, Νοέμβριος 2000: 7,4%). Αντίθετα, οι τοποθετήσεις των ιδιωτών σε γερσ μειώθηκαν κατά 726 δισεκ. δρχ. το Δεκέμβριο του 2000, ενώ αυξήθηκε η διακράτηση από τους ιδιώτες μεριδίων αμοιβαίων κεφαλαίων διαθεσίμων (+118 δισεκ.δρχ.) το μήνα αυτό. Τέλος, μειώθηκε η διακράτηση τίτλων του Δημοσίου με διάρκεια μέχρι και ένα έτος κατά 87 δισεκ.δρχ. Η εξέλιξη του συνολικού μεγέθους M4N έχει μεγαλύτερη σημασία για την αξιολόγηση της ρευστότητας της οικονομίας από ό,τι οι ρυθμοί μεταβολής των επιμέρους μεγεθών που το απαρτίζουν, οι οποίοι σε αρκετές περιπτώσεις επηρεάζονται σε μεγάλη έκταση από μετατοπίσεις κεφαλαίων μεταξύ των μεγεθών αυτών.

Το νέο νομισματικό μέγεθος Μ3

Η Τράπεζα της Ελλάδος μέχρι το τέλος του 2000 χρησιμοποιούσε το δείκτη ρευστότητας Μ4Ν για την αξιολόγηση των νομισματικών συνθηκών. Από την αρχή όμως του τρέχοντος έτους, που η Ελλάδα συμμετέχει στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η Τράπεζα καταρτίζει ένα νέο νομισματικό μέγεθος, το Μ3 (σύμφωνα με ενιαίο για όλες τις χώρες ορισμό του Ευρωσυστήματος), το οποίο, αθροιζόμενο με τα αντίστοιχα μεγέθη των άλλων χωρών της ζώνης του ευρώ, παρέχει τη συνολική ποσότητα χρήματος Μ3 της ζώνης του ευρώ. Το Μ3 ορίζεται ως το άθροισμα του νομίσματος σε κυκλοφορία και των ανεξόφλητων ποσών ορισμένων υποχρεώσεων των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων της ζώνης του ευρώ προς τους κατοίκους της, οι οποίες έχουν σε υψηλό βαθμό «χαρακτήρα χρήματος». Συγκεκριμένα, το Μ3 περιλαμβάνει το νόμισμα σε κυκλοφορία, τις καταθέσεις διάρκειας μίας ημέρας (εκτός της κεντρικής κυβέρνησης), τις καταθέσεις ταμειωτηρίου και υπό προειδοποίηση μέχρι τριών μηνών, τις καταθέσεις με συμφωνημένη διάρκεια μέχρι δύο ετών, τις συμφωνίες επαναγοράς (repos), μερίδια σε αμοιβαία κεφάλαια διαθεσίμων, καθώς και χρεόγραφα διάρκειας μέχρι δύο ετών. Η Εξέλιξη του δείκτη μέχρι το 2001, φαίνεται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας IV.1

Εξέλιξη Νομισματικών Μεγεθών της Ευρωζώνης (σε δισεκ. ευρώ)				
Χρονική Περίοδος	1999	2000	2000 <i>Σεπτέμβριος</i>	2001 <i>Σεπτέμβριος</i>
Δείκτης Μ3	4.791,5	5.078,3	4.884,2	5.379,2
-Μερίδια Αμοιβαίων Κεφαλαίων Χρηματαγοράς και τίτλοι χρηματαγοράς	425,2	510,9	461,5	503,6
-Πωλήσεις σε ιδιώτες με συμφωνία επαναγοράς (repos)	144,2	174,9	171,4	229,3

Πηγή: Στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, Στατιστικό Δελτίο Οικονομικής Συγκυρίας, τεύχος 52, Νοέμβριος 2001.

**ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΓΙΑ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ**

ΤΑ ΥΨΗΛΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ,
ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να καθορίσουν το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που προβλέπονται στο άρθρο 8 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ τις ακόλουθες διατάξεις, οι οποίες προσαρτώνται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ I
ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΕΣΚΤ**

Άρθρο 1

Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών

1.1. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών (εφεξής καλούμενο ΕΣΚΤ) και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (εφεξής καλούμενη ΕΚΤ) ιδρύονται σύμφωνα με το άρθρο 8 της παρούσας Συνθήκης, εκτελούν δε τις λειτουργίες τους και ασκούν τις δραστηριότητές τους σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Συνθήκης και του παρόντος καταστατικού.
1.2. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της παρούσας Συνθήκης, το ΕΣΚΤ αποτελείται από την ΕΚΤ και τις κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών (καλούμενες στο εξής εθνικές κεντρικές τράπεζες). Το Institut Monétaire Luxembourgeois θα είναι η κεντρική τράπεζα του Λουξεμβούργου.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ II
ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΕΣΚΤ**

Άρθρο 2

Στόχοι

Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 1 της παρούσας Συνθήκης, ο πρωταρχικός στόχος του ΕΣΚΤ είναι η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών. Με την επιφύλαξη του στόχου της σταθερότητας των τιμών, το ΕΣΚΤ στηρίζει τις γενικές οικονομικές πολιτικές στην Κοινότητα προκειμένου να συμβάλει στην υλοποίηση των στόχων της Κοινότητας που ορίζονται στο άρθρο 2 της παρούσας Συνθήκης. Το ΕΣΚΤ ενεργεί σύμφωνα με την αρχή της οικονομίας της ανοιχτής αγοράς με ελεύθερο ανταγωνισμό, που εννοεί την αποτελεσματική κατανομή των πόρων, και σύμφωνα με τις αρχές που εξαγγέλλονται στο άρθρο 4 της παρούσας Συνθήκης.

Άρθρο 3

Καθήκοντα

3.1. Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 2 της παρούσας Συνθήκης, τα βασικά καθήκοντα του ΕΣΚΤ είναι:
— να χαράζει και να εφαρμόζει τη νομισματική πολιτική της Κοινότητας,
— να διενεργεί πράξεις συναλλάγματος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 111 της παρούσας 931 Συνθήκης,
— να κατέχει και να διαχειρίζεται τα επίσημα συναλλαγματικά διαθέσιμα των κρατών μελών,
— να προωθεί την ομαλή λειτουργία των συστημάτων πληρωμών.

3.2. Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 3 της παρούσας Συνθήκης, η τρίτη περίπτωση του άρθρου 3.1 δεν θίγει την εκ μέρους των κυβερνήσεων των κρατών μελών κατοχή και διαχείριση των τρεχόντων ταμειακών υπολοίπων σε συνάλλαγμα.
□ Πρωτόκολλο το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ C 191 της 29.7.1992, σ. 68), όπως τροποποιήθηκε με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ (ΕΕ C 340 της 10.11.1997, σ. 1), τη Συνθήκη της Νίκαιας (ΕΕ C 80 της 10.3.2001, σ. 1), την απόφαση 2003/223/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 83 της 1.4.2003, σ. 66) και την Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Εσθονίας, της Κυπριακής Δημοκρατίας, της Δημοκρατίας της Λετονίας, της Δημοκρατίας της Λιθουανίας, της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας, της Δημοκρατίας της Μάλτας, της Δημοκρατίας της Πολωνίας, της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και της Σλοβακικής Δημοκρατίας και των προσαρμογών των Συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 236 της 23.9.2003, σ. 33) – ανεπίσημη ενοποιημένη απόδοση.

3.3. Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 5 της παρούσας Συνθήκης, το ΕΣΚΤ συμβάλλει στην εκ μέρους των αρμόδιων αρχών ομαλή άσκηση πολιτικών που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Άρθρο 4

Συμβουλευτικές λειτουργίες

Σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφος 4 της παρούσας Συνθήκης:

α) Η γνώμη της ΕΚΤ ζητείται:

- για κάθε προτεινόμενη κοινοτική πράξη που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της,
 - από τις εθνικές αρχές για κάθε σχέδιο νομοθετικής διάταξης που εμπίπτει στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της, εντός όμας των ορίων και υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το Συμβούλιο με τη διαδικασία του άρθρου 42·
- β) η ΕΚΤ μπορεί να διατυπώνει γνώμες προς τα κατάλληλα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς ή τις εθνικές αρχές για θέματα του πεδίου των αρμοδιοτήτων της.

Άρθρο 5

Συλλογή στατιστικών πληροφοριών

5.1. Προκειμένου να εκπληρώσει τα καθήκοντα του ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ, με τη βοήθεια των εθνικών κεντρικών τραπεζών, συλλέγει τις αναγκαίες στατιστικές πληροφορίες είτε από τις αρμόδιες εθνικές αρχές είτε απευθείας από οικονομικούς παράγοντες. Για το σκοπό αυτό, συνεργάζεται με τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς και με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή τρίτων χωρών και με διεθνείς οργανισμούς.

5.2. Οι εθνικές κεντρικές τράπεζες εκτελούν, στο βαθμό που είναι δυνατόν, τα καθήκοντα που αναφέρονται στο άρθρο 5.1.

5.3. Η ΕΚΤ προωθεί την εναρμόνιση, όπου είναι αναγκαίο, των κανόνων και πρακτικών που διέπουν τη συλλογή, επεξεργασία και διανομή των στατιστικών στοιχείων στους τομείς που εμπίπτουν στο πεδίο των αρμοδιοτήτων της.

5.4. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 42, ορίζει τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που έχουν υποχρέωση να παρέχουν πληροφορίες, το καθεστώς απορρήτου και τις κατάλληλες διατάξεις επιβολής κυρώσεων.

Άρθρο 6

Διεθνής συνεργασία

6.1. Στο πεδίο της διεθνούς συνεργασίας σχετικά με τα καθήκοντα που έχουν ανατεθεί στο ΕΣΚΤ, η ΕΚΤ αποφασίζει τον τρόπο εκπροσώπησης του ΕΣΚΤ.

6.2. Η ΕΚΤ και, με την έγκρισή της, οι εθνικές κεντρικές τράπεζες μπορούν να συμμετέχουν σε διεθνείς νομισματικούς οργανισμούς.

6.3. Οι διατάξεις του άρθρου 6.1 και 6.2 ισχύουν υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 111 παράγραφος 4 της παρούσας Συνθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΣΚΤ

Άρθρο 7

Ανεξαρτησία

Σύμφωνα με το άρθρο 108 της παρούσας Συνθήκης, κατά την άσκηση των εξουσιών και την εκτέλεση των καθηκόντων και υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συνθήκη και το παρόν καταστατικό, ούτε η ΕΚΤ ούτε οι εθνικές κεντρικές τράπεζες, ούτε κανένα μέλος των οργάνων λήψεως αποφάσεων των εν λόγω οργανισμών, ζητά ή δέχεται υποδείξεις από κοινοτικά όργανα ή οργανισμούς, από οποιαδήποτε κυβέρνηση κράτους μέλους ή από οποιονδήποτε άλλο οργανισμό.

Τα κοινοτικά όργανα ή οργανισμοί, καθώς και οι κυβερνήσεις των κρατών μελών αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τηρούν την

αρχή αυτή και να μην επιδιώκουν να επηρεάζουν τα μέλη των οργάνων λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ και των εθνικών κεντρικών τραπεζών κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Άρθρο 8

Γενική αρχή

Το ΕΣΚΤ διοικείται από τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ.

Άρθρο 9

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

9.1. Η ΕΚΤ, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 2 της παρούσας Συνθήκης, έχει νομική προσωπικότητα, έχει σε κάθε κράτος μέλος την ευρύτερη νομική ικανότητα που αναγνωρίζεται σε νομικά πρόσωπα από το δίκαιο του κράτους μέλους. Η

ΕΚΤ μπορεί ιδίως να αποκτά ή να διαθέτει κινητή ή ακίνητη περιουσία και να είναι διάδικος.

9.2. Η ΕΚΤ διασφαλίζει ότι η αποστολή που έχει ανατεθεί στο ΕΣΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 105 παράγραφοι 2, 3 και 5 της παρούσας Συνθήκης εκτελείται είτε με δικές της ενέργειες σύμφωνα με το παρόν καταστατικό είτε μέσω των εθνικών κεντρικών τραπεζών σύμφωνα με το άρθρο 12.1 και το άρθρο 14.

9.3. Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 της παρούσας Συνθήκης, τα όργανα λήψεως αποφάσεων της ΕΚΤ είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και η Εκτελεστική Επιτροπή.

Άρθρο 10

Το Διοικητικό Συμβούλιο

10.1. Σύμφωνα με το άρθρο 112 παράγραφος 1 της παρούσας Συνθήκης, το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα μέλη

της Εκτελεστικής Επιτροπής και τους διοικητές των εθνικών κεντρικών τραπεζών.

10.2. Κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου έχει μία ψήφο. Από την ημερομηνία που ο αριθμός των μελών του διοικητικού συμβουλίου υπερβαίνει τα 21, κάθε μέλος της εκτελεστικής επιτροπής έχει μία ψήφο, ο δε αριθμός των διοικητών με δικαίωμα ψήφου ανέρχεται σε 15. Τα δικαιώματα ψήφου των τελευταίων διατίθενται και ασκούνται εκ περιτροπής κατά τα ακόλουθα:

— από την ημερομηνία που ο αριθμός των διοικητών θα υπερβεί τους 15 και έως ότου ανέλθει σε 22, αυτοί κατανέμονται σε

δύο ομάδες, βάσει κατάταξης με κριτήριο το μέγεθος του μεριδίου συμμετοχής του κράτους μέλους της οικείας ΕθνΚΤ στο

συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς και στη συνολική συγκεντρωτική λογιστική κατάσταση των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ. Στα μερίδια συμμετοχής

στο συνολικό ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς και στη συνολική συγκεντρωτική λογιστική κατάσταση των νομισματικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων .

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ

Οκτώβριος 2004

Σύμφωνα με το υπό διαμόρφωση σχέδιο της κωδικοποιημένης Οδηγίας της Ε.Ε. (Draft proposal for Recasting Directive 2000/12/EC) οι εθνικές εποπτικές αρχές έχουν διακριτικές ευχέρειες σχετικά με τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για το λειτουργικό κίνδυνο. Οι απόψεις της Τράπεζας της Ελλάδος για αυτές παρουσιάζονται παρακάτω. Τα Π.Ι. καλούνται να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά.

1. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα επιτρέψει τη χρήση της εναλλακτικής τυποποιημένης προσέγγισης (Παράρτημα Χ, Μέρος 2 Παρ. 3) για τα χαρτοφυλάκια της λιανικής και εμπορικής τραπεζικής, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της Οδηγίας.

2. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα επιτρέψει το συνδυασμό των μεθοδολογιών AMA και STA ή BIA (Άρθρο 102 Παρ. 4 και Παράρτημα Χ, Μέρος 4 Παρ. 1 Εδάφιο 1) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα θα πρέπει:

- Ο συνδυασμός των μεθοδολογιών πρέπει να καλύπτει το σύνολο των λειτουργικών κινδύνων που αντιμετωπίζει το Π.Ι
- Να πληρούνται τα σχετικά ελάχιστα κριτήρια που αφορούν τις μεθοδολογίες που χρησιμοποιούνται (AMA και STA)

3. Στην περίπτωση χρήσης συνδυασμού μεθοδολογιών η ΤτΕ προτίθεται να επιβάλλει τους δύο πρόσθετους όρους που προβλέπονται (Παράρτημα Χ, Μέρος 4 Παρ. 1 Εδάφιο 2). Πιο συγκεκριμένα:

(i) ότι σημαντικό μέρος του λειτουργικού κινδύνου της Τράπεζας θα καλύπτεται από την AMA και

(ii) Το Π.Ι θα δεσμευθεί με συγκεκριμένο, προσυμφωνημένο χρονοδιάγραμμα για την επέκταση της χρήσης της AMA σε όλες τις ουσιώδεις (material) δραστηριότητές της.

Η Τράπεζα της Ελλάδος εξετάζει τους όρους της έννοιας της σημαντικότητας (materiality) του μέρους του λειτουργικού κινδύνου που θα καλύπτεται από την AMA.

4. Η Τράπεζα της Ελλάδος δεν θα επιτρέψει τη χρήση εναλλακτικού δείκτη, πέραν του μικτού κέρδους, (Άρθρο 104 Παρ. 3) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, δεδομένου ότι είναι αρκετά δύσκολο να τεκμηριωθεί, και μπορεί να οδηγήσει σε προβλήματα ανταγωνισμού τόσο σε τοπικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σημειώνεται ότι το θέμα αυτό ίσως αντιμετωπιστεί στα πλαίσια της CEBS σε μεταγενέστερο στάδιο.

5. Η Τράπεζα της Ελλάδος θα επιτρέψει μέχρι τις 31.12.2012 τη χρήση συντελεστή 15% αντί για 18% για την επιχειρηματική μονάδα «διαπραγμάτευσης και πωλήσεων χρηματοπιστωτικών μέσων», εφόσον το μικτό κέρδος αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 50% του συνολικού (Άρθρο 155).

Αρμόδιοι :

Κατερίνα Κορμπή (210-3205162)

Θέμα: Κριτήρια και διαδικασία εξέτασης από την Τράπεζα της Ελλάδος αιτημάτων ίδρυσης από τα πιστωτικά ιδρύματα νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή το εξωτερικό.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ, αφού έλαβε υπόψη:

- α) το άρθρο 1 του ν. 1266/1982 «όργανα ασκήσεως της νομισματικής, πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής και άλλες διατάξεις» σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του ν. 2548/1997, όπως ισχύει,
- β) το ν. 3601/2007 «Ανάληψη και άσκηση δραστηριοτήτων από τα πιστωτικά ιδρύματα, επάρκεια ιδίων κεφαλαίων των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων παροχής επενδυτικών υπηρεσιών και λοιπές διατάξεις» και ιδίως τα άρθρα 2 (παρ. 3), 12, 14 και 28 αυτού,
- γ) την ΠΔ/ΤΕ 2258/2.11.1993 «Καθορισμός πλαισίου λειτουργίας και εποπτείας πιστωτικών ιδρυμάτων, υπό τη μορφή πιστωτικών συνεταιρισμών του ν. 1667/1986», όπως ισχύει,
- δ) την απόφαση ΕΝΠΘ 505/8/23.7.1992 «Κριτήρια και διαδικασία εξέτασης από την Τράπεζα της Ελλάδος περιπτώσεων ίδρυσης από πιστωτικά ιδρύματα νέων υπηρεσιακών μονάδων τους στην Ελλάδα», όπως ισχύει,
- ε) την ΠΔ/ΤΕ 2526/8.12.2003 «Κωδικοποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων της ΠΔ/ΤΕ 1379/24.10.1988, όπως ισχύει, σχετικά με τους όρους και προϋποθέσεις παροχής άδειας για ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος στην Ελλάδα»,
- στ) την ΠΔ/ΤΕ 2541/27.2.2004 σχετικά με την ίδρυση και λειτουργία ανταλλακτηρίων συναλλάγματος στην Ελλάδα από ανώνυμες εταιρείες που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα, όπως ισχύει,
- ζ) την ΠΔ/ΤΕ 2577/9.3.2006 «Πλαίσιο αρχών λειτουργίας και κριτηρίων αξιολόγησης της οργάνωσης και των Συστημάτων Εσωτερικού Ελέγχου των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων και σχετικές αρμοδιότητες των διοικητικών τους οργάνων», όπως ισχύει,
- η) τη σκοπιμότητα αναμόρφωσης της διαδικασίας έγκρισης νέων υποκαταστημάτων με στόχο τη διασφάλιση μεν της απαιτούμενης, βάσει του νέου νομοθετικού πλαισίου (ν. 3601/2007, άρθρο 28), εποπτικής παρακολούθησης αλλά και των προϋποθέσεων για την έγκαιρη προσαρμογή των πιστωτικών ιδρυμάτων στις απαιτήσεις της αγοράς,

ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ τα ακόλουθα:

A. 1. Η ίδρυση από τα πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν στην Ελλάδα νέων υποκαταστημάτων στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος, υπό την επιφύλαξη των κατωτέρω υπό παρ. 4 αναφερομένων.

2. Τα υποκαταστήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων με έδρα σε χώρα μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.) δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας Πράξης.

3. Η αξιολόγηση από την Τράπεζα της Ελλάδος των σχετικών αιτημάτων θα πραγματοποιείται με βάση τα προβλεπόμενα στο κεφ. ΙΙ της ΠΔ/ΤΕ 2595/20.8.2007 κριτήρια της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης των πιστωτικών ιδρυμάτων.

4. Δεν απαιτείται η έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος:

α) για την ίδρυση υποκαταστημάτων στην Ελλάδα, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

i) Ο Δείκτης Κεφαλαιακής Επάρκειας του πιστωτικού ιδρύματος σε ενοποιημένη βάση υπερβαίνει το ελάχιστο ύψος που απαιτείται με βάση τα άρθρα 27 και 28 του ν. 3601/2007 και τις σχετικές αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος, πλέον i) μιας ποσοστιαίας μονάδας, στην περίπτωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με μορφή ανώνυμης εταιρείας ή ii) πέντε ποσοστιαίων μονάδων, στην περίπτωση των πιστωτικών ιδρυμάτων με τη μορφή πιστωτικού συνεταιρισμού,

ii) ο συντελεστής βασικά ίδια κεφάλαια προς σταθμισμένο Ενεργητικό σε ενοποιημένη βάση ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον 6%,

iii) η σχέση των καθυστερήσεων από πιστοδοτήσεις προς το σύνολο του εκάστοτε υφιστάμενου υπολοίπου τους δεν υπερβαίνει το όριο που θέτει, εκάστοτε, ως στόχο η Τράπεζα της Ελλάδος για την εφαρμογή της παρούσας,

β) εάν το πιστωτικό ίδρυμα διαθέτει ήδη υποκατάστημα στην Ελλάδα και η νέα υπηρεσιακή μονάδα αποτελεί:

(i) μονάδα που εκτελεί αποκλειστικά τις κύριες εργασίες που επιτρέπεται να διενεργούν τα ανταλλακτήρια συναλλάγματος, σύμφωνα με την ΠΔ/ΤΕ 2541/2004, όπως ισχύει, ή

(ii) κινητή μονάδα (χωρίς αυτοτελή νομική προσωπικότητα) ή

(iii) Αυτόματη Ταμειολογιστική Μηχανή (ATM).

5. Τα πιστωτικά ιδρύματα υποβάλλουν στη Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος:

α. Τα αιτήματα για την ίδρυση νέων υποκαταστημάτων άπαξ ετησίως, μέχρι την 31^η Μαρτίου κάθε ημερολογιακού έτους εκτός εάν πρόκειται για εγκατάσταση στο εξωτερικό ή σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Η υποβολή των αιτημάτων συνοδεύεται από τα κατάλληλα στοιχεία και πληροφορίες για την αξιολόγηση αυτών κατά την ως άνω παρ. 3.

β. Γνωστοποίηση κάθε σχεδιαζόμενης επέκτασης για την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις υπαγωγής στις εξαιρέσεις της ως άνω παρ. 4, μετά τη λήψη από το πιστωτικό ίδρυμα της σχετικής απόφασης.

γ. Γνωστοποίηση των λειτουργούντων υποκαταστημάτων, ανταλλακτηρίων συναλλάγματος, κινητών μονάδων και ATM με στοιχεία 31^{ης} Δεκεμβρίου κάθε έτους, εντός τριάντα (30) ημερών από την παρέλευση της εν λόγω ημερομηνίας.

6. Η Τράπεζα της Ελλάδος εξετάζει τα αιτήματα των πιστωτικών ιδρυμάτων μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήψη όλων των απαιτούμενων στοιχείων.

7. α. Η εγκατάσταση των υποκαταστημάτων θα γίνεται σε τόπους επιλογής των πιστωτικών ιδρυμάτων.

β. Η έναρξη λειτουργίας των υποκείμενων σε έγκριση, με βάση την παρούσα Πράξη, υποκαταστημάτων πραγματοποιείται εντός δωδεκαμήνου από την ημερομηνία της σχετικής έγκρισης. Η έναρξη ή η διακοπή λειτουργίας κάθε υποκαταστήματος αναγγέλλεται εντός δεκαπενθημέρου από την πραγματοποίησή της στη Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος.

8. Διευκρινίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος διατηρεί την ευχέρεια να ζητεί πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες, σε σχέση με την ίδρυση υποκαταστημάτων, να αντιτάσσεται στην ίδρυση ή να ζητεί τον περιορισμό του αριθμού των νέων υποκαταστημάτων, ακόμη και εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις υπαγωγής στις εξαιρέσεις της ως άνω παρ. 4, εφόσον η σχεδιαζόμενη επέκταση είναι σημαντική σε σχέση με το υφιστάμενο δίκτυο του πιστωτικού ιδρύματος (ενδεικτικά, επέκταση μεγαλύτερη του 10% του υφιστάμενου δικτύου).

B. Λοιπές διατάξεις

1. Η παρούσα Πράξη εφαρμόζεται και για τα αιτήματα ίδρυσης υποκαταστημάτων στην Ελλάδα που εκκρεμούν μέχρι την έκδοση της παρούσας.

2. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας καταργείται η απόφ. ΕΝΠΘ 505/8/23.7.1992, όπως ισχύει.

3. Εξουσιοδοτείται η Διεύθυνση Εποπτείας Πιστωτικού Συστήματος της Τράπεζας της Ελλάδος να παρέχει οδηγίες και διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας Πράξης και να καθορίζει το όριο που αποτελεί στόχο για τη σχέση που αναφέρεται στην περίπτωση (iii) της παρ. 4 υπό στοιχείο (α) του κεφ. Α της παρούσας Πράξης.

Από τις διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η Πράξη αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Β').

Ο Διοικητής

Νικόλαος Γκαργκάνας

**Πιστωτικά ιδρύματα που υπάγονται στο καθεστώς της ενιαίας άδειας
λειτουργίας
(κοινοτικό διαβατήριο) του Ν. 3601/2007 (Οδηγία 2006/48/ΕΚ)**

Α. Πιστωτικά Ιδρύματα με έδρα στην Ελλάδα

1. ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΑΙΟΛΟΥ 86, 102 32 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103341000, FAX: (+30) 2103346510
2. ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 11, 105 59 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103210911, FAX: (+30) 2103234333
3. ΑΛΦΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΣΤΑΔΙΟΥ 40, 102 52 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103260000, FAX: (+30) 2103265438
4. ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 109-111, 115 26 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2106975457, FAX: (+30) 2106975233 & 6975932
5. ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΤΤΙΚΗΣ Α.Ε., ΟΜΗΡΟΥ 23, 106 72 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103646910-9, FAX: (+30) 2103646115
6. ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε., ΑΜΕΡΙΚΗΣ 4, ΤΚ 105 64, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103335000, FAX: (+30) 2103335080
URL: <http://www.piraeusbank.gr>
7. ΤΡΑΠΕΖΑ Ε.Φ.Γ. EUROBANK - ERGASIAS Α.Ε., ΟΘΩΝΟΣ 8, 105 57 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103337000, FAX: (+30) 2103233866
8. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΠΑΝ/ΜΙΟΥ 23, ΤΚ 105 64, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103298911, (+30) 2103697598, FAX: (+30) 2103298722
9. MARFIN ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΔΑΝΑΪΔΩΝ 4, 546 26 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
ΤΗΛ.: (+30) 2109304568 - 71, FAX: (+30) 2109304572
10. ASPIS BANK ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ, ΟΘΩΝΟΣ 4, 105 57 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2103364000, FAX: (+30) 2103312774
11. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., ΚΗΦΙΣΙΑΣ 24Β, 151 25 ΜΑΡΟΥΣΙ
ΤΗΛ.: (+30) 2108171800, FAX: (+30) 2106851472
12. ΤΡΑΠΕΖΑ MILLENNIUM BANK Α.Ε., Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 182, 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2109557065, FAX: (+30) 2109573881
URL: <http://www.millenniumbank.gr>
13. PROTON ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΕΛΣΙΝ 13 & ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ 20, 115 23 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2106970000, 2109005555, FAX: (+30) 2106970111, 2109005299
URL: <http://www.proton.gr>
14. ΤΡΑΠΕΖΑ PROBANK Α.Ε., Λ. ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ 4, 175 63 Π.ΦΑΛΗΡΟ
ΤΗΛ.: (+30) 2109310002-5, FAX: (+30) 2109859238-9
URL: <http://www.probank.gr>
15. ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΛΕΩΦ. ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 290, 155 62 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2106596206, FAX: (+30) 2106561922
URL: <http://www.panelliniabank.gr>
16. FVB ΠΡΩΤΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ 91, 115 28
ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 2107499700
URL: <http://www.FVB.gr>
17. AEGEAN BALTIC BANK Α.Ε., ΔΗΛΗΓΙΑΝΝΗ 28, 145 62 ΚΗΦΙΣΙΑ
ΤΗΛ.: (+30) 210 6234110, FAX: (+30) 210 6234192-3,
e-mail: aegean.baltic@ab-bank.com

18. ΕΜΠΟΡΙΚΗ CREDICOM ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε., Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 187, 171 21 Ν. ΣΜΥΡΝΗ, ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: (+30) 210 9396905-6, FAX: (+30) 210 9396909
URL: <http://www.credicom.gr>

19. ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ Α.Τ.Ε., ΠΕΖΜΑΖΟΓΛΟΥ 2-6, 101 75 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: (+30) 2103230621-24, FAX: (+30) 2103242704

20. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΛΑΜΙΑΣ ΣΥΝ.ΠΕ., ΑΘ. ΔΙΑΚΟΥ 1, 35 100 ΛΑΜΙΑ
ΤΗΛ: (+30 22310) 460017, FAX: (+30 22310) 46000
URL: <http://www.lamiabank.gr>